



01.06.2015

---

Kokousaika	01.06.2015 16:00 - 19:03, keskeytetty 17:32 - 17:45	
Kokouspaikka	Kaupunginhallituksen istuntosali	
Läsnä		
Jäsenet		
	Rauhamäki, Tatu Pajamäki, Osku	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 1. varapuheenjohtaja poistui 18:20, poissa: 600 § 2. varapuheenjohtaja
	Kari, Emma Karhuvaara, Arja Männistö, Lasse Oskala, Hannu Peltokorpi, Terhi Rissanen, Laura Torsti, Pilvi Vainikka, Mirka Arhinmäki, Paavo Huru, Nina	poistui 18:01, poissa 600 §  varajäsen varajäsen saapui 16:05, poissa: 573 §
	Kousa, Tuuli Månsson, Björn Nyholm, Henrik	varajäsen varajäsen varajäsen
Muut		
	Puoskari, Mari	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja poistui 16:38, poissa: 589 - 600 §:t
	Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja poistui 17:02, poissa: 597 - 600 §:t
	Paavolainen, Sara	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
	Pajunen, Jussi	kaupunginjohtaja poissa: 576 ja 585 §:t
	Sauri, Pekka Räty, Laura Viljanen, Ritva Sinnemäki, Anni Korhonen, Tapio Pohjaniemi, Marju Saxholm, Tuula	apulaiskaupunginjohtaja apulaiskaupunginjohtaja apulaiskaupunginjohtaja apulaiskaupunginjohtaja kansliapäällikkö henkilöstöjohtaja rahoitusjohtaja



01.06.2015

---

Summanen, Juha Teppo, Tiina	poissa: 585 § hallintojohtaja johtava asiantuntija poistui 16:18, poissa: 582 - 600 §:t johtava kaupunginasiain tiedottaja
Åhlgren, Harry Katajamäki, Paula Andersson, Victor Erroll, Katri Härmälä, Timo Matikainen, Kristiina Nyfors, Maria Rautanen, Marja-Liisa Sippola-Alho, Tanja Thodén, Annikki Vallittu, Anja Lindén, Timo Menna, Lauri Aho, Mikko	kaupunginsihteeri hallintoasiantuntija kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri vs. kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri vs. apulaiskaupunginsihteeri hallintoasiantuntija virastopäällikkö asiantuntija saapui 17:03, poistui 17:31, läsnä: osa 597 §:ää projektipäällikkö asiantuntija saapui 17:03, poistui 17:31, läsnä: osa 597 §:ää strategiapäällikkö asiantuntija saapui 17:47, poistui 18:02, läsnä: osa 599 §:ää opetustoimen johtaja asiantuntija saapui 18:01, poistui 19:02, läsnä: osa 600 §:ää
Laine, Ilkka	
Karvinen, Marko	
Pohjolainen, Liisa	
Puheenjohtaja	
Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 573 - 600 §:t
Esittelijät	
Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 573 - 575, 577 - 579, 582 - 586 ja 599 §:t
Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 576, 580 ja 588 - 589 §:t



01.06.2015

---

Anni Sinnemäki

apulaiskaupunginjohtaja  
581 ja 594 - 598 §:t

Laura Rätty

apulaiskaupunginjohtaja  
587 ja 590 - 592 §:t

Ritva Viljanen

apulaiskaupunginjohtaja  
593 ja 600 §:t

Pöytäkirjanpitäjä

Lauri Menna

hallintoasiantuntija  
573 - 600 §:t



01.06.2015

---

§	Asia	
573	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
574	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
575	Kj/1	V 17.6.2015, Eräiden määrärahojen siirto sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitoksen ja HUS:in välillä
576	Kj/2	V 17.6.2015, Lainan myöntäminen Planmeca Golf Areena Helsinki Oy:lle
577	Kj/3	V 17.6.2015, Osoitteessa Sörnäisten rantatie 27 A sijaitsevan Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen käytössä olevan toimitilan vuokrasopimuksen uusiminen
578	Kj/4	V 17.6.2015, Helsingin kaupungin vuoden 2014 tilinpäätöksen hyväksyminen
579	Kj/5	V 17.6.2015, Muutoksia kaupunginvaltuuston kokoonpanossa
580	Ryj/1	V 17.6.2015, Helsingin kaupungin ympäristöraportti vuodelta 2014
581	Kaj/1	V 17.6.2015, Mellunkylän, Mellunmäen (47.ko) kortteleiden 47360-47361 ja 47363-47366 ym. alueiden asemakaavan muuttaminen nro 12321, Tankovainion alue
582	Kj/3	Määrärahan myöntäminen kaupunkisuunnitteluvirastolle alueiden käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin
583	Kj/4	Art and Design City Helsinki Oy Ab:ta koskevan omistajapolitiittisen linjauksen muuttaminen
584	Kj/5	Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan puheenjohtajan virkamatka Milanoon, Italiaan 7. - 11.6.2015
585	Kj/6	Eräiden hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla vuonna 2015
586	Kj/8	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
587	Kj/9	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
588	Ryj/1	Rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan viran täyttäminen
589	Ryj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
590	Stj/1	Muutos vapaaehtoistyön neuvottelukunnan kokoonpanossa



01.06.2015

---

591	Stj/2	Oy Apotti Ab -nimisen osakeyhtiön perustaminen
592	Stj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
593	Sj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
594	Kaj/1	Lasten päiväkoti Selkämeren hankesuunnitelma
595	Kaj/2	Valtuutettu Laura Kolben toivomusponsi nuorisoasiainkeskuksen mahdollisuudesta nimittää jäsen ELMU-työryhmään
596	Kaj/3	Kaarelan eräiden alueiden rakennuskiellon pidentäminen (nro 12347; Kuninkaantammi)
597	Kaj/4	Lausunto Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta
598	Kaj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
599	Kj/7	Iltakouluasia: Strategiaohjelman 2013-2016 seuranta
600	Sj/1	Iltakouluasia: Tulevaisuuden koulu



01.06.2015

Kj/1

## § 573

### Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Torstin ja Männistön sekä varatarkastajiksi jäsenet Peltokorven ja Vainikan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Honkasalon ja Männistön sekä varatarkastajiksi jäsenet Raatikaisen ja Vainikan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



01.06.2015

Kj/2

**§ 574**

**Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano**

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



01.06.2015

Kj/1

## § 575

### V 17.6.2015, Eräiden määrärahojen siirto sosiaali- ja terveystalouden ja HUS:in välillä

HEL 2014-015345 T 02 02 00

#### Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää siirtää vuoden 2015 talousarvioon merkittyyä menomäärärahoja 2 miljoonaa euroa talousarviokohdalla 3 10 01, Sosiaali- ja terveystalouden, talousarviokohdalle 3 10 06, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä.

#### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Lisätiedot

Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256  
katja.rimpila(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

#### Otteet

**Ote**  
HUS

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta esitti (16.12.2014) fysiatrian poliklinikkatoiminnan siirtämistä liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle 1.3.2015 lukien.

Kaupunginvaltuusto päätti 28.1.2015 § 31 hyväksyä sopimuksen fysiatrian poliklinikkatoiminnan siirtämisestä liikkeenluovutuksena 1.3.2015 lukien sosiaali- ja terveystaloudesta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle. Päätöksessä todettiin, että toiminnallista muutosta vastaavat määrärahamuutokset tuodaan valtuuston päätettäväksi myöhemmin tilikauden aikana.





01.06.2015

Kj/1

Erityistason saattohoidon osalta on yhdessä muiden PKS-kuntien kanssa sovittu, että ohjaus Terhokotiin keskitetään 1.3.2015 alkaen HUSiin, jotta potilasohjaus toteutuisi yhdenmukaisesti. Aiemmin kukin kunta on ohjannut asiakkaat ja myöntänyt maksusitoumukset itse. Asiaa on käsitelty 9.5.2014 ja 21.8.2014 Pääkaupunkiseudun kuntien sosiaali- ja terveystoimen johdon kokouksissa.

Fysiatrian poliklinikkatoiminnan vuosikustannukset ovat noin 1,2 milj. euroa, joten 10 kuukauden osalta tulisi määrärahoja siirtää 1 milj. euroa ja saattohoidon keskittämisen määrärahavaikutus n. 1 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esitti 13.1.2015 kaupunginhallitukselle, että menomäärärahoja siirretään 2 miljoonaa euroa talousarviokohdalta 3 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut talousarviokohdalle 3 10 06 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä.

HUS:n valtuusto on päättänyt omalta osaltaan em. toiminnallisten muutoksien määrärahavaikutukset talousarvioon kokouksessaan 29.4.2015

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256  
katja.rimpila(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, valtuusto

**Otteet**

**Ote**  
HUS

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

**Tiedoksi**

Sosiaali- ja terveystoimen virasto

**Päätöshistoria**

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.01.2015 § 10

HEL 2014-015345 T 02 02 00

Päätös



01.06.2015

Kj/1

Sosiaali- ja terveyslautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että menomäärärahoja siirretään 2 miljoonaa euroa talousarviokohdalta 3 10 01 Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut talousarviokohdalle 3 10 06 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä.

Esittelijä

virastopäällikkö  
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Jussi Lind, talous- ja strategiapäällikkö, puhelin: 310 42246  
jussi.lind(a)hel.fi



01.06.2015

Kj/2

## § 576

### V 17.6.2015, Lainan myöntäminen Planmeca Golf Areena Helsinki Oy:lle

HEL 2015-004823 T 02 05 03 00

#### Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään Planmeca Golf Areena Helsinki Oy:lle urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta 400 000 euron lainan golfhallin rakentamiseen seuraavin ehdoin:

Laina-aika: Laina on maksettava takaisin tasalyhennyksin 10 vuoden kuluessa lainan nostosta siten, että laina on kokonaan maksettu 31.5.2025.

Lainan korko: Lainasta maksettava korko on vallitsevan peruskoron suuruinen

Lainan vakuus: Lainan vakuudeksi on pantattava tontin vuokraoikeuteen ja kiinteistöön kiinnitettyjä panttikirjoja tai muuta kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hyväksymää vakuutta

Lisäksi sovelletaan kaupunginhallituksen 20.4.2015 hyväksymiä yleisiä velka-, panttaus- ja takausehtoja.

#### Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656  
keijo.harkonen(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Lainahakemus
- 2 Lainahakemuksen liite 15.4.2015

#### Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto



01.06.2015

Kj/2

## Otteet

**Ote**  
Hakija

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Golfin suosio on kasvanut Suomessa nopeasti 1980-luvun lopulta alkaen nykyiselle yli 144 000 rekisteröityneen pelaajan ja yli 150 golfkentän tasolle. Helsingissä on ainoastaan yksi Malmilla sijaitseva golfharjoitteluun tarkoitettu ylipainehalli.

Liikuntalautakunta on päättänyt vuokrata Planmeca Golf Areena Helsinki Oy:lle 5 000 m<sup>2</sup>:n suuruisen maa-alueen Vuosaaren liikuntapuistosta kymmeneksi vuodeksi. Maa-alueen vuokraus on ehdollinen, sillä alue on vielä kiinteistöviraston hallinnassa. Alueen siirrosta on kuitenkin jo alustavasti sovittu. Liikuntapuisto rajautuu Vuosaaren golfkenttään, joten hallin sijainti tukee hyvin kokonaisvaltaisen golftoiminnan kehittämistä.

Planmeca Golf Areena Helsinki Oy hakee kokonaiskustannuksiltaan 1 100 000,00 euron hankkeelle 400 000 euron lainaa Helsingin kaupungilta. Kaupungin lainan lisäksi hanketta on suunniteltu rahoitettavan pääomasijoituksella 120 000,00 euroa sekä omarahoituksella (pankkilaina) 580 000,00 euroa.

Liikuntalautakunnan esittämä lainan myöntäminen Planmeca Golf Areena Helsinki Oy:lle on urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston sääntöjen mukainen.

Lainaan sisältyvä korkotuki (peruskoron ja ns. markkinakoron välisen erotuksen diskontattu nykyarvo) on EU:n komission antaman asetuksen nro 651/2014 (ns. ryhmäpoikkeusasetus) 55 artiklan mukainen. Hankkeen saaman tuen kokonaismäärä alittaa kyseisen asetuksen 4 artiklan mukaisen ilmoituskynnysarvon. Tuki on vapautettu valtiontukea koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta.

Päätösehdotuksen mukaisen lainan korko on tällä hetkellä 0,25 % ja se muuttuu puolivuositain peruskoron muuttuessa. Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoja on käytettävissä 55,4 miljoonaa euroa, josta 50 miljoonaa euroa on varattu Olympiastadionin peruskorjaukseen.



01.06.2015

Kj/2

Mikäli kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään lainan, kaupunginhallitus tulee toimeenpanopäätöksessään kehottamaan kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston varainhallintayksikköä laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

**Esittelijä**

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

**Lisätiedot**

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656  
keijo.harkonen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Lainahakemus
- 2 Lainahakemuksen liite 15.4.2015

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, valtuusto

**Otteet**

**Ote**  
Hakija

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

**Tiedoksi**

Liikuntavirasto  
Talous- ja suunnitteluosasto

**Päätöshistoria**

Liikuntalautakunta 07.05.2015 § 93

HEL 2015-004823 T 02 05 03 00

**Lausunto**

Liikuntalautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle Planmeca Golf Areena Helsinki Oy:n (perustettava yhtiö) lainahakemuksesta koskien Vuosaaren liikuntapuiston alueelle rakennettavaa ympärivuotiseen toimintaan tarkoitettua golfhallia.

Liikuntatoimen kannalta esitettyä hanketta on pidettävä kannatettavana ja kaupungin lainan myöntämistä hakijalle urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoista kaupungin edun mukaisena. Suomessa



golfin suosio on kasvanut nopeasti 1980-luvun lopulta alkaen, ja nykyään Suomessa on jo yli 144 000 rekisteröitynyttä pelaajaa ja yli 150 golfkenttää. Helsingissä on ainoastaan yksi golfharjoitteluun tarkoitettu ylipainehalli. Kyseinen halli sijaitsee Malmilla ja liikuntavirasto on vuokrannut maa-alueen halliyrityksen käyttöön. Rahoitettava halli tulisi sijoitettavaksi Vuosaaren liikuntapuistossa. Liikuntapuisto rajautuu Vuosaaren golfkenttään, joten hallin sijainti tukee hyvin kokonaisvaltaisen golftoiminnan kehittämistä.

Planmeca Golf Areena Helsinki Oy hakee kokonaiskustannuksiltaan 1 100 000,00 euron hankkeelle 400 000 euron lainaa Helsingin kaupungilta. Kaupungin lainan lisäksi hanketta on suunniteltu rahoitettavan pääomasijoituksella 120 000,00 euroa sekä omarahoituksella (pankkilaina) 580 000,00 euroa.

Liikuntavirasto on aikaisemmin tarkoituksenmukaisiksi katsomissaan hankkeissa puoltanut maksimissaan 40 prosentin lainaosuutta kokonaiskustannuksista.

Lautakunta puoltaa omalta osaltaan nyt ilmoitetuilla kokonaiskustannuksilla ja esitetyllä rahoitussuunnitelmalla 400 000,00 euron lainan myöntämistä Planmeca Golf Areena Helsinki Oy:lle urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoista käytettäväksi osarahoituksena golfhallihankkeen toteuttamiseksi yhtiölle ehdollisesti vuokrattavalle Vuosaaren liikuntapuiston alueelle.

Esittelijä

osastopäällikkö  
Stefan Fröberg

Lisätiedot

Stefan Fröberg, osastopäällikkö, puhelin: 310 87901  
stefan.froberg(a)hel.fi  
Arja Eloranta, hallintosihteeri, puhelin: 310 87902  
arja.eloranta(a)hel.fi



01.06.2015

Kj/3

## § 577

### V 17.6.2015, Osoitteessa Sörnäisten rantatie 27 A sijaitsevan Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen käytössä olevan toimitilan vuokrasopimuksen uusiminen

HEL 2015-005576 T 10 01 04

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

#### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen tekemään uuden liitteenä 1 olevan vuokrasopimuksen, joka koskee Sörnäisten rantatie 27 A:ssa sijaitsevia yhteensä 8 222 m<sup>2</sup> suuruisia GNBFIN Vilhonvuori Oy:ltä Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle vuokrattuja toimitiloja ja että toimitusjohtaja oikeutetaan allekirjoittamaan uusi sopimus.

Vuokrasopimus on toistaiseksi voimassaoleva 1.7.2015 lukien (lukuunottamatta 6. kerroksen tilaa, yhteensä noin 1364 m<sup>2</sup>, jonka vuokrasopimus päättyy 31.12.2015) kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisajalla, kuitenkin niin, että ensimmäinen molemminpuolinen irtisanomispäivä on (9) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta. Vuokrasopimus voi aikaisintaan päättyä kymmenen (10) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta.

Tilavuokrat (alv 0%) ovat 1.7.2015 alkaen:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 euroa/m<sup>2</sup>/kk, 6. kerros 13,97 euroa/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 112 740 euroa/kk ja 1.1.2016 alkaen (ilman 6. kerroksen tiloja) yhteensä 93 685 euroa/kk eli yhteensä 124 224 euroa/vuosi sekä 1



- ylläpitovuokra 3,35 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 27 544 euroa/kk ja 1.1.2016 alkaen (ilman 6. kerroksen tiloja) yhteensä 22 974 euroa/kk eli yhteensä 275 692 euroa/vuosi

Koko vuokrasopimuksen ajalta vuokravastuu on 14 140 904 euroa.

## Esittelijän perustelut

Taloushallintopalvelu-liikelaitos on vuokrannut GNBFIN Vilhonvuori Oy:ltä osoitteessa Sörnäisten rantatie 27 A:ssa sijaitsevat toimitilat kaupunginvaltuuston 10.12.2008, § 293 päätöksen ja auditorion kaupunginjohtajan 22.6.2011 § 61 päätöksen mukaisesti. Toistaiseksi voimassa olevien toimitilojen ja auditorion vuokrasopimusten aikaisin mahdollinen päättymisajankohta 31.10.2017.

Taloushallintopalvelun nykyiset toimitilat kattavat kerrokset 1-7, joiden yhteenlaskettu pääomavuokra on 116 398 euroa/kk ja ylläpitovuokra 27 487 euroa/kk eli yhteensä 143 885 euroa/kk. Vuosivuokra on 1 726 618 euroa.

Kohteen tilat jakautuvat seuraavasti:

- 1. kerroksen valvomo-, asiakaspalvelu-, postitus-, toimistotarvikevarasto- ja aulatilat, yhteensä noin 500 m<sup>2</sup>
- 1. kerroksen auditorion ja aulatilat, yhteensä noin 300 m<sup>2</sup>
- 2. kerroksen sisältää arkisto-, ATK-luokka, kuntoilu-, toimisto- ja aulatilat, yhteensä noin 1021 m<sup>2</sup>
- 2. kerroksen auditoriotilat, yhteensä noin 44 m<sup>2</sup>
- 3.-5. kerroksen toimistotilat, noin 1364 m<sup>2</sup> per kerros, yhteensä noin 4092 m<sup>2</sup>
- 6. kerroksen toimistotilat, noin 1364 m<sup>2</sup>, 31.12.2015 asti
- 7. kerroksen toimisto- ja oheistiloja, yhteensä noin 901 m<sup>2</sup>

Edellä mainittujen toimitilojen yhteispinta-ala on noin 8 222 m<sup>2</sup>.

Uusi vuokrasopimus on toistaiseksi voimassaoleva 1.7.2015 lukien (lukuunottamatta 6. kerroksen tilaa, yhteensä noin 1 364 m<sup>2</sup>, jonka vuokrasopimus päättyy 31.12.2015) kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisajalla, kuitenkin niin, että ensimmäinen molemminpuolinen irtisanomispäivä on (9) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta. Vuokrasopimus voi aikaisintaan päättyä kymmenen (10) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta.

Tilavuokrat ajalla 1.7.- 31.12.2015:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 euroa/m<sup>2</sup>/kk, 6. kerros 13,97 euroa/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 euroa/m<sup>2</sup>/kk,





yhteensä 112 740,42 euroa/kk, yhteensä 676 442,52 euroa/ 6 kk (alv 0%)

- ylläpituvuokra 3,35 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 27 543,70 euroa/kk, yhteensä 165 262,20 euroa/6 kk (alv 0%)

Tilavuokrat 1.1.2016 lukien:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 euroa/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 93 685,34 euroa/kk, yhteensä 1 124 224,08 euroa/vuosi (alv 0%)
- ylläpituvuokra 3,35 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 22 974,30 euroa/kk, yhteensä 275 691,60 euroa/vuosi (alv 0%)

Koko vuokrasopimuksen ajalta vuokravastuu on 14 140 904 euroa.

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen johtokunta esittää, että Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle vuokrataan toimitilat GNBFIN Vilhonvuori Oy:ltä liitteenä 1 olevan sopimuksen mukaisesti ja että toimitusjohtaja oikeutetaan allekirjoittamaan sopimus.

Luopuminen kuudennen kerroksen toimitiloista 1.1.2016 lukien tuo säästöä voimassaolevan sopimuksen mukaisesti 23 600 euroa/kk ja vuosivuokraan 283 500 euroa.

**Esittelijä**

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

**Lisätiedot**

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Vuokrasopimus Sörnäisten rantatie 27 A

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, valtuusto

**Otteet**

**Ote**  
Vuokranantaja

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

**Tiedoksi**

Taloushallintopalvelu-liikelaitos



01.06.2015

Kj/3

## Päätöshistoria

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen jk 12.05.2015 § 15

HEL 2015-005576 T 10 01 04

### Päätös

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen johtokunta esitti kaupunginhallitukselle, että Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle vuokrataan toimitilat GNBFIN Vilhonvuori Oy:ltä liitteenä 1 olevan sopimuksen mukaisesti ja että toimitusjohtaja oikeutetaan allekirjoittamaan sopimus.

Vuokrakohde sijaitsee osoitteessa Sörnäisten rantatie 27 A olevan rakennuksen 1. - 5. ja 7. kerroksessa seuraavasti:

- 1. kerroksen valvomo-, asiakaspalvelu-, postitus-, toimistotarvikevarasto- ja aulatilat, yhteensä noin 500 m<sup>2</sup>.
- 1. kerroksen auditorion ja aulatilat, yhteensä noin 300 m<sup>2</sup>.
- 2. kerroksen sisältää arkisto-, ATK-luokka, kuntoilu-, toimisto- ja aulatilat, yhteensä noin 1021 m<sup>2</sup>.
- 2. kerroksen auditoriotilat, yhteensä noin 44 m<sup>2</sup>.
- 3.-5. kerroksen toimistotilat, noin 1364 m<sup>2</sup> per kerros, yhteensä noin 4092 m<sup>2</sup>.
- 6. kerroksen toimistotilat, noin 1364 m<sup>2</sup>, 31.12.2015 asti
- 7. kerroksen toimisto- ja oheistiloja, yhteensä noin 901 m<sup>2</sup>.

Edellä mainittujen toimitilojen yhteispinta-ala on noin 8 222 m<sup>2</sup>.

Vuokrasopimus on toistaiseksi voimassaoleva 1.7.2015 lukien (lukuunottamatta 6. kerroksen tilaa, yhteensä n. 1364 m<sup>2</sup>, jonka vuokrasopimus päättyy 31.12.2015) kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisajalla, kuitenkin niin, että ensimmäinen molemminpuolinen irtisanomispäivä on (9) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta. Vuokrasopimus voi aikaisintaan päättyä kymmenen (10) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta.

Tilavuokrat ajalla 1.7.- 31.12.2015:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 €/m<sup>2</sup>/kk, 6. kerros 13,97 €/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 €/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 112.740,42 €/kk, yhteensä 676,442,52 €/ 6 kk (alv 0%)

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

F10680001200062637

#### Alvno

F102012566



01.06.2015

Kj/3

- ylläpitovuokra 3,35 €/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 27.543,70 €/kk, yhteensä 165.262,20 €/6 kk (alv 0%)

Tilavuokrat 1.1.2016 lukien:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 €/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 €/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 93.685,34 €/kk, yhteensä 1.124.224,08 €/vuosi (alv 0%)

- ylläpitovuokra 3,35 €/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 22.974,30 €/kk, yhteensä 275.691,60 €/vuosi (alv 0%)

Koko vuokrasopimuksen ajalta vuokravastuu on 14.140.903.68 €.

Esittelijä

toimitusjohtaja  
Tuija Kuivalainen

Lisätiedot

Tuija Kuivalainen, toimitusjohtaja, puhelin: 0931025100  
tuija.kuivalainen(a)hel.fi  
Päivi I Turpeinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 25220  
paivi.i.turpeinen(a)hel.fi



01.06.2015

Kj/4

**§ 578**

**V 17.6.2015, Helsingin kaupungin vuoden 2014 tilinpäätöksen hyväksyminen**

HEL 2015-003253 T 02 06 01 00

**Päätös**

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää:

- hyväksyä vuoden 2014 tilinpäätöksen siten, että tilikauden tulos ennen varaus- ja rahastokirjauksia on 1 244 564 473,60 euroa, sekä

- hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen tilikauden tuloksenkäsittelystä liikelaitosten ja talousarvion ulkopuolisten rahastojen osalta seuraavasti:

Helsingin Energia -liikelaitoksen ylijäämä, 142 510 860,71 euroa siirretään Helsingin kaupungin taseen omaan pääomaan

Helsingin Satama -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 28 838 958,89 euroa siirretään Helsingin kaupungin taseen omaan pääomaan

HKL -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 2 355 499,11 euroa siirretään HKL -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti HKL -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Palmia -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 8 421 538,97 euroa siirretään Palmia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Palmia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen (Talpa) ylijäämä, 3 558,82 euroa siirretään Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen (Oiva Akatemia) ylijäämä, 205 538,18 euroa siirretään Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Rahastojen yli-/alijäämät ennen rahastosiirtoja siirretään rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin. Asuntotuotantorahaston alijäämä on -26 130 436,44 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston



ylijäämä on 198 710,16 euroa, vakuutusrahaston alijäämä on -1 080 049,15 euroa ja innovaatorahaston alijäämä on -3 899 092,49 euroa.

- hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen muun toiminnan tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavasti:

Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 4 570 059,85 euroa.

Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotantotoimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotantotoimiston tilikauden tuloksesta, 585 000 euroa.

Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 4 031 984,33 euroa.

Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.

Muun toiminnan tilikauden ylijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, 1 450 802 720,69 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli- /alijäämiin.

- hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen, että urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon siirretään Helsingin kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista 50 miljoonaa euroa kohdennettuna Helsingin Olympiastadionin perusparannushankkeen kaupungin osuuden osarahoittamiseksi kaupunginvaltuuston 28.11.2012 ja 11.2.2015 tekemien päätöksien mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietämäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567  
ari.hietamaki(a)hel.fi  
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250  
tuula.saxholm(a)hel.fi  
Tuija Kuivalainen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100  
tuija.kuivalainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tilinpäätös 2014
- 2 Kaupungin tilinpäätöksen 2014 tulos ja rahoituslaskelma ilman yhtiöittämisten vaikutuksia

Muutoksenhaku



01.06.2015

Kj/4

Kunnallisvalitus, valtuusto

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Khs toteaa että kuntalain 113§:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Khs on 23.3.2015 käsitellyt ja allekirjoittanut Helsingin kaupungin tilinpäätöksen.

Kaupungin kirjanpidollisen tuloksen muodostumiseen vaikutti erittäin merkittävästi Helsingin Energia -liikelaitoksen ja Helsingin Satama -liikelaitoksen yhtiöittämisistä seurannut kirjanpidollinen myyntivoitto (käypien arvojen ja tasearvojen välinen erotus). Myyntivoitto kirjautuu tuloslaskelmassa satunnaisiin tuottoihin ja lisää kirjanpidollista tulosta myyntivoiton määrällä.

Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittämisessä tasearvojen katsottiin vastaavan käypiä arvoja, joten kirjanpidollista myyntivoittoa ei syntynyt.

Yhtiöittämisten toteutustavasta johtuen yhtiöittämisistä ei aiheutunut merkittävää rahavirtaa kaupungin ja yhtiöiden välillä eikä niillä näin ollen ollut vaikutusta kaupungin rahoitukselliseen asemaan vuonna 2014.

Tilinpäätöksen tulos muodostui vertailukelpoisilla luvuilla ilman yhtiöittämisten vaikutuksia tarkasteltuna (ks. liite 2) edellistä vuotta paremmaksi ollen 188,5 milj. euroa (vuonna 2013 vastaava luku oli 147,1 milj. euroa). Ilman liikelaitoksia tarkasteltuna yhtiöittämisten vaikutukset eliminoiden vuoden 2014 tulos oli 45,4 milj. euroa. Vastaava luku vuonna 2013 oli -36,8 milj. euroa.

Verotulojen ja valtionosuuksien kasvu jäi vaatimattomaksi, 0,6 prosenttiin eli 20 milj. euroon. Kunnallisverojen osalta jäätin edellisen vuoden kertymästä 7 milj. euroa eli -0,3 prosenttia. Koko maassa kunnallisverotulojen kasvu oli 1,3 prosenttia ja kasvu perustui pääosin monien kuntien tekemiin veroprosenttien nostoihin vuodelle 2014.

Yhteisöveron kertymä kasvoi edellisestä vuodesta 41 milj. euroa eli 15,4 prosenttia. Kiinteistöverotulojen kasvu edellisvuodesta oli 11 milj.



euroa. Valtionosuudet vähenivät edellisvuodesta 25 milj. euroa valtionosuusleikkausten seurauksena.

Tilikauden tulos muodostui seuraavasti:

**TULOSLASKELMA**

<b>1 000 euroa</b>	<b>01.01.–31.12.2014</b>	<b>01.01.–31.12.2013</b>
Toimintatuotot	1 761 709	1 771 995
Valmistus omaan käyttöön	124 786	129 179
Toimintakulut	-4 665 124	-4 673 473
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-2 778 629</b>	<b>-2 772 299</b>
Verotulot	2 951 931	2 906 348
Valtionosuudet	250 648	275 737
Rahoitustuotot	80 345	78 805
Rahoituskulut	-23 632	-15 916
<b>VUOSIKATE</b>	<b>480 663</b>	<b>472 675</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-408 147	-403 088
Satunnaiset erät	1 172 048	77 476
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>1 244 564</b>	<b>147 063</b>
Tilinpäätössiirrot	388 637	11 971
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)</b>	<b>1 633 201</b>	<b>159 034</b>

Tilikauden tulokseen sisältyy Helsingin Energia -liikelaitoksen ja Helsingin Satama -liikelaitoksen yhtiöittämisistä aiheutuva 1 056 milj. euron suuruinen kirjanpidollinen myyntivoitto, joka kirjautuu tuloslaskelmassa satunnaisiin tuottoihin ja lisää vuoden 2014 tilikauden tulosta myyntivoiton määrällä. Yhtiöittämisten kirjanpidolliset vaikutukset sisältäen vuoden 2014 tilikauden tulos oli 1 244,6 milj. euroa ja ylijäämä 1 633,2 milj. euroa.

Tilikauden ylijäämää lisäsivät edellä todetun kirjanpidollisen myyntivoiton lisäksi yhtiöittämisistä aiheutuneet poistoeron vähennys 190,5 miljoonaa euroa sekä varausten (97,4 milj. euroa) ja rahastojen (52,7 milj. euroa) vähennys.

Kaupungin toimintakulut liikelaitokset ja rahastot huomioiden pienenevät hieman vuonna 2014 (muutos -0,2 %). Myös toimintatuotot pienenevät hieman muutoksen ollessa -0,8 % prosenttia (valmistus omaan käyttöön huomioiden). Tuottojen ja kulujen pienentymiseen vaikutti se, että Helsingin Energia liikelaitoksen liikevaihto pieneni edellisvuodesta 52 milj. euroa ja toimintakulut 44 milj. euroa.

Ilman liikelaitoksia, rahastoja ja nettobudjetoituja yksiköitä tarkasteltuna peruskaupungin vertailukelpoiset toimintamenot kasvoivat 0,9 prosenttia. Toimintamenojen kasvu nettobudjetoidut yksiköt huomioon ottaen oli 0,6 prosenttia.

Maksurahoituksen osuus toimintakuluista (Toimintatuotot / Toimintakulut) on pienentynyt vuosittain vuoden 2007 suhdeluvusta,



01.06.2015

Kj/4

43,0 prosenttia, vuoden 2013 suhdelukuun 39,0 prosenttia. Vuonna 2014 toimintatuottojen osuus toimintakuluista kasvoi 40,4 prosenttiin.

Vuosikate oli 480,7 miljoonaa euroa. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletuksena pidetään, että kunnan vuosikate on riittävä, jos vuosikate kattaa poistot. Vuoden 2014 vuosikate kattaa poistot.

Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja oli 212,3 miljoonaa euroa ja kattoi poistoista 75 prosenttia.

Rahavarat vuoden lopussa olivat 86,6 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuoden alussa. Kassa-ylijäämä muodostui seuraavasti:

**RAHOITUSLASKELMA**

1 000 euroa	2014	2013
<b>TOIMINNAN RAHAVIRTA</b>		
Vuosikate	480 663	472 675
Satunnaiset erät	1 172 049	77 476
Tulorahoituksen korjauserät	-1 557 454	-98 175
	<b>95 257</b>	<b>451 976</b>
<b>INVESTOINTIEN RAHAVIRTA</b>		
Investointimenot	-2 720 876	-647 268
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 228	13 196
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 022 436	106 974
	<b>306 789</b>	<b>-527 098</b>
<b>TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA</b>	<b>402 046</b>	<b>-75 122</b>
<b>RAHOITUKSEN RAHAVIRTA</b>		
<b>Antolainauksen muutokset</b>		
Antolainasaamisten lisäykset	-737 389	-22 688
Antolainasaamisten vähennykset	174 177	69 745
	<b>-563 212</b>	<b>47 057</b>
<b>Lainakannan muutokset</b>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	355 000	403 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-274 933	-113 086
	<b>80 067</b>	<b>289 914</b>
<b>Oman pääoman muutokset</b>	<b>-55</b>	<b>0</b>
<b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	7 640	17 095
Vaihto-omaisuuden muutos	81 701	-3 430
Saamisten muutos	101 868	11 005
Korottomien velkojen muutos	-23 413	-32 619
	<b>167 797</b>	<b>-7 949</b>
<b>RAHOITUKSEN RAHAVIRTA</b>	<b>-315 403</b>	<b>329 022</b>
<b>RAHAVAROJEN MUUTOS</b>	<b>86 643</b>	<b>253 900</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		
Rahavarat 31.12.	1 007 894	921 251
Rahavarat 1.1.	921 251	667 351
	<b>86 643</b>	<b>253 900</b>





Helsingin Energia -liikelaitoksen ja Helsingin Satama -liikelaitoksen yhtiöittämiset toteutettiin siten, että liikelaitosten omaisuus siirrettiin perustettuihin yhtiöihin osin apporttiluovutuksella yhtiöiden osakkeita vastaan ja osin liiketoimintakaupalla siten, että kauppasumma jäi yhtiöiden pitkäaikaiseksi lainaksi kaupungille. Yhtiöittämisjärjestelyssä omaisuuserät siirrettiin yhtiöille käyvistä arvoista.

Apporttiluovutuksissa omaisuuserät siirrettiin yhtiöille niiden osakkeita vastaan. Osakkeiden merkintähinnat tulee käsitellä kirjanpidollisesti talousarviomäärärahan käyttönä ja ne kirjautuvat tilinpäätöksessä investointimenoiksi.

Perustettuun Helen Oy:iin siirretyn apporttiomaisuuden arvo on 1 855 milj. euroa ja perustettuun Helsingin Satama Oy:iin siirretyn apporttiomaisuuden arvo on 304 milj. euroa. Nämä erät kirjautuvat apporttiomaisuuden arvoa vastaavana osakkeiden merkintähintana kaupungin investointimenoihin.

Vuoden 2014 lopussa yhtiöitettiin myös Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelut. Liikelaitoksen ko. toimintoihin liittyvät omaisuuserät siirrettiin perustetulle Helsingin kaupungin Palvelut Oy:lle apporttiluovutuksena. Lisäksi yhtiölle siirrettiin aiempina vuosina Palmia-liikelaitoksen taseen kertynyttä ylijäämää noin 18,5 milj. euroa. Apporttiomaisuuden nettoarvolla ja yhtiöön siirretyllä rahasummalla maksettiin kaupungin merkitsemien Helsingin kaupungin Palvelut Oy:n osakkeiden merkintähinta 12,9 milj. euroa, joka kirjautuu apporttiomaisuuden arvoa vastaavana osakkeiden merkintähintana kaupungin investointimenoihin.

Helsingin kaupungin investointien tulorahoitusprosentti vuonna 2014 on 18 % (investointimenot 2 720,9 milj. euroa osakkeiden yhteenlasketut 2 172,3 milj. euron merkintähinnat sisältäen). Yhtiöittämisen kirjanpidolliset vaikutukset eliminoiden on vertailukelpoinen investointien tulorahoitusprosentti 87 (investointimenot 548,5 milj. euroa).

Helsingin kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2014 on 402,0 milj. euroa. Yhtiöittämisen kirjanpidolliset vaikutukset eliminoiden vertailukelpoinen toiminnan ja investointien rahavirta on 22,6 milj. euroa (vuonna 2013 vastaava luku oli -75,1 milj. euroa). Muuhun kuntasektoriin vertailukelpoinen toiminnan ja investointien rahavirta ilman liikelaitoksia ja rahastoja tarkasteltuna sekä yhtiöittämisten kirjanpidolliset vaikutukset eliminoiden on -89,9 milj. euroa (vuonna 2013 vastaava luku oli -274,9 milj. euroa).

Yhtiöittämisten vaikutus Helsingin vuoden 2014 tilinpäätökseen on niin merkittävä, että se vaikuttaa koko kuntasektorin vuoden 2014



tulokseen, investointitasoon ja investointien tulorahoitusprosenttiin. Yhtiöittämissä kirjanpidollinen vaikutus on koko kuntasektorin yhteenlaskettua vuoden 2014 tulosta ja investointitasoa nostava ja toisaalta vuoden 2014 investointien tulorahoitusprosenttia pienentävä.

Kaupunki omistaa 100 prosentin osuudet perustetuista Helen Oy:stä, Helsingin Satama Oy:stä ja Helsingin kaupungin palvelut Oy:stä.

Yhtiöittämisjärjestelyjen seurauksena kaupungille syntyi 466,2 milj. euron lainasaatavat Helen Oy:ltä ja 254,8 milj. euron lainasaatavat Helsingin Satama Oy:ltä. Tämä on seurausta siitä, että apporttiluovutusten ulkopuolelle jääneet Helsingin Energia -liikelaitoksen ja Helsingin Satama -liikelaitoksen omaisuuserät kaupunki luovutti Helen Oy:lle ja Helsingin Satama Oy:lle liiketoimintakaupoilla. Kaupat toteutettiin niin, että yhtiöt jäivät kauppahinnat velkaa kaupungille. Kauppahintavelat jakautuvat molempien yhtiöiden osalta kahteen osaan, markkinaehtoiseen lainaan ja pääomalainaan.

Helen Oy:n osalta liiketoimintakaupan nettokauppahinta (kaupalla siirtyneiden varojen ja velkojen erotus) jakautuu siten, että markkinaehtoisen lainan määrä on 309,2 milj. euroa ja pääomalainan määrä on 157,0 milj. euroa.

Helsingin Satama Oy:n osalta liiketoimintakaupan nettokauppahinta jakautuu siten, että pääomalainan määrä on 98 milj. euroa ja markkinaehtoisen lainan määrä 156,8 milj. euroa.

Edellä mainitut lainat tulee käsitellä kirjanpidollisesti talousarviomäärärahan käyttönä ja ne kirjautuivat tilinpäätöksessä antolainasaamisten lisäyksiksi. Ilman näitä antolainakeriä tarkasteltuna kaupungin antolainakanta kasvoi 16,5 milj. eurolla.

Helsingin Energia liikelaitoksen yhtiöittämisen seurauksena Helsingin kaupungin 2014 tilinpäätökseen kirjautui antolainasaamisten vähennys 148,9 milj. euroa, joka pääosiltaan koostui Helsingin Energia liikelaitoksen Helen Sähköverkko Oy:lle antaman vuoden 2014 lopussa suuruudeltaan 146,0 milj. euron antolainan poistumisesta kaupungin antolainakannasta.

Ottolainoja lyhennettiin 220,9 miljoonaa euroa ja uutta lainaa nostettiin 355,0 miljoonaa euroa. Rahavarat kasvoivat vuoden alun tilanteesta 86,6 milj. euroa. Lainakannan muutoksessa on lisäksi yhtiöittämisjärjestelyissä Helen Oy:lle siirtynyt 54 milj. euron laina.

Suhteellinen velkaantuneisuus, joka kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, oli 45,6



prosenttia. Lainakanta oli vuoden lopussa 1 568,6 miljoonaa euroa eli 2 521 euroa/asukas liikelaitosten lainat huomioiden.

Kassan riittävyys vuoden lopussa oli 44 päivää eli kaupungin rahavaroilla voitiin kattaa 44 päivän kassamenot.

Lainanhoitokate, joka ilmaisee tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun, oli 1,7. Helen Oy:lle siirtynyt 54 milj. euron laina eliminoiden lainanhoitokate oli 2,1. Lainanhoitokate laski edellisvuodesta, jolloin lainanhoitokate oli 4,3.

Taseen 31.12.2014 loppusumma oli 13 556,2 miljoonaa euroa. Kasvua edellisestä vuodesta on 1 300,0 miljoonaa euroa. Suurimmat lisäykset omaisuudessa oli yhtiöittämisjärjestelyiden vuoksi pysyvien vastaavien sijoituksissa osakkeisiin ja vastattavaa puolen omassa pääomassa. Omaa pääomaa kerrytti tilikauden ylijäämiin kirjautunut yhtiöittämisistä saatu myyntivoitto.

Tilinpäätöksen mukainen kaupungin omavaraisuusaste on 78,0 prosenttia. Se kuvaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden yleisenä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta. Kaupungin omavaraisuusaste on pysynyt viime vuodet 75:n yläpuolella.

Kaupungin talouden tasapaino on perustunut Helsingin Energian hyvään tulokseen. Vuonna 2014 toteutettiin 150 milj. euron siirto Helsingin Energian edellisten tilikausien ylijäämistä kaupungin peruspalvelutuotannon rahoittamiseen. Kaupungin taloustilanne tulee muuttumaan vuodesta 2015 eteenpäin oleellisesti yhtiöitetyn Helen Oy:n liikutuksen tulovirran kohdentuessa energiatuotannon investointeihin

Helsingin kaupunkikonsernin tilikauden tulos muodostui seuraavasti:

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



**KONSERNITULOSLASKELMA**

1 000 euroa	01.01.-31.12.2014	01.01.-31.12.2013
<b>Toimintatuotot</b>	3 073 006	3 028 506
<b>Toimintakulut</b>	-5 392 041	-5 378 390
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	16 321	7 512
<b>TOIMINTAKATE</b>	-2 302 714	-2 342 372
<b>Verotulot</b>	2 951 931	2 906 348
<b>Valtionosuudet</b>	250 648	275 737
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>		
Korkotuotot	17 554	19 348
Muut rahoitustuotot	14 653	11 814
Korkokulut	-95 339	-101 662
Muut rahoituskulut	-5 034	-3 922
	-68 166	-74 422
<b>VUOSIKATE</b>	831 699	765 291
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-651 251	-638 630
Tilikauden yli- ja alipariarvot	1 055	2 005
Arvonalentumiset	-1 683	0
	-651 879	-636 625
<b>Satunnaiset erät</b>	115 684	77 403
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	295 504	206 069
Tilinpäätössiirrot	135 270	-12 570
Vähemmistöosuudet	2 109	1 071
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)</b>	432 883	194 570

Kaupungin vuoden 2014 tulokseen sisältyvä Helsingin Energia -liikelaitoksen ja Helsingin Satama -liikelaitoksen yhtiöittämisistä aiheutuva 1 056 milj. euron suuruinen kirjanpidollinen myyntivoitto eliminoituu kaupunkikonsernin tuloslaskelmassa konsernin sisäisenä katteena. Myös kaupungin tilinpäätöksessä ylijäämää lisäävä yhtiöittämisistä aiheutuva 190,5 milj. euron poistoeron vähennys eliminoituu konsernin tuloslaskelmassa.

Kaupunkikonsernin lainakanta vuonna 2014 nousi 4 941 milj. euroon (7 949 euroa/asukas) ja kasvua edellisvuodesta oli 154 milj. euroa. Kaupunkikonserninlainasaamiset vuonna 2014 oli 472 milj. euroa.

Khs toteaa, että kuntalain mukaan kunnanhallitus tekee toimintakertomuksessa ehdotuksen tilikauden tuloksen käsittelystä.

Liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä toimivien rahastojen tulokset käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa tilinpäätöksissä.



Urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon tulisi siirtää Helsingin kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista 50 miljoonaa euroa kohdennettuna Helsingin Olympiastadionin perusparannushankkeen kaupungin osuuden osarahoittamiseksi kaupunginvaltuuston 28.11.2012 ja 11.2.2015 tekemien päätöksiä mukaisesti.

**Esittelijä**

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

**Lisätiedot**

Ari Hietamäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567  
ari.hietamaki(a)hel.fi  
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250  
tuula.saxholm(a)hel.fi  
Tuija Kuivalainen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100  
tuija.kuivalainen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Tilinpäätös 2014
- 2 Kaupungin tilinpäätöksen 2014 tulos ja rahoituslaskelma ilman yhtiöittämisten vaikutuksia

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, valtuusto

**Päätöshistoria**

Kaupunginhallitus 23.03.2015 § 291

HEL 2015-003253 T 02 06 01 00

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti omalta osaltaan hyväksyä kaupungin vuoden 2014 tilinpäätöksen sekä siihen sisältyvät Helsingin Energia -liikelaitoksen ja Helsingin Satama -liikelaitoksen vuoden 2014 tilinpäätökset.

Lisäksi kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle kaupungin tilinpäätöksen osoittaman tilikauden tuloksen 1 244 564 473,60 ennen varaus- ja rahastokirjauksia käsittelystä seuraavaa:

Helsingin Energia -liikelaitoksen ylijäämä, 142 510 860,71 euroa siirretään Helsingin kaupungin taseen omaan pääomaan

Helsingin Satama -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 28 838 958,89 euroa siirretään Helsingin kaupungin taseen omaan pääomaan



HKL -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 2 355 499,11 euroa siirretään HKL-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti HKL -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Palmia -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 8 421 538,97 euroa siirretään Palmia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Palmia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen (Talpa) ylijäämä, 3558,82 euroa siirretään Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen (Oiva Akatemia) ylijäämä, 205 538,18 euroa siirretään Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Rahastojen yli-/alijäämät ennen rahastosiirtoja siirretään rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin. Asuntotuotantorahaston alijäämä -26 130 436,44 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä 198 710,16 euroa, vakuutusrahaston alijäämä -1 080 049,15 euroa ja innovaatorahaston alijäämä -3 899 092,49 euroa.

Kaupunginhallitus ehdottaa lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 4 570 059,85 euroa.

Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotantotoimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotantotoimiston tilikauden tuloksesta, 585 000 euroa.

Lähiörahostosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 4 031 984,33 euroa.

Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.

Muun toiminnan tilikauden ylijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, 1 450 802 720,69 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli- /alijäämiin.

Edelleen kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon siirretään Helsingin kaupungin



01.06.2015

Kj/4

taseeseen kertyneistä voittovaroista 50 miljoonaa euroa kohdennettuna Helsingin Olympiastadionin perusparannushankkeen kaupungin osuuden osarahoittamiseksi kaupunginvaltuuston 28.11.2012 ja 11.2.2015 tekemien päätöksien mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietämäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567  
ari.hietamaki(a)hel.fi  
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250  
tuula.saxholm(a)hel.fi  
Tuija Kuivalainen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100  
tuija.kuivalainen(a)hel.fi

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



01.06.2015

Kj/5

## § 579

### V 17.6.2015, Muutoksia kaupunginvaltuuston kokoonpanossa

HEL 2014-014638 T 00 00 02

#### Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Päivi Lipposelle vapautuksen kaupunginvaltuutetun luottamustoimesta
2. todeta, että kuntalain (365/1995) 11 §:n 2 momentin mukaisesti kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kutsuttua hänet, uudeksi kaupunginvaltuutetuksi tulee Tomi Sevander toukokuun 2017 lopussa päättyväksi toimikaudeksi
3. todeta, että keskusvaalilautakunta nimeää Suomen Sosiaalidemokraattisen Puolueen valtuustoryhmälle 15. varavaltuutetun toukokuun 2017 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tiina Teppo, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36289  
tiina.teppo(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Päivi Lipposen eronpyyntö
- 2 Päivi Lipposen lisäselvitys eronpyyntöön

#### Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

#### Otteet

**Ote**  
Päätöksessä mainitut

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

#### Päätösehdotus

Postiosoite  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin  
+358 9 310 1641  
Faksi  
+358 9 655 783

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
FI0680001200062637  
Alvno  
FI02012566





01.06.2015

Kj/5

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että Päivi Lipponen (SDP) on 5.5.2015 pyytänyt vapautusta kaupunginvaltuutetun luottamustoimesta. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kutsuttua hänet, uudeksi valtuutetuksi tulee sijaantulojärjestyksen mukaisesti Suomen Sosiaalidemokraattisen Puolueen valtuustoryhmän ensimmäinen varavaltuutettu Tomi Sevander.

Vaalilain 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja on 11.5.2015 pyytänyt keskusvaalilautakuntaa nimeämään Suomen Sosiaalidemokraattisen Puolueen valtuustoryhmälle 15. varavaltuutetun. Keskusvaalilautakunta nimeää varavaltuutetun 26.5.2015 pidettävässä kokouksessaan.

### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

### Lisätiedot

Tiina Teppo, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36289  
tiina.teppo(a)hel.fi

## Liitteet

- 1 Päivi Lipposen eronpyyntö
- 2 Päivi Lipposen lisäselvitys eronpyyntöön

## Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

## Otteet

**Ote**  
Päätöksessä mainitut

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

## Tiedoksi

Keskusvaalilautakunta  
Kaupunginkanslia  
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

## Päätöshistoria



01.06.2015

Kj/5

---

Kaupunginhallitus 25.05.2015 § 554

HEL 2014-014638 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tiina Teppo, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36289  
tiina.teppo(a)hel.fi



01.06.2015

Ryj/1

**§ 580**

**V 17.6.2015, Helsingin kaupungin ympäristöraportti vuodelta 2014**

HEL 2014-014576 T 11 00 01

**Päätös**

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2014.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

**Lisätiedot**

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi  
Johanna Af Hällström, ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 32044  
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijän perustelut**

Helsingin kaupungin ympäristöraportti on kaupunkikonsernin yhteinen raportti, jossa kuvataan kaupungin ympäristötavoitteiden toteutumista ja toiminnan vaikutuksia ympäristöön sekä kaupungin ympäristöpolitiikan toteutumista. Ympäristöraportin taustaraportti ja hallintokuntien tuottamat aineistot täydentävät ympäristöraporttia. Kaikki aineisto löytyy osoitteesta [www.hel.fi/ymparistoraportti](http://www.hel.fi/ymparistoraportti)

Kaupungin ympäristöpolitiikassa ja kaupungin strategiaohjelmassa asetetaan tavoitteita ympäristönsuojelun eri osa-alueille. Kaupungin ympäristöpolitiikka löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta [www.hel.fi/ymparistopolitiikka](http://www.hel.fi/ymparistopolitiikka).

Ympäristöraportointia koordinoi kaupunginjohtajan asettama työryhmä, jossa ovat edustettuina ympäristövaikutusten hallinnan kannalta merkittävimmät virastot ja liikelaitokset.

Ympäristökeskuksen kokoamaan ja toimittamaan raporttiin ovat tuottaneet tietoja kaikki kaupungin 29 virastoa ja kuusi liikelaitosta.



Kaupunkikonserniin kuuluu myös 11 säätiötä ja 87 tytäryhteisöä, joista yhteensä 64 toimitti tietoja ympäristöraporttiin.

## Ympäristöjohtaminen ja kumppanuudet

Ympäristöasiat ovat keskeinen osa kaupungin strategiaa. Ekologisuus on yksi kaupungin kuudesta arvosta. Strategiaohjelmassa on toimintalinjauksia vihreään talouteen, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja hillintään, energiansäästöön, energia- ja resurssitehokkuuteen, joukkoliikenteen edistämiseen, hankintojen ympäristönäkökulmiin sekä vesien- ja luonnonsuojeluun liittyen.

Ympäristöpolitiikka täydentää strategiaa ja asettaa konkreettisia ja määrällisiä tavoitteita ympäristönsuojelun eri osa-alueille keskipitkällä aikavälillä (2020) ja pitkällä aikavälillä (2050). Ympäristöraportti arvioi ympäristöpolitiikan toteutumista vuodelta 2014.

ISO 14001 -ympäristöjärjestelmä on käytössä Helsingin Satamalla, Palmialla, Helen Oy:n (ent. Helsingin Energia) voimalaitoksilla, lämpökeskuksilla ja kaukolämpötoiminnalla ja rakenteilla HKL:llä. Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä on käytössä ympäristökeskuksella, kaupunginkirjaston neljällä kirjastolla, rakennusvirastolla, Staralla sekä nuorisosaiankeskuksen RuutiExpo- ja Reaktori-tapahtumilla. Kaupunginkirjasto, sosiaali- ja terveystieteiden keskus, osa liikuntavirastoa, Korkeasaaren eläintarha, hankintakeskus sekä Palmia rakentavat Ekokompassi-järjestelmää. Helen Oy:llä ja opetusviraston hallinnolla on käytössä WWF:n Green Office -järjestelmä ja muutamilla kouluilla ja päiväkodeilla Vihreä lippu -järjestelmä tai Okka-säätiön myöntämä ympäristösertifikaatti. Ympäristöasioita on kytketty 14/33 hallintokunnan henkilöstön palkitsemisjärjestelmiin.

Tytäryhteisöistä ISO 14001 -järjestelmä on käytössä neljässä tytäryhteisössä ja Ekokompassi-järjestelmä on käytössä tai sitä rakennetaan 11/98 tytäryhteisössä.

Ekotukitoiminta luo ympäristövastuullista toimintakulttuuria ja juurruttaa kaupungin ympäristöstrategiaa ja -tavoitteita käytännön toimenpiteiksi. Vuoden 2014 lopussa kaupungin hallintokuntiin ja tytäryhteisöihin oli koulutettu 1 173 ekotukihenkilöä. Ekotukitoiminnan ja Ekokompassin yhteistyötä pyritään tiivistämään yhdistämällä Ekokompassi-järjestelmään kuuluviin toimipistekohtaisiin sisäisiin auditointeihin ekotukitoiminnan ympäristökartoitusta. Samalla ekotukihenkilöiden tietoisuus virastojen ympäristöjärjestelmien tavoitteista lisääntyy. Tällä hetkellä ekotukitoimintaa toteutetaan Helsingin mallin mukaan 24 kunnassa sekä Uudenmaan ELY-keskuksessa.



Ympäristöasioiden huomioon ottamista ohjaavat kaupunginvaltuuston hyväksymät strategiaohjelma, ympäristöpolitiikka sekä kaupunginhallituksen hyväksymät talousarvio-ohjeet. Kaupungilla on lisäksi useita ympäristönsuojelun osa-alueiden ohjelmia, jotka toimivat osaltaan kaupungin ympäristöjohtamisen toteuttajina. Hallintokuntien ympäristöohjelmat tukevat kaupungin tason ympäristöjohtamista.

Kaupungin tekemä sidosryhmäyhteistyö on aktiivista ja uusia kumppanuuksia etsitään jatkuvasti. Hyvä esimerkki uusista kumppanuuksista on kaupungin ja elinkeinoelämän yhteinen Ilmastokumppanit-verkosto, jossa luodaan yhteistyötä ilmastopäästöjen vähentämiseksi ja yritysten kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Ilmastokumppaneiden tavoitteena on luoda uusia toimintatapoja ja liiketoimintamahdollisuuksia, lisätä uudenlaista ja innostavaa yhteistyötä kaupunkialueen päästöjen vähentämiseksi, toimia näkyvästi ja viestiä tuloksista aktiivisesti sekä jakaa osaamista parhaista käytännöistä.

Kaupunki kokeilee myös erilaisia osallistumisen keinoja, joista hyvä esimerkki on kaupunkiviljely. Helen Oy tarjosi vuonna 2014 asiakkailleen kaupunkiviljelytilaa Hanasaaren voimalaitoksella. Asiakkaiden käyttöön rakennettiin voimalaitoksen piha-alueelle 50 kaupunkiviljelylavaa, joissa oli mullat valmiina mullat ja kastelua varten löytyi vesipiste. Kaupunkiviljely kiinnosti ja lavat varattiin saman tien.

## Ilmastonsuojelu

Helsingin ilmastotiekartta 2050 valmistui keväällä 2015. Se kertoo, kuinka Helsingistä tulee hiilineutraali ja ilmastomuutokseen sopeutunut kaupunki. Tiekartassa kuvataan Helsingin ilmastotyötä ja rohkaistaan kaupunkilaisia ja yrityksiä toimimaan ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi. Tiekartan tarkoituksena on toimia ilmastoasioiden ohjaajana asukas- ja yritysyhteistyössä sekä kaupungin suunnittelun apuvälineenä.

Helsingin tavoitteena on alentaa koko kaupunkialueen päästöjä vuodesta 1990 vuoteen 2020 mennessä 30 prosenttia ja olla hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Vuodelle 2020 on asetettu lisäksi tavoitteita kuten energiantuotannon päästöjen alentaminen 20 prosentilla ja asukaskohtaisen energiankulutuksen alentaminen 20 prosentilla. Ilmastomuutokseen varaudutaan integroimalla sopeutumistoimet suunnittelujärjestelmiin.

Helsingin ilmastotyötä ohjataan valtuustotasolla strategiaohjelmalla 2013–2016 ja ympäristöpolitiikalla sekä strategiaa toteuttavan Helen Oy:n kehitysohjelman kautta. Strategiaohjelmassa esitetään valtuustokauden tavoitteet ja ympäristöpolitiikassa ympäristö- ja



ilmastotavoitteet pidemmälle ajanjaksolle. Lisäksi on tehty valtiovallan ja kaupungin välille energiatehokkuussopimus (KETS) ja EU:n aloitteesta Covenant of Mayors eli kaupunginjohtajien yleiskokous - sitoumus. Kuuden Suomen suurimman kaupungin kaupunginjohtajilla on oma ilmastoverkosto, jossa on sovittu 10 konkreettisesta ilmastoaloitteesta. Helsinki osallistuu aktiivisesti pääkaupunkiseudun kuntien ilmastoyhteistyöhön muun muassa seudullisten ilmastostrategioiden kautta ja rahoittamalla Ilmastoinfon toimintaa. Lisää tietoa Helsingin ilmastotyöstä löytyy [www.stadinilmasto.fi](http://www.stadinilmasto.fi)

Vuoden 2014 lopulla kaupunginhallitukselle esiteltiin Helsingin 30 prosentin päästövähennysselvitys. Siinä on esitetty kasvihuonekaasupäästöjen kehitys vuoteen 2020 ja 2050 asti sekä työryhmän ja sidosryhmätilaisuudessa valitut 18 kustannustehokkainta lisätoimenpidettä. Päästökehityksessä otettiin huomioon Helen Oy:n kehitysohjelma ja tavoite hiilineutraalista energiantuotannosta vuoteen 2050 mennessä. Johtopäätöksenä on, että vuoteen 2020 mennessä päästöt alenevat 24 prosenttia EU:n ja valtion ohjauskeinojen avulla ja toteuttamalla nykyiset kaupungin ilmastotoimet. Toteuttamalla Helen Oy:n kehitysohjelmaa voi päästöjen alenema olla vuonna 2020 noin 40 prosenttia vuoteen 1990 verrattuna. Vuoden 2050 hiilineutraalisuus toteutuu parhaiten toteuttamalla lisätoimet ja kehitysohjelma, jolloin päästöjen alenema on yli 90 prosenttia ja kompensoitavaksi osuudeksi jäisi alle 10 prosenttia.

Vuonna 2014 Helsingin asukkaiden, palveluiden ja teollisuuden aiheuttamat kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt olivat 23 prosenttia alemmat kuin vuonna 1990. Asukaskohtaisesti laskettuna päästöt olivat 39 prosenttia vuotta 1990 alempana. Päästöjä on vähentänyt viime vuosina etenkin taloudellinen taantuma ja siitä johtunut sähkön valtakunnallisten päästöjen supistuminen, Helen Oy:n energiantuotannon ominaispäästöjen aleneminen sekä kaupunkialueen energiatehokkuuden paraneminen.

Kaupunkialueen energian kokonaiskulutus kasvoi 0,6 prosenttia, mutta asukaskohtaisesti laskettuna kulutus supistui prosentin. Helsingin kaukolämmön sääkorjattu kulutus kasvoi prosentilla rakennuskannan kasvusta johtuen, mutta sähkönkulutus jatkoi alenemista 0,3 prosentin energiatehokkuuden paranemisen myötä.

Helsingin kaupungin koordinoima Ilmastonkestävä kaupunki – työkaluja suunnitteluun (ILKKA) -hanke päättyi vuoden 2014 lopussa. Hankkeessa valmistui Ilmastonkestävän kaupungin suunnitteluopas. Se sisältää laajan aineiston parhaita käytäntöjä Suomesta ja ulkomailta, ohjeistuksia, menetelmäkuvauksia ja laskentatyökaluja sopeutumisen suunnittelusta, hulevesien hallinnasta ja vihreän



infrastruktuurin lisäämisestä sekä tietoa lämpösaarekeilmiön voimakkuudesta kaupungissa.

Helsingin kaupunki toteuttaa uudisrakennuskohteet matalaenergiaperiaatteilla ja soveltaa matalaenergiaohjeistusta myös peruskorjauksissa rakennusten erityispiirteet huomioiden. Vuonna 2014 laadittiin ensimmäinen versio lähes nollaenergiarakentamisen suunnittelualakohtaisista ohjeista uudis- ja peruskorjauskohteisiin. Vuoden aikana valmistui kahdeksan matalaenergiatason palvelurakennuskohdetta, joista neljä oli peruskorjauskohteita ja neljä uudisrakennuksia.

Seitsemän helsinkiläiskoulua osallistuu eurooppalaiseen 50–50-energiansäästöhankeeseen, jossa koulut saavat itse puolet säästöistä ja puolet jää kaupungille. Viisi koulua saavutti aktiivisella energiansäästöllä tuhansien eurojen säästöt parissa vuodessa. Keskimäärin energiankulutus laski 10 prosenttia ja rahaa säästy 3 300 euroa per koulu. Saman verran säästöä syntyi kaupungin kassaan. Energiaa säästettiin muun muassa viestimällä, tarpeenmukaisella valaistuksen käytöllä ja sammuttamalla sähkölaitteet silloin kuin niitä ei käytetä. Koulun omien toimien lisäksi myös kiinteistön huoltohenkilöt ovat tehneet toimenpiteitä, kuten puhdistaneet ilmanvaihtokanavia ja säätäneet lämmitysverkoston lämpötiloja. Tukea, tietoa ja ideoita on saatu kaupungin energia-asiantuntijoilta. Hanke jatkuu vuoden 2015 loppuun, jolloin lopulliset tulokset selviävät. Hankkeen kokemusten myötä kaupunki pohtii, voidaanko käytäntöä laajentaa muihin kouluihin ja virastoihin.

ASIAA-hanke järjesti syksyllä Kontulan alueen taloyhtiöiden hallituksille energiakoulutusta taloyhtiön energian- ja kunnossapidon hallinnasta, hallitusten jäsenten eri rooleista ja asukasviestinnästä. Koulutusten jälkeen taloyhtiöt käärivät hihat ja ryhtyivät tositoimiin energiansäästön ja kustannusten hallinnan eteen, motivaattorina lämmityskauden kestävä leikkimielinen energiansäästökilpailu. Keväällä selviää, missä taloyhtiössä on energiansäästön lisäksi säästetty rahaa. Koulutus auttoi myös ymmärtämään taloyhtiön toimintaa kokonaisuutena.

Suomen suurin aurinkovoimala valmistui Helsingin Suvilahteen maaliskuussa 2015. Kaikkiaan voimalan lähes 1 200 paneelia tuottavat sähköä 260 MWh vuodessa, mikä vastaa 130 kaksion vuosikulutusta. Helen Oy:n asiakkaat voivat hankkia sähköä nimikoidusta paneelistä. 285 watin yksikidepaneeli tuottaa parhaimmillaan sähköä yli 25 energiasäästölampun verran.

Östersundomissa sijaitsevassa Sakarinmäen koulukeskuksessa testataan uudenlaisia energiaratkaisuja: koulu lämpenee yli 80-



prosenttisesti uusiutuvilla energianlähteillä, maalämmöllä ja aurinkolämmöllä. Lämmön riittävyys taataan lämpökeskuksella, jonka polttoaineena on uusiutuva bioöljy. Lämmöntuotanto on myös osa koulun opetusta – oppilaat voivat seurata koulun energiantuotantoa reaaliaikaisesti näyttötäuluista.

Helsingin kaupunkialue kuvattiin pienkoneen lämpökameralla maaliskuussa 2015. Kuvauksen tavoitteena on saada kartalle kaikkien kaupungin rakennusten kattojen lämpöhukat. Tiedot julkistetaan vuoden 2015 aikana kartalla sekä avoimena datana. Hanke on osa Decumanus EU-hanketta, jossa tuotetaan ympäristön kannalta kestävää päätöksentekoa tukevia palveluita.

## Ilmansuojelu

Typpidioksidipitoisuudet ylittävät kantakaupungin vilkasliikenteisissä katukuiluissa edelleen ilmanlaadun vuosiraja-arvon (40 µg/m<sup>3</sup>), minkä vuoksi EU on myöntänyt jatkoaikaa 1.1.2015 saakka. Raja-arvon ylittyminen johtuu autoliikenteen päästöistä ja siitä, että dieselautojen suorat typpidioksidipäästöt ovat kasvaneet hiukkaspäästöjen vähentämiseksi tehtyjen tekniikkaratkaisujen myötä. Hiukkaspäästöjen vähentäminen on kuitenkin ollut terveyden kannalta hyödyllistä, koska liikenteen päästöistä pienhiukkaset ovat terveydelle haitallisempia kuin typpidioksidi. Ongelma ei koske pelkästään Helsinkiä vaan myös muita Euroopan kaupunkeja.

Mannerheimintien mittausasemalla typpidioksidin vuosiraja-arvo ei ole ylittynyt vuoden 2010 jälkeen, mutta kaupungissa on kuitenkin useita katukuiluja, joissa ilmanlaatu on heikompi ja joissa HSY:n tekemät passiivikeräinmittaukset osoittavat raja-arvon ylittyvän edelleen. Raja-arvo uhkaa ylittyä edelleen myös vuonna 2015 HSY:n mallinnusten perusteella.

HSL tiukensi syksyllä 2014 päästövaatimuksen ympäristövyöhykkeellä Euro 5-tasolle. Kaikki seka- ja biojäteautot ovat jo Euro 5 -luokkaa ja vuonna 2014 HSL:n bussiliikenteen suoritteesta jo 74 prosenttia ajettiin vähintään Euro 5-tasoisella kalustolla. Noin 60 prosenttia suoritteesta ajettiin EEV (Environmentally Enhanced Vehicle) -tasoisella kalustolla. Euro 6-bussien osuus oli 8 prosenttia, hybridien 1 prosentti ja sähköbussien 0,2 prosenttia.

HSL järjesti vuonna 2014 sopimusliikennöitsijöilleen kaksi tarjouskilpailua (ns. ympäristöbonusmalli) bussien päästöjä vähentävistä toimenpiteistä. Koska typpidioksidin raja-arvo ylittyy Helsingin kantakaupungissa, typenoksidien haitta-arvo korotettiin ympäristöbonusmallissa maksimitasoon eli kolminkertaiseksi perustasoon verrattuna. Kalusto tulee käyttöön vuonna 2015.





Hengitettävien hiukkasten raja-arvot eivät ole ylittyneet Helsingissä vuoden 2006 jälkeen. Kehä I:n pientareella vuonna 2012 sijainneella siirrettävällä mittausasemalla raja-arvo ylittyi niukasti, mutta tuloksia ei raportoida EU:lle, koska aseman lähistöllä ei ole asutusta eikä merkittävää altistumista. Tulosten perusteella kehitettiin uusi käytäntö pääkaupunkiseudun pääväylien kasteluun. Kun raja-arvotaso uhkaa ylittyä pääväylillä, HSY lähettää viestin Tieliikennekeskukseen, joka välittää toimenpidepyynnön urakoitsijoille. Urakoitsijat kuittaavat tehdyt toimet LIITO-järjestelmään. Menettelytapa otettiin käyttöön talvella 2013, jonka jälkeen raja-arvo ei ole ylittynyt pääväylienkaan varrella tehdyissä mittauksissa.

Katupölypitoisuudet ovat yleisesti alentuneet Helsingissä, mikä osoittaa kaupungin pitkäaikaisen katupölyn torjunnan kehittämisen ja toimenpiteiden olleen tehokkaita. Vuonna 2014 päättyneen REDUST-katupölyhankkeen perusteella tehokkaiksi menetelmiksi todettuja liukkaudentorjunnan, puhtaanapidon ja pölynsidonnan käytäntöjä on otettu aktiivisesti käyttöön. Hengitettävien hiukkasten raja-arvot voivat kuitenkin ylittyä kantakaupungin katukuiluissa sekä vilkkaasti liikennöityjen väylien varrella, mikäli pölyntorjuntaan ei kiinnitetä jatkuvasti huomiota.

Katupölypitoisuudet ovat yleisesti alentuneet Helsingissä, mikä osoittaa kaupungin pitkäaikaisen katupölyn torjunnan kehittämisen ja toimenpiteiden olleen tehokkaita. Vuonna 2014 päättyneen REDUST-katupölyhankkeen perusteella tehokkaiksi menetelmiksi todettuja liukkaudentorjunnan, puhtaanapidon ja pölynsidonnan käytäntöjä on otettu aktiivisesti käyttöön. Hengitettävien hiukkasten raja-arvot voivat kuitenkin ylittyä kantakaupungin katukuiluissa sekä vilkkaasti liikennöityjen väylien varrella, mikäli pölyntorjuntaan ei kiinnitetä jatkuvasti huomiota.

Helsingin kaupungin sähköisen liikenteen työryhmä sai valmiiksi loppuraporttinsa vuoden 2014 lopussa. Helsingin yleisillä alueilla oli tuolloin 16 sähköautojen julkista latausasemaa, joilla oli 35 latauspistettä. Kaupungilla oli yhteensä 10 sähköautoa ja ladattavaa hybridiä. Helsinki osallistui myös Pääkaupunkiseudun Sähköinen Liikenne -hankkeeseen, jossa koottiin koko maan kattava latauspistetietokanta ([www.sahkoinenliikenne.fi/suomen-julkiset-latauspisteet](http://www.sahkoinenliikenne.fi/suomen-julkiset-latauspisteet)).

Uuden ilmansuojelusuunnitelman valmistelu käynnistyi syksyllä 2014 ja sen teemoja ovat liikenne, katupöly, rakennustyömaat ja pienpoltto.

## Liikenne



Liikenne ja erityisesti autoliikenteen päästöt heikentävät Helsingissä ilmanlaatua eniten, koska ne purkautuvat lähelle hengityskorkeutta. Henkilöautoliikennettä oli kaupungin pääkatuverkossa kaikki laskentalinjat yhteenlaskettuina suurin piirtein saman verran kuin edellisvuonna. Tulevaisuudessa liikennemäärien ennustetaan kasvavan uusien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentuessa.

Matkustajamäärät niemen rajalla syysarkipäivänä vähenivät sekä joukkoliikennevälineissä että henkilöautoissa. Myös keskustaan suuntautuvat aamun matkat vähenivät edellisvuodesta 3,5 prosenttia. Kantakaupungin rajalla puolestaan joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvoi 1,3 prosenttia, mutta henkilöautoilla matkustavia oli 5,3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2010, jolloin kantakaupungin raja edellisen kerran laskettiin.

Pyöräily kasvoi vuonna 2014 edellisestä vuodesta 2,5–11,5 prosenttia eri pisteissä. Baanalla pyöräilijämäärät olivat vuonna 2014 suurempia kuin edellistalvena johtuen todennäköisesti myös lumen vähyydestä.

Helsingin seutu valittiin viidettä kertaa peräkkäin parhaaksi joukkoliikennekaupungiksi kansainvälisessä BEST-tutkimuksessa.

Helsingin uuden yleiskaavaluonnoksen mukaan Helsinki on tulevaisuudessa nopeasti kasvava urbaani raideliikenteen verkostokaupunki, jolla on laajentuva pääkeskus ja muita kehittyviä keskustoja.

Helsingillä on käynnissä monia raideliikennettä edistäviä hankkeita. Vuonna 2014 käynnistyi poikkihallinnollinen ratikkaprojekti, jossa parannetaan raitioliikenteen sujuvuutta ja kilpailukykyä erityisesti raitiolinjoilla 2, 3 ja 7 ja valmistaudutaan raitiotieverkon laajenemiseen.

Poikittaista joukkoliikennettä parannetaan runkolinjoilla 500 (Jokeri 0) ja 560 (Jokeri 2). Myös Raide-Jokerin hankesuunnittelu on käynnistynyt. Länsimetron liikennöinnin on määrä alkaa syksyllä 2016.

Kaupungin vähäpäästöisten henkilöautojen kriteerit päivitettiin, jotta ne ovat yhteneväiset autojen energiamerkinnän kanssa. Kaupunki jatkoi myös kriteerit täyttävien henkilöautojen pysäköintietuutta (50 % alennus). Etuuksien määrä on kaksinkertaistunut vuoden 2014 aikana.

Helsingin tavoitteena on nostaa pyörämatkojen osuus kulkutapajakaumasta 15 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Vuonna 2014 julkaistiin Pyöräilyn hyödyt ja kustannukset Helsingissä- selvitys ja kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2015 alussa liikkumisen kehittämisohjelman (LIIKE), jossa priorisoidaan kävelyä ja pyöräilyä



erityisesti keskusta-alueilla ja asetetaan pyöräilyn pääverkon toteuttaminen keskeiseksi tavoitteeksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi maaliskuussa 2015 Citylogistiikan toimenpideohjelman, johon sisältyy muun muassa jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen kehittäminen ja jätekuljetusten kehittämisprojekti.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ2015) hyväksyttiin maaliskuussa 2015. Keskeistä on lisätä seudun tehokkuutta ja kilpailukykyä panostamalla joukkoliikenteen runkoverkkoon ja sen palvelutasoon sekä korostaa kävelyn ja pyöräilyn roolia liikennejärjestelmässä.

Kutsuplus- palvelu laajeni 15 autoa kattavaksi (tavoite 100) ja palvelun käyttöaika pidennettiin, mikä on kasvattanut käyttäjien määrää selvästi. CXPA Finland palkitsi HSL:n Kutsuplus-palvelun Suomen parhaana asiakastekona.

## Meluntorjunta

Ympäristömelu on yksi Euroopan suurimpia ympäristöongelmia ja myös Helsingissä merkittävä elinympäristön laatua ja terveellisuutta heikentävä tekijä. Suurin meluhaittojen aiheuttaja Helsingissä on tieliikenne. Lähes 40 prosenttia helsinkiläisistä asuu alueilla, joilla tieliikenteen aiheuttama melutaso ylittää päiväaikaan ohjearvotason 55 dB. Paikallisesti myös esimerkiksi erilaiset rakennus- ja korjaustyöt ja yleisötapahtumat sekä ravintolat ja tavarankuljetukset voivat aiheuttaa häiritsevää melua. Vuonna 2014 ympäristökeskuksessa käsiteltiin muun muassa Jätkäsaaren, Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan aluerakentamiskohteiden rakennustyömaiden meluilmoitukset. Lisäksi Pasilassa alkoivat keskustakorttelin eli Triplan rakennustyöt.

Meluntorjuntaa ohjaa Helsingin kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman tarkistus 2013, jossa esitetään yhteensä 26 toimenpidettä. Meluntorjunnalle asetetut tavoitteet ovat kuitenkin haastavia, eikä niitä tulla saavuttamaan ilman meluntorjunnan merkittävää tehostamista.

Maankäytön ja liikenteen suunnittelussa otetaan huomioon uusien asuinalueiden melusuojaustarve. Liikkumistarvetta on pyritty määrätietoisesti vähentämään kaupunkirakennetta tiivistämällä. Liikennettä on pyritty ohjaamaan kestäville kulkutavoille parantamalla joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn toimintaedellytyksiä. Kaavoituksen yhteydessä on tehty meluselvityksiä ja huomioitu meluntorjuntatarve muun muassa kaavamerkinnoissa ja -määräyksissä. Myös runkoääni- ja tärinäselvityksiä on tehty tarvittaessa ja huomioitu niiden tulokset asemakaavojen valmistelussa.



Melupäästöt ovat mukana myös kilpailutuksissa, esimerkiksi HSL on asettanut linja-autoliikenteen kilpailutuskriteerin melutasolle 75 dB.

Vuonna 2014 valmistui Melua vaimentavien päällysteiden vaikutukset taajamassa -selvitys, jonka mukaan melua vaimentavien päällysteiden käytöllä voidaan vähentää asukkaiden meluallistumista erityisesti kohteissa, joissa päällystettävä katuosuus on vallitseva melulähde. Suurimmat hyödyt asuin viihtyisyyteen saavutetaan alueilla, joilla pihalueet sijaitsevat katujen välittömässä läheisyydessä.

Poikkiahallinnollisessa ratikkaprojektissa on selvitetty mahdollisuutta siirtää HKL:n raitioliikenteessä syväuraisten raideristeysten käyttöön vuodesta 2017 eteenpäin. HKL on myös selvittänyt raitioraiteen tärinävaimennusrakenteita ja koeasennuksia on tehty Katajanokalla.

Meluvalli Kehä I:n pohjoispuolella Kivikon kohdalla valmistui vuonna 2014. Sen rakentamiseen on käytetty alueen katujen ja Kehä I:n Kivikon eritasoliittymän rakentamisesta syntyneitä ylijäämämassoja. Tapanilankaaren melusteet välillä Rintamamiehentie–Moisiontie valmistuvat vuonna 2015.

## Vesiensuojelu

Vesijohtoverkkoon pumpattiin HSY:n vesihuollon alueella vettä yhteensä 89 milj. m<sup>3</sup> vuonna 2014. Asukasta kohden veden kulutus oli Helsingissä 189 litraa vuorokaudessa, mikä on litran vähemmän kuin vuonna 2013.

Vuonna 2014 Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle tuli käsiteltäväksi jätevettä yhteensä 95,4 miljoonaa m<sup>3</sup>, josta 70,6 miljoonaa m<sup>3</sup> tuli Helsingistä. Jätevesimäärä oli edellisen vuoden tasolla. Viikinmäen puhdistamo täytti kaikki lupaehdot. Viikinmäelle johdetuista vesistä 0,09 prosenttia ohitti normaalin puhdistusprosessin.

Vuositasolla Viikinmäellä saavutettiin fosforin 97 prosentin, biologisen hapenkulutuksen 97 prosentin ja typen 91 prosentin käsittelyteho. Viikinmäen jäteveden puhdistamolla puhdistetut jätevedet johdetaan kalliotunneleissa avomeren reunaan noin seitsemän kilometrin etäisyydelle rannikosta. Viikinmäen jätevedenpuhdistamolta Helsingin edustan merialueelle kohdistuva fosforikuorma oli 21 000 kg/a (+5 % vuodesta 2013) ja typpikuorma 424 000 kg/a (+23 % vuodesta 2013). Rehevöitymisen kannalta typpikuorma on merkittävämpi, sillä se on minimiravinne Helsingin alueen vesistöissä.

Vuosi 2014 oli Suomen, Viron ja Venäjän yhteinen Suomenlahti-vuosi, joka pyrki kokoamaan asiantuntijat, päättäjät ja kansalaiset yhteistyöhön terveemmän ja turvallisemman Suomenlahden puolesta.



Suomenlahti-vuoden avajaiset järjestettiin Helsingin kaupungintalolla tammikuussa ja niiden yhteydessä Itämerihaasteen levittämiseen tähtäävä Citywater-hanke järjesti kansainvälisen verkostoitumistapahtuman Cities Forum: Benefits of water protection – a range of concrete measures for local actors. Lisäksi hankkeessa toteutettiin Tallinnassa hulevesien luonnonmukaiseen hallintaan liittyen purokunnostus ja Turussa ja Helsingissä työstettiin rakennussuunnitelmia asuinalueelle rakennettavalle kosteikolle ja kaupunkiympäristössä toteutettavalle biosuodatusalueelle. Itämerihaasteen puitteissa järjestettiin kesäkuussa Turussa Baltic Sea Days, joka keräsi EU:n Itämeri-strategian vuosifoorumiin ja lukuisiin muihin tapahtumiin yli tuhat osallistujaa Itämeren maista.

Helsingin vesialueita ovat laajat merialueet sekä makeanveden alueet Vantaanjoki, purot, ojat, lammet ja lähteet. Vedenlaatuun vaikuttavat hulevesien epäpuhtaudet, hajakuormituksen tuomat ravinteet, ulkosaaristoon ohjatut puhdistetut jätevedet, ihmistoiminta, Vantaanjoesta virtaavat sameat vesimassat sekä Suomenlahden ulapan tila.

Kaupungin vesiensuojelua ohjaavat ympäristöpolitiikan lisäksi Helsingin kaupungin hulevesistrategia (2008), Helsingin pienvesiohjelma (2007) ja päivitetty Itämerihaasteen Helsingin toimintaohjelma (2013).

Ympäristökeskus huolehtii Helsingin ja Espoon kaupunkien jätevesien, sekä usean muun alueella ympäristövaikutuksia omaavan toimen vesistövaikutusten yhteistarkkailusta. Vuonna 2014 tarkkailu toteutettiin ensimmäistä kertaa merialueen uuden yhteistarkkailuohjelman mukaisesti. Merialueen tila ei ole merkittävästi muuttunut viime vuosien aikana, ollen edelleen rehevöitynyt ja alueellisesti huonossa kunnossa. Ympäristökeskus toteutti tarkkailun puitteissa laajan testikoesarjan, jossa vuoden ajan tarkkailtiin sellaisten ravinteiden muutoksia, jotka rajoittavat leväyhteisön kasvua. Koesarjat liitetään jatkossa osaksi yhteistarkkailua. Tämän tyyppinen uusi menetelmä meren tilan seurannassa ei ole käytössä vielä missään muualla maailmassa.

Vuonna 2014 pohjanläheisen veden lämpötila oli ajoittain pitkän ajan keskiarvoa korkeampi, kuten myös edellisinä vuosina. Levämäärät pysyivät Helsingin merialueella melko keskimääräisinä, vaikka sinileväkukinnot olivatkin hyvin laaja-alaisia ulommalla ja läntisemmällä Suomenlahdella. Myös Helsingin lahtialueet säästyivät laaja-alaisilta sinileväkukinnoilta. Sinilevää havaittiin Vantaanjoen ja Pikkukosken uimarannoilla sekä merenrannoilla, mutta sinilevä määrät pysyivät useimmiten vähäisinä.



Ekologisen luokituksen mukaan Vantaanjoen tila on tyydyttävä, mutta Kytäjoen alueella ja Keravanjoen yläjuoksulla on saavutettu jo hyvä ekologinen tila. EU:n tavoitteena on vesien hyvä ekologinen tila vuonna 2015, mutta siihen ei Vantaanjoen osalta todennäköisesti päästä. Vantaanjokea rehevöittävät fosfori ja typpi, joita tulee jätevesistä ja maataloudesta. Myös puhdistamatonta jätevettä on päässyt jokeen sateilla ja tulvilla, mikä on ollut ongelmana etenkin Riihimäellä. Tilanteen pitäisi parantua, sillä Riihimäen jätevedenpuhdistamolla on valmistunut laajennus, jonka pitäisi taata, että kevättulvat eivät enää aiheuta viemäreiden tulvimista.

Rakennusvirasto kunnostaa Viikissä sijaitsevaa Saunapellonpuiston lampea, joka kärsii erittäin tiheän kalakannan aiheuttamasta ylirehvyydestä. Vuonna 2014 lampeen tuotiin ahvenia, jotka söivät kalanpoikasia. Lisäksi lammella järjestettiin useita onkimistapahtumia lähinnä koululaisille. Ympäristökeskus seurasi lammen veden laatua.

Ympäristökeskus koulutti pääkaupunkiseudun kaupunkien virkamiehiä hulevesien hallinnassa ja hulevesiä koskevan yhteistyön kehittämisessä. Lisäksi ympäristökeskus avusti rakennusvalvontavirastoa rakentamiseen liittyvän hulevesiohjeen tekemisessä. Hulevesiasiat olivat myös keskeisesti esillä kaupungin viherkattostrategian valmistelussa.

Helsinki rakentaa luonnonmukaisen hulevesirakenteen Pohjois-Pasilaan Maunulanpuistoon kevään 2015 aikana. Rakenne puhdistaa muun muassa raskasmetalleja ja ravinteita Maaliikennekeskuksen ja Metsäläntien hulevesistä ennen niiden johtamista Haaganpuroon, joka on lohi- ja siikapitoinen vesistö. Metsäläntien alittavasta nykyisestä hulevesirummusta tulevat hulevedet johdetaan uudella putkella ulkoilureitin pohjoispuolelle kivettyyn viivytysaltaaseen. Sen jälkeen hulevesi johdetaan puhdistaviin biosuodatusaltaisiin, joissa suodatusmateriaaleina käytetään tulvaniittyä ja kosteikkokasveja sekä niiden alla useampia hiekkakerroksia.

## Luonnon ja maaperän suojele

### Luonnon ja monimuotoisuuden suojele

Luonnonhoidossa noudatetaan kaupunginhallituksen hyväksymiä luonnonhoidon ja LUMO-ohjelman (Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma vuosille 2008–2017) tavoitteita sekä yleisten töiden lautakunnan hyväksymää Helsingin luonnonhoidon linjausta. LUMO-ohjelman toteutus etenee hyvin. Kaikista toimenpiteistä yli 80 prosenttia on käynnistynyt ja osa on jo valmistunut. Ilmastomuutoksen vaikutukset korostavat luonnon



monimuotoisuuden turvaamiseksi suunniteltujen toimenpiteiden tärkeyttä.

Luontotietojärjestelmä (LTJ) on nyt osa Helsingin karttapalvelua (<http://kartta.hel.fi>), mikä mahdollistaa mobiilikäytön sekä muiden aineistojen tarkastelun luontotietojen kanssa päällekkäin.

Helsingin luontoarvojen tunnettuuden ja luonnon virkistymiskäyttö lisäämiseksi luotiin uusi Helsingin luontoon! -esitesarja, jonka ensimmäinen osa, Uutelan ulkoilualue, ilmestyi vuonna 2014.

Uuden luonnonsuojeluohjelman ja metsäverkoston luonnoksessa esitetään noin 50 uuden luonnonsuojelualueen perustamista ja suojelualueiden yhteispinta-alan lähes kaksinkertaistamista.

Vanhankaupunginlahden lintuvesi -Natura 2000 -alueelle laadittiin hoito- ja käyttösuunnitelman 2015–2024 luonnos, johon liitettiin mukaan kaksi uutta, rauhoitettavaa kohdetta: Pornaistenniemen tervaleppälehto ja Möylän metsä.

Myllypuron Alakivenpuistossa kasvavalle idänmasmalolle (*Anthyllis vulneraria* ssp. *polyphylla*) laadittiin hoitosuunnitelma. Idänmasmalo on äärimmäisen uhanalainen, erityisesti suojeltava ja rauhoitettu laji.

Vanhankaupunginlahden linnustoseurannassa havaittiin uusina pesimälajeina laulujoutsen ja kanadanhanhi.

Luoteis-Helsingistä löytyi inventoinnissa 12 liito-oravan elinpiiriä, kuusi Keskuspuiston alueelta ja kuusi puiston länsipuolelta.

Kääpäselvityksessä havaittiin peräti viisi Helsingille uutta lajia, joista yksi on Suomellekin uusi. Kaikkiaan selvitysalueilla havaittiin 116 kääpälajia. Helsingin lahoppuustoisilla virkistymetsillä on eteläisen kääpälajiston suojelussa jopa valtakunnallista merkitystä.

Helsingin kalkkikalliot inventoitiin ja yli 10 prosentin kalkkipitoisuus löytyi 36 kohteesta, joista valtaosa sijaitsee Laajasalossa ja Vuosaaressa. Kalkkipitoiset kalliot muodostavat biologisesti arvokkaita ja uhanalaisia elinympäristöjä.

Helsingissä on monimuotoinen luonto. Maapinta-alasta 2,1 prosenttia ja vesipinta-alasta 0,5 prosenttia on luonnonsuojelulla suojeltua. Luonnonsuojelualueita on 52. Jos myös suojellut luontotyytit, lajisuojelukohdeet ja luonnonsuojelulla rauhoittamattomat Natura 2000 -alueet, lasketaan mukaan, on suojelupinta-ala maapinta-alasta 3,5 prosenttia ja vesipinta-alasta 1,0 prosenttia. Luonnonsuojelualueiden ongelmana on lisääntyvästä virkistyskäytöstä aiheutuva kuluneisuus.



## Kestävää kaupunkisuunnittelua

Kaupunkisuunnitteluvirasto on ollut kehittämässä ja pilotoimassa kaavoituksen ekotehokkuuden työkalua sekä osallistunut aktiivisesti viherkattolinjauksen valmisteluun. Hulevesien hallintaa ja viherkattomääräyksiä on toteutettu muun muassa asemakaavoissa.

Östersundom-projekti osallistui vuonna 2014 alkaneeseen kaupungin, Helen Oy:n ja VTT:n CITYOPT-yhteishankkeeseen, jossa kehitetään suunnittelijoiden käyttöön sovellusta helpottamaan kaavoitettavalle alueelle soveltuvien energiaratkaisujen valintaa. Östersundomissa tavoitteena on optimoida lämpövarastojen sijainti ja koko sekä valita parhaat teknologiset varastoratkaisut. Työkalu auttaa vertailemaan, millaisia kustannus- ja päästövaikutuksia erilaisilla toteutusratkaisuilla on. Kustannuslaskelmissa otetaan huomioon maan arvon vaikutus kannattavuuteen. Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa on myös tutkittu edellytyksiä mittavalle aurinkoenergian hyödyntämiselle.

Karhusaaren kaavarungon laadinnassa on noudatettu kestävän suunnittelun periaatteita. Riittävä tiiviys, alueellinen lämmöntuotanto, uusiutuvien energialähteiden käytön mahdollistaminen, energiatehokkuus, laadukkaat virkistyspalvelut, tulviin varautuminen sekä hulevesien määrällinen ja laadullinen hallinta ovat olleet suunnittelun keinoja varauduttaessa ilmastonmuutokseen sekä pyrittäessä hillitsemään sitä. Näihin liittyen Karhusaareen laadittiin vuonna 2014 hulevesien hallintasuunnitelma, julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma sekä alue-energiamalli.

## Pilaantuneiden maiden kunnostaminen

Merkittävimpiä kunnostuskohteita olivat pääosin asuinkäyttöön muutettavat Pasilan entinen konepaja-alue sekä satamakäytöstä vapautuneet Kalasataman ja Jätkäsaaren alueet. Käsittelyyn tai loppusijoitukseen siirrettyjen maa-ainesten määrä on vähentynyt viime vuosina. Kaivettuja pilaantuneita maa-aineksia käytettiin hyväksi joko täydyissä rakennusalueilla, lähinnä puistojen pohjarakenteisiin, tai kaatopaikoilla.

Myös pilaantuneiden alueiden ja kaatopaikkojen kunnostuksesta syntyvät kustannukset ovat alentuneet viime vuosina. Vuoden 2014 aikana toiminta keskittyi aiempia vuosia enemmän pilaantuneiden ja pilaantuneiksi epäiltyjen kohteiden tutkimiseen ja kunnostussuunnitteluun. Taloudellisen tilanteen vaikutus näkyi rakennusosalalla muun muassa kohteiden käynnistymisen viivästymisenä. Lisäksi pilaantuneen maan kunnostus on viime vuosien aikana entistä enemmän siirtynyt riskinarvioon perustuvaan kunnostukseen, jossa kohteesta poistetaan vain riskiä aiheuttavat ja





rakentamisen vuoksi poistettavat pilaantuneet maat. Poistettavan pilaantuneen maan määrän väheneminen ei poista alueiden tutkimustarvetta, vaan tutkimus- ja jälkiseurantarve lisääntyy menetelmää käytettäessä.

Vuonna 2014 rakennusviraston kohteista ei toimitettu ylijäämämassoja ulkopuolisiin vastaanottopaikkoihin. Kaikki maat hyötykäytettiin omissa kohteissa tai otettiin välivarastoon odottamaan myöhempää käyttöä. Vuonna 2014 vastaanottopaikkoihin vietiin ylijäämämassoja 4 904 m<sup>3</sup> ja vuonna 2010 määrä oli 350 000 m<sup>3</sup>.

#### Hankinnat, jätteet ja materiaalitehokkuus

Kaupungin ympäristöpolitiikan kunnianhimoiset tavoitteet koskevat kaikkien hallintokuntien hankintoja, ei vain keskitettyjä hankintoja.

Vuonna 2013 perustettu hankintojen ympäristöverkosto on tiivistänyt yhteistyötä ja tiedon vaihtoa kaupungin hankinnoista vastaavien kesken. Ryhmä on työstänyt muun muassa rajauksia ja määrittelyjä ympäristökriteerien käytölle Helsingin julkisissa hankinnoissa sekä hankintojen seurantaa. Vuonna 2014 käynnistettiin pääkaupunkiseudun yhteistyö kestävien hankintojen edistämiseksi ja toteutettiin konsulttityö, jossa pyrittiin löytämään uusia ympäristökriteerejä Staran, rakennusviraston, opetusviraston ja nuorisoasiankeskuksen keskeisiin hankintaryhmiin. Vuonna 2015 tullaan laatimaan Helsingin kestävien hankintojen opas, jossa hyödynnetään konsulttityön tuloksia laajemmin ja esitetään konkreettisia ohjeita ja esimerkkejä ympäristökriteerien käyttömahdollisuuksista erilaisissa hankinnoissa. Helsinki on osallistunut myös SYKE:n koordinoimaan cleantech-hankinnat -hankkeeseen, jossa muun muassa selvitetään Iso-Roobertinkadun mahdollisuuksia cleantech-hankintoihin kadun peruskorjauksen yhteydessä.

Ympäristönäkökulman huomioiviksi kilpailutuksiksi katsotaan ne, joissa ympäristönäkökulma on mukana joko pakollisissa vaatimuksissa tai tarjousten vertailukriteereissä. Yhteishankintaprosesseissa käytettyjä ympäristökriteerejä ovat muun muassa ympäristömerkin vaatimukset, luomu, elinkaarikustannukset, monikäyttöisyys, käyttöikä, energiankulutus ja polttoaineen kulutus ja päästöluokat.

Monet hallintokunnat hankkivat vain hankintakeskuksen kilpailuttamia tuotteita tai palveluita, mutta osa hallintokunnista kilpailuttaa tuotteita ja erityisesti palveluja myös itse. Ympäristökriteerien käyttö kilpailutuksissa ja hankinnoissa on lisääntynyt. Kriteerejä ovat muun muassa energiatehokkuus, ympäristömerkin kriteerit, materiaalitehokkuus, jätteiden lajittelu ja jätteiden vähentäminen, elinkaarikustannukset, ympäristöjärjestelmä tai vastaava,



kemikaaliturvallisuus, geenimuuntelematon raaka-aine, luomu, vähäpäästöisyys, monikäyttöisyys, kierrätettävyyys, melutaso sekä erityisosaaminen esimerkiksi energia- ja elinkaarisuunnittelun sekä -laskennan osa-alueilla.

Hankintakeskus oli edelleen aktiivisesti mukana kansainvälisessä hankintojen kestäväen kehityksen yhteistyössä. Helsingin kaupunki on jäsenenä kansainvälisen paikallishallintojen yhteistyöjärjestö ICLEI:n kestävien hankintojen Procura+-kampanjassa.

Jäteraportointia kehitetään kaupunkikohtaisen tiedon saamiseksi. Työtä koordinoi kaupungin sisäinen jäteverkosto. Tavoitteena on saada kattavasti tiedot eri jätehuoltoyrityksiltä kaupunkiorganisaation tuottamista jätteistä ja pystyä jakamaan tietoa myös esimerkiksi Pakki-järjestelmän kautta.

Pääkaupunkiseudulla syntyy vuosittain noin 5-6 miljoonaa tonnia jätettä, josta kotitalouksien osuus on noin 350 000 tonnia. Vuonna 2013 seudun asukkaat tuottivat henkilöä kohden kotitalousjätettä keskimäärin 318 kiloa.

Vuonna 2014 käynnistyi Vantaan Långmossebergenissa uusi jätevoimala, joka hyödyntää energiantuotannossa kaiken pääkaupunkiseudulla syntypaikkalajittelun jälkeen jäävän sekajätteen. Jätevoimala tuottaa sähköä 600 GWh ja lämpöä 920 GWh vuodessa. Polttoaineena on HSY:n ja Rosk'n Roll Oy:n toimittama lajiteltu sekajäte sekä maakaasu, joka lisää energiatehokkuutta.

Jätevoimalan käyttöönoton seurauksena Ämmässuon kaatopaikalle sijoitettavan jätteen määrä on vähentynyt merkittävästi, mutta siellä on aloitettu poltossa syntyvän kuonan vastaanotto ja välivarastointi sekä tuhkan stabilointi uudella tuhkan käsittely- ja loppusijoitusalueella.

Jätkäsaarella ja Kalasatamassa on otettu käyttöön jätteen putkikeräysjärjestelmät. Samanlainen järjestelmä rakennetaan myös Kruunuvuorenrantaan. Järjestelmässä asiakkaat lajittelevat jätteet sekajätteeseen, biojätteeseen, paperiin ja kartonkiin ja vievät jätteet vastaaviin keräyspisteisiin. Keräyspisteet tyhjentyvät automaattisesti keräysaseman jätekontteihin. Kuorma-autot noutavat täydet jätekontit keräysasemalta ja kuljettavat jätteet jatkokäsittelyyn. Keskitetty keräys vähentää muun muassa liikenteen päästöjä ja melua.

Kaupunginjohtajan asettama, maamassoja koordinoivan työryhmä sai valmiiksi pilaantumattomien kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelman rakentamisessa muodostuvien ylijäämämaiten kokonaisvaltaisen hallinnan tehostamiseksi. Työ on tuottanut tulosta, sillä maa-aineksia ei toimitettu rakennusviraston työmailta vuonna 2014



kaupungin ulkopuolisille vastaanottajille. Vielä vuonna 2010 Helsingin infratyömailta toimitettiin Vantaan maankaatopaikalle 350 000 m<sup>3</sup> maa-aineksia maa-ainesjätteenä. Ylijäämämaiden hyötykäytön tehostamisen kautta massasäästöt ovat olleet vuosina 2012–2014 noin 7 miljoonaa euroa/vuosi.

Merkittävimpiä ylijäämämaiden hyötykäyttöhankeita ovat Vuosaaren kaatopaikan muotoilu (massamäärä noin 500 000 m<sup>3</sup>) ja Lahdenväylän meluvallit (massamäärä noin 150 000 milj. m<sup>3</sup>). Lisäksi rakennusvirasto osallistuu EU-Life-hanke Absoilsiin ja Uusiomaarakentaminen-hankeeseen, joilla muodostetaan infrahankkeisiin uutta materiaaliteknologiaa.

## Ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus

### Ympäristökasvatus tavoitti kaupunkilaiset

Ympäristökasvatuksellisiin tapahtumiin osallistui vuoden 2014 aikana lähes 103 000 kaupunkilaista eli 16,5 prosenttia helsinkiläisistä.

Ympäristökasvatuksesta vastaavat ympäristökeskus, rakennusvirasto, nuorisoasiainkeskus, Korkeasaaren eläintarha, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy sekä tilauksesta Helsinki-Gardenia Oy. Lisäksi työväenopistot järjestävät paljon ympäristöaiheisia kursseja. Vuoden aikana järjestettiin muun muassa luontokouluja, luontoretkiä, saariseikkailuja, teemaviikkoja, ympäristökoulutuksia, koululaiskonferenssi sekä ympäristöaiheisia yleisötapahtumia, kevätsiivoustapahtumia ja puistokävelyitä.

Suosituimpia retkiä olivat Täydenkuun rupikonnat Harakan saarella, Viikin pääsiäislinnut, Lintujen syysmuutto Viikissä ja Viikin luonto äitienpäivänä. Harakan saarella aloitettiin uudet ilmaiset, tunnin mittaiset sunnuntaiopastukset saaresta ja sen luonnosta. Eniten yleisöä keräsivät 125-vuotisjuhlia viettävä Korkeasaaren Kissojen yö ja Pääsiäissaari-tapahtumat (yhteensä yli 30 000 kävijää). Kevätsiivoustalkoisiin osallistui puolestaan lähes 24 000 kaupunkilaista. Keskuspuistossa järjestettiin ensimmäistä kertaa Keskuspuistovaellus, joka keräsi huimat 2 500 osallistujaa.

### Ilmasto ja energianeuvonta

Ilmasto- ja energianeuvonta tavoitti vuonna 2014 yhteensä lähes 150 000 kaupunkilaista eli 24,1 prosenttia helsinkiläisistä.

Keskeisimpiä energia- ja ilmastoneuvoja ovat Helen Oy, rakennusvirasto, ympäristökeskus, Ilmastoinfo sekä HSL. Energia- ja



ilmastoneuvontaa annetaan sekä paikan päällä ja tapahtumissa että Internetin ja puhelimen välityksellä.

Helen Oy kannusti kaupunkilaisia energiansäästöön. Energiatorilla kävi vuoden aikana yli 2 000 koululaista, 1 300 aikuisryhmäkävijää ja noin 500 kävijää avoimissa yleisötapahtumissa, kuten valaistuksen teemapäivässä. Yksittäisiä kävijöitä neuvonnassa oli 3 000. Lisäksi voimalaitoksilla kävi yli 300 koululaista tutustumassa energiantuotantoon.

Rakennusviraston Energiaa tokaluokkalaisille -kampanjassa toimitettiin kouluille tuttuun tapaan laaja tietopaketti lähes 700 oppilaalle ja opettajalle.

Ilmastoinfo oli mukana useissa tapahtumissa, muun muassa Kierrätystehdas- ja Maailma kylässä -tapahtumissa. Pyöräilytapahtumia oli vuoden aikana monia, pyöräaamiaisista sähköpyörätapahtumaan. Energia-asioista viestittiin keväällä Aurinkosähkö kotiin -kampanjan ja syksyllä Energiansäästöviikolla alkaneen Valaise viisaasti - Säästä nyt -kampanjan keinoin.

HSL:n kummikouluohjelmassa toteutettiin liikkumissuunnitelma kymmenelle koululle, jonka lisäksi Matkakummi vieraili kymmenissä kouluissa ja kertoi viisaasta liikkumisesta. Lisäksi HSL houkutteli kampanjalla uusia työpaikkoja työsuhdematkalipun käyttäjiksi ja teki tunnetuksi työnantajille suunnattuja palveluitaan.

## Ympäristöriskit

Ilmastonmuutoksen myötä sään ääri-ilmiöt lisääntyvät ja ilmasto muuttuu vaikeammin ennakoitavaksi. Myös Suomessa on viime vuosina ollut esimerkiksi enemmän myrskyjä ja tulvia kuin normaalisti. Öljyvahingon riski on suuri Itämerellä, joka on yksi maailman haavoittuvimmista ja ruuhkaisimmista merialueista.

Ilmastonmuutoksen sopeutumisen toimet on hajautettu usealle eri hallintokunnalle ja useat eri toimenpideohjelmat edistävät sopeutumistoimia. Muun muassa Helsingin kaupungin hulevesistrategiassa, tulvastrategiassa, LUMO-ohjelmassa ja Helsingin luonnonhoidon linjauksissa on toimenpiteitä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi.

Helsingin kaupungin koordinoima Ilmastonkestävä kaupunki – työkaluja suunnitteluun (ILKKA) -hanke päättyi lokakuussa 2014. Hankkeen tuotteet koottiin Ilmastonkestävän kaupungin suunnitteluoppaaksi. Opas sisältää erilaisia työkaluja, jotka tukevat ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnittelua. Työkalujen lisäksi oppaasta löytyy parhaita



sopeutumiskäytäntöjä Suomesta ja ulkomailta sekä selvityksiä ja raportteja ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja siihen sopeutumisesta.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista edistettiin myös osana jokapäiväistä työtä, kuten pitämällä ulkoilualueet hoidettuina ja elinvoimaisina. Hulevesi- ja tulvatyöryhmät lopettivat toimintansa vuoden 2014 lopussa.

Helsingin öljyntorjuntavalmiutta kehitettiin ja vakautettiin aktiivisesti ja öljyntorjunnan koulutus oli aktiivista koko avovesikauden ajan. Santahaminan öljyntorjuntavarikolle sijoitettuja kalustollisia valmiuksia parannettiin muun muassa parantamalla öljypuomien ankkurointivarustuksia ja varastointijärjestelyjä.

Pelastuslaitos osallistui aktiivisesti öljyntorjuntavalmiuksien kehittämiseen myös kansallisesti ja kansainvälisesti SYKE:n, YM:n ja Rajavartiolaitoksen kanssa tehtävissä yhteistyöhankkeissa. Pelastuslaitos on mukana Interspill 2015 ja EU PREDICT -hankkeissa asiantuntijana rannikon ja saariston alueella tapahtuvaan torjuntaan sekä öljyonnettomuuksien seurannaisvaikutuksiin liittyen.

Korkeasaaren eläinlääkäri nimettiin öljyonnettomuuksien osalta WWF:n vastuueläinlääkäriksi. Vastuutehtävän toimet liittyvät öljyonnettomuuksiin varautumiseen.

## Ympäristötalous

Helsingin ympäristökulut, poistot ja HSY:n osuudet mukaan lukien, olivat yhteensä 191 miljoonaa euroa (+1 % vuodesta 2013). HSY:n vesihuollon osuus oli 15 miljoonaa euroa, HSY:n jätehuollon osuus 42 miljoonaa euroa ja HSY:n seutu- ja ympäristötiedon osuus 0,5 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin omaan toimintaan perustuvat ympäristökulut olivat 134 miljoonaa euroa (-1 % vuodesta 2013). Helsingin kaupungin omasta toiminnasta aiheutuneet ympäristökulut olivat 2,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista ja 216 euroa asukasta kohden (221 euroa vuonna 2013). Suurimmat kuluerät kaupungille olivat ympäristöperusteiset sähkö- ja polttoaineverot (24 %), alueiden puhtaanapidon ja jätehuollon (22 %) sekä ilmastonsuojelun (13 %) aiheuttamat kulut.

Helsingin ympäristöinvestoinnit, HSY:n osuudet mukaan lukien, olivat 97 miljoonaa euroa (+54 % vuodesta 2013), josta HSY:n vesihuollon jätevesien puhdistukseen liittyvät investoinnit muodostivat 16 miljoonaa euroa ja HSY:n jätehuollon investoinnit 11 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 64 miljoonaa euroa, mikä oli 2,4 prosenttia kaupungin kaikista käyttöomaisuusinvestoinneista. Kaupungin ympäristöinvestoinnit



kasvoivat 127 prosenttia edellisvuodesta, mitä selittää ennen kaikkea tarkentunut raportointi ilmasto ja ympäristöystävällisen liikkumisen investoinneissa sekä ilmastoinvestointien kasvu.

Helsingin ympäristötuotot, HSY:n osuudet mukaan lukien, olivat 113 miljoonaa euroa (+0,4 % vuodesta 2013). HSY:n jätevedenpuhdistuksen tuotot muodostivat 57 miljoonaa euroa ja HSY:n jätteen kuljetusmaksut sekä käsittelymaksut 49 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin omat ympäristötuotot olivat 8,0 miljoonaa euroa ollen 0,5 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Kaupungin suurimmat ympäristötuotot tulivat Korkeasaaren eläintarhan pääsylipputulosta sekä alusten jätemaksuista ja romumetallin myynnistä.

Tilinpäätökseen tehtyjen pakollisten varausten ja ympäristövastuiden arvo oli 31.12.2014 yhteensä 28,1 milj. euroa. Vastuut koskivat varautumista pilaantuneen maaperän käsittelyyn sekä kaatopaikkojen jälkihoitoa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi  
Johanna Af Hällström, ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 32044  
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



§ 581

**V 17.6.2015, Mellunkylän, Mellunmäen (47.ko) kortteleiden 47360-47361 ja 47363-47366 ym. alueiden asemakaavan muuttaminen nro 12321, Tankovainion alue**

HEL 2014-009968 T 10 03 03

**Päätös**

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Mellunmäki) kortteleiden 47360–47361, 47363–47366, lähivirkistys-, katu- ja suojaviheralueiden asemakaavan muutosehdotuksen 2.12.2014 päivätyn ja 30.3.2015 muutetun piirustuksen nro 12321 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36024  
katri.erroll(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12321 kartta, päivätty 2.12.2014, muutettu 30.3.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12321 selostus, päivätty 2.12.2014, muutettu 30.3.2015
- 3 Havainnekuva, 2.12.2014
- 4 Vuorovaikutusraportti 2.12.2014, täydennetty 30.3.2015
- 5 Osa päätöshistoriaa

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

**Otteet**

**Ote**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

**Otteen liitteet**

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



Liite 4

Liite 5

Helen Sähköverkko Oy  
HSY Vesihuolto

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Tiivistelmä

Asemakaavan muutos mahdollistaa rakentamattomien pientalokorttelien muuttamisen kerrostaloasumiseen. Alueen maankäyttö tehostuu. Maaperä on pääosin savea, jonka syvyys vaihtelee viidestä yli kahteentoista metriin. Esirakentamis- ja perustamiskustannukset savikolla nousevat niin suuriksi, ettei alueen toteuttaminen pientaloina ole ollut taloudellisesti kannattavaa. Lisääntyvästä rakennusoikeudesta saatava tuotto kattaa paremmin yhdyskuntatekniikan rakentamisen kustannuksia. Asuinkerrostalorakentamiseen muutettavat korttelialueet laajenevat. Tankovainion puistoalue kaventuu. Kerrostaloihin tulee neljä kerrosta. Alueen eteläreunaan on esitetty rivitaloja. Kokonaiskerrosala on 14 900 m<sup>2</sup>, josta uutta kerrosalaa on 8 050 m<sup>2</sup>.

## Esittelijän perustelut

Asemakaavan muutos on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan tavoitteiden mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Asemakaavan muutos on tehty kaupungin aloitteesta. Kaupunki omistaa maan.

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 12008 (2012) Tankomäenkadun varressa on erillispientalojen ja asuinpienalojen korttelialueita. Asuminen rajautuu Tankovainion ja Linnavuorenpuiston virkistysalueisiin. Katu- ja korttelialueita ei ole rakennettu. Yleiskaava 2002:ssa alueelle on merkitty virkistysaluetta ja pientalovaltaista asuinalueita. Alue sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella, jonka pohja- ja orsivesi on suojeltu. Itäväylän moottoriajoneuvoliikenne aiheuttaa kaava-alueelle melua.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on tehostaa maankäyttöä muuttamalla nykyiset rakentamattomat pientalokorttelialueet pääosin kerrostalorakentamiseen. Alueen toteuttavuutta parannetaan nostamalla rakentamistehokkuutta. Uudesta rakennusoikeudesta saatava tuotto kattaa paremmin heikon maaperän aiheuttamia esirakentamis- ja perustamiskustannuksia. Kaupunkikuvallisina





tavoitteina ovat selkeästi rajatut katutilat sekä asuntojen ja pihojen avautuminen puistoon.

Tankomäenkadun itäpuolella on asuinkerrostalojen korttelialueita (AK). Alueille on suunniteltu kuusi nelikerroksista pistetaloa toisiinsa hiukan limittyen. Korttelialueiden rajaa on siirretty 13 metriä puistoon päin. AK -korttelialueiden yhteenlaskettu rakennusoikeus on 5 700 k-m<sup>2</sup>.

Tankomäenkadun ja Tankomäenkujan eteläpuolella on asuinrakennusten korttelialueita (A). Kadun varressa on nelikerroksisia taloja. Tonttien eteläreunassa on puistoon avautuvia rivitaloja. A -korttelialueiden yhteenlaskettu rakennusoikeus on 9 200 k-m<sup>2</sup>, mistä rivitalojen osuus on noin 2 000 k-m<sup>2</sup>. Autopaikat sijoittuvat tonteille maantasoon rakennusten väleihin.

Tankomäenkujan loppuosa muuttuu kevyen liikenteen raitiksi. Mellunkylänpuron itäistä uomaa siirretään rakentamisen tieltä idemmäksi. Rakennukset perustetaan savialueella tukipaaluille. Savialueella kadut ja kunnallistekniikka perustetaan syvästabiloinnilla. Piha-alueet syvästabiloidaan tai alle 5 metrin savikerrosten alueella esikuormitetaan. Lähimpänä Itäväylää sijaitsevien kerrostalotonttien oleskelupihat ovat rakennusmassojen muodostamassa melukatveessa, missä melutasot eivät ylitä ohjearvoja.

#### Asemakaavamuutoksen vaikutukset ja kustannukset

Tankovainion viheralue kaventuu kapeimmillaan noin 30 metriin. Pallopeleihin käytetty nurmialue pienenee. Rakentamisen mittakaava kasvaa. Kerrostalot tulevat lähemmäksi Fallpakan olemassa olevaa pientaloaluetta. Etäisyys uusien ja vanhojen rakennusten välillä on lyhimmillään 36 metriä. Kerrostalot rajaavat katuja. Toisiinsa lomittuvat pistetalot muodostavat kadun puolelle puolijulkisemman aukiutilan ja puiston puolelle suojaisan leikkipihan. Pistetalojen väleistä avautuu näkymiä Tankovainion puistoon. Alueen eteläreunassa rivitalot muodostavat pienimittakaavaisemman rakentamisen reunan puiston suuntaan. Lisäkerrosala tuottaa noin 150 auton lisäliikenteen Tankomäenkadulle vuorokaudessa. Fallpakan pientaloalueen reunassa asuvien puistonäkymät muuttuvat, kun Tankovainio kaventuu ja sen toiselle puolelle rakentuu kerrostaloja. Asukkaita alueelle tulee noin 370. Kaavamuutoksen tuoma lisäys on noin 200 asukasta.

Esirakentaminen	2,40 milj euroa
Kadut	1,80 milj euroa
Vesihuolto	0,80 milj euroa
Viheralueet	0,30 milj euroa
Kaukolämpö	0,15 milj euroa



Sähkö	0,10 milj euroa
Johtosiirrot:	
sähkö	0,01 milj euroa
tietoliikenne	0,01 milj euroa
 Yhteensä	 5,57 milj euroa

Asemakaavan toteuttamisesta kaupungille aiheutuvat kustannukset:

#### Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Asemakaavan muutoksen valmistelu on käynnistetty kaupungin aloitteesta. Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

#### Valmistelun aikana

Asemakaavaosastolle saapui kirjeitse 4 mielipidettä. Mielipiteissä esitettiin, että maakaasuputkistosta aiheutuvat rajoitukset merkittäisiin kaavamääräyksiin. Kahden pistetalon poistamista ehdotettiin, jotta Tankovainion pallopelialue säilyisi. Tehokkaampaa rakentamista esitettiin. Todettiin, että kerrostalorakentamisella tuhoetaan upea puisto ja että alueen viihtyvyys on mennyttä. Esitettiin, että pientalosuunnitelmassa tulee pysyä.

Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että kaavamääräyksiin on lisätty maakaasuputken läheisyydessä rakentamista koskevia määräyksiä. Pelinurmialuetta vielä jää, mutta se pienenee huomattavasti. Pelialue pieneni jo voimassa olevassa asemakaavassa. Rakentamistehokkuuden nosto johtaisi kalliisiin pysäköintiratkaisuihin ja ympäristöön sopimattomaan tehokkuuteen. Tankovainion puistoalue kaventuu, mutta ei kokonaan tuhoudu. Yhteydet laajoihin virkistysalueisiin säilyvät. Näkymät pientaloalueelta muuttuvat. Kerrostalorakentamisella talousyhtälö kaupungin kannalta paranee ja samalla voidaan vastata kasvavaan asuntokysyntään. Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja mielipiteistä sekä niiden vastineet laajemmin.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 9.1.–9.2.2015.

#### Lausunnot



Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistövirasto, yleisten töiden lautakunta, ympäristökeskus, pelastuslautakunta, Helen Sähköverkko Oy ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä.

Helen Sähköverkko Oy:llä (11.12.2014), ympäristökeskuksella (5.2.2015) ja kiinteistövirastolla (6.2.2015) ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaava-alueeseen ei liity maankäytösopimusmenettelyä.

Pelastuslautakunta (20.1.2015) toteaa, että asemakaavassa tulee huolehtia riittävän sammutusveden saannista.

Yleisten töiden lautakunta (24.2.2015) toteaa, että toinen leikkipaikkaa osoittava le-merkintä tulee poistaa. Asemakaavassa ei tule määritellä katu- ja liikennealueiden sadevesien tarkkaa käsittelytapaa tai -tekniikkaa. Esirakentamiskustannukset oli arvioitu 0,1 miljoonaa euroa ja puistojen rakentamiskustannukset 0,2 miljoonaa euroa suuremmiksi kuin kaavaselostuksessa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä toteaa lausunnossaan (17.2.2015), että selostuksen vesihuollon liitekartan johtokujien sijainti tulee tarkistaa uusimman vesihuoltosuunnitelman mukaisiksi. Tontille 47366/2 merkityn jätevesiviemärin johtokuja tulee leventää vähintään 8 metriä leveäksi ja lisätä siitä maininta tontinluovutusehtoihin. Johtokujan määritelmää tulee selkeyttää. Pohjavesien suojelua koskevaa määräystä tulee täydentää maininnalla: "Kaava-alueella tulee noudattaa rakennusvalvontaviraston laatimaa rakentamistapaohjetta tärkeällä pohjavesialueella."

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että toinen ohjeellisista leikkipaikkamerkinnoistä on poistettu. Katu- ja liikennealueiden sadevesien käsittelyä koskeva määräys on poistettu. Rakentamiskustannuksia on tarkennettu kaavaselostukseen. Kaavaselostuksen vesihuoltoliitekartta ja kaavan johtokujat on korjattu vastaamaan viimeisiä suunnitelmia. Jätevesiviemärin johtokuja on merkitty 8 metrin levyisenä. Johtokujamerkinnästä on poistettu istutuksia koskevat määräykset. Johdosta voidaan tehdä maininta tontinluovutusehtoihin, mutta sitä ei ole tarpeen määrätä asemakaavassa. Asemakaavassa määrätään, ettei rakentaminen saa aiheuttaa pohjaveden likaantumista, pinnan alenemista tai virtauksen vähenemistä. Rakennusvalvontavirasto valvoo rakentamistapaohjeiden noudattamista rakennushankkeissa. Palovesiasiat ratkaistaan rakennussuunnitteluvaiheessa. Vesihuollon rakennussuunnitelmissa on kaavan katualueille suunniteltu kolme maapalopostia. Yksi pelastusvesiasema on suunniteltu Mellunmäen pelastusaseman



tontille. Asemakaava ei ota kantaa sammutusvesipisteiden sijoittumiseen.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

#### Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien kanssa.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnon johdosta asemakaavan muutosehdotukseen on tehty seuraavat muutokset:

- toinen ohjeellisista leikkipaikkamerkinnoista on poistettu
- katu- ja liikennealueiden sadevesien käsittelyä koskeva määräys on poistettu
- rakentamiskustannuksia on tarkennettu kaavaselostukseen

#### HSY:n vesihuollon lausunnon johdosta

- selostuksen vesihuollon liitekartta ja kaavan johtokujat on muutettu vastaamaan vesihuollon viimeisiä suunnitelmia
- jätevesiviemärin johtokuja on merkitty asemakaavakarttaan 8 metrin levyisenä
- johtokujamerkinnästä on poistettu istutuksia koskevat määräykset.

Pelastuslautakunnan lausunnon johdosta asemakaavan muutosehdotusta ei ole ollut tarpeen muuttaa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on muuttanut asemakaavan muutosehdotusta jatkosuunnittelun johdosta seuraavasti:

- Kaavamääräyksistä on poistettu: "Alin rakentamistaso on +2,6 m."

Asemakaavan muutos on kaupunkisuunnittelulautakunnan tekemän esityksen mukainen. Lautakunnan ehdotus oli yksimielinen. Kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt asemakaavan muutosehdotukseen edellä mainitut tarkistukset. Muutokset eivät ole olennaisia.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36024  
katri.erroll(a)hel.fi

---

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

FI0680001200062637

#### Alvno

FI02012566



## Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12321 kartta, päivätty 2.12.2014, muutettu 30.3.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12321 selostus, päivätty 2.12.2014, muutettu 30.3.2015
- 3 Havainnekuva, 2.12.2014
- 4 Vuorovaikutusraportti 2.12.2014, täydennetty 30.3.2015
- 5 Osa päätöshistoriaa

## Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

## Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

## Otteet

### Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

### Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Helen Sähköverkko Oy  
HSY Vesihuolto

## Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta  
Kiinteistölautakunta  
Rakennuslautakunta  
Kaupunkisuunnitteluvirasto  
Geotekninen osasto  
Pelastuslautakunta  
Rakennusvirasto  
Yleisten töiden lautakunta  
Ympäristölautakunta  
Ympäristökeskus

### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

### Puhelin

+358 9 310 1641

### Faksi

+358 9 655 783

### Y-tunnus

0201256-6

### Tilinro

F10680001200062637

### Alvnro

F102012566



## Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 30.3.2015

HEL 2014-009968 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 4664\_1

47. kaupunginosan (Mellunkylä, Mellunmäki) kortteleiden 47360–47361, 47363–47366, lähivirkistys-, katu- ja suojaviheralueiden asemakaavan muutosehdotuksesta annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 2.12.2014 asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutos mahdollistaa rakentamattomien pientalokorttelien muuttamisen kerrostaloasumiseen. Alueen maankäyttö tehostuu. Maaperä on pääosin savea, jonka syvyys vaihtelee viidestä yli kahteentoista metriin. Esirakentamis- ja perustamiskustannukset savikolla nousevat niin suuriksi, ettei alueen toteuttaminen pientaloina ole ollut taloudellisesti kannattavaa. Lisääntyvästä rakennusoikeudesta saatava tuotto kattaa paremmin yhdyskuntatekniikan rakentamisen kustannuksia. Asuinkerrostalorakentamiseen muutettavat korttelialueet laajenevat. Tankovainion puistoalue kaventuu. Kerrostaloihin tulee neljä kerrosta. Alueen eteläreunaan on esitetty rivitaloja. Kokonaiskerrosala on 14 900 m<sup>2</sup>, josta uutta kerrosalaa on 8 050 m<sup>2</sup>.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 9.1.–9.2.2015.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistövirasto, yleisten töiden lautakunta, ympäristökeskus, pelastuslautakunta, Helen Sähköverkko Oy ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä.

Helen Sähköverkko Oy:llä (11.12.2014), ympäristökeskuksella (5.2.2015) ja kiinteistövirastolla (6.2.2015) ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Pelastuslautakunta (20.1.2015) toteaa, että asemakaavassa tulee huolehtia riittävän sammutusveden saannista.

Yleisten töiden lautakunta (24.2.2015) toteaa, että toinen leikkipaikkaa osoittava le-merkintä tulee poistaa. Asemakaavassa ei tule määritellä katu- ja liikennealueiden sadevesien tarkkaa käsittelytapaa tai -tekniikkaa. Esirakentamiskustannukset oli arvioitu 0,1 miljoonaa euroa



ja puistojen rakentamiskustannukset 0,2 miljoonaa euroa suuremmiksi kuin kaavaselostuksessa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä toteaa lausunnossaan (17.2.2015), että selostuksen vesihuollon liitekartan johtokujien sijainti tulee tarkistaa uusimman vesihuoltosuunnitelman mukaisiksi. Tontille 47366/2 merkityn jätevesiviemäriin johtokuja tulee leventää vähintään 8 metriä leveäksi ja lisätä siitä maininta tontinluovutusehtoihin. Johtokujan määritelmää tulee selkeyttää. Pohjavesien suojelua koskevaa määräystä tulee täydentää maininnalla: "Kaava-alueella tulee noudattaa rakennusvalvontaviraston laatimaa rakentamistapaohjetta tärkeällä pohjavesialueella."

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että toinen ohjeellisista leikkipaikkamerkinnoista on poistettu. Katu- ja liikennealueiden sadevesien käsittelyä koskeva määräys on poistettu. Rakentamiskustannuksia on tarkennettu kaavaselostukseen. Kaavaselostuksen vesihuoltoliitekartta ja kaavan johtokujat on korjattu vastaamaan viimeisiä suunnitelmia. Jätevesiviemäriin johtokuja on merkitty 8 metrin levyisenä. Johtokujamerkinnoista on poistettu istutuksia koskevat määräykset. Johdosta voidaan tehdä maininta tontinluovutusehtoihin, mutta sitä ei ole tarpeen määrätä asemakaavassa. Asemakaavassa määrätään, ettei rakentaminen saa aiheuttaa pohjaveden likaantumista, pinnan alenemista tai virtauksen vähenemistä. Rakennusvalvontavirasto valvoo rakentamistapaohjeiden noudattamista rakennushankkeissa. Palovesiasiat ratkaistaan rakennussuunnitteluvaiheessa. Vesihuollon rakennussuunnitelmissa on kaavan katualueille suunniteltu kolme maapalopostia. Yksi pelastusvesiasema on suunniteltu Mellunmäen pelastusaseman tontille. Asemakaava ei ota kantaa sammutusvesipisteiden sijoittumiseen.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

#### Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Yleisten töiden lautakunnan lausunnon johdosta asemakaavan muutosehdotukseen on tehty seuraavat muutokset:

- toinen ohjeellisista leikkipaikkamerkinnoista on poistettu
- katu- ja liikennealueiden sadevesien käsittelyä koskeva määräys on poistettu
- rakentamiskustannuksia on tarkennettu kaavaselostukseen

HSY:n vesihuollon lausunnon johdosta



- selostuksen vesihuollon liitekartta ja kaavan johtokujat on muutettu vastaamaan vesihuollon viimeisiä suunnitelmia
- jätevesiviemärin johtokuja on merkitty asemakaavakarttaan 8 metrin levyisenä
- johtokujamerkinnästä on poistettu istutuksia koskevat määräykset.

Pelastuslautakunnan lausunnon johdosta asemakaavan muutosehdotusta ei ole muutettu.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on muuttanut asemakaavan muutosehdotusta jatkosuunnittelun johdosta seuraavasti:

- Kaavamääräyksistä on poistettu: "Alin rakentamistaso on +2,6 m."

#### Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen ei liity maankäyttösopimusmenettelyä.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien kanssa.

#### Lisätiedot

Timo Karhu, arkkitehti, puhelin: 310 37332  
timo.karhu(a)hel.fi

#### Yleisten töiden lautakunta 24.02.2015 § 90

HEL 2014-009968 T 10 03 03

#### Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Alue sijaitsee Mellunmäessä Linnanpajantien teollisuusalueen ja Fallpakankujan pientalokortteleiden välisellä alueella Tankomäenkadun varressa. Suunnittelualueeseen kuuluu rakentamaton Tankomäenkatu, rakentamattomia pientalokortteleita sekä Tankovainion ja Linnavuorenpuiston virkistysalueita.

Asemakaavan muutos mahdollistaa rakentamattomien pientalokorttelien muuttamisen kerrostalotonteiksi. Näin alueen maankäyttö tehostuu.





Linnanpajantielle välillä Linnanpajankuja-Tankomäenkatu sekä Tankomäenkadulle välillä Itäväylä-Tankomäenkuja on jo laadittu ja hyväksytyt katusuunnitelmat. Ne ovat tämän asemakaavan mukaiset.

Kaava-alueen lounaispäässä olevan viheralueen (kaavamerkintä VL) leikkipaikkaa osoittava le-merkintä tulee poistaa. Tankovainion puistossa, joka on kaava-alueen merkittävä viheralue, sijaitsee koko asuinaluetta palveleva leikkipaikka.

Kaava-alueen länsiosassa, tonttien A47365 ja A47366 välillä oleva purouoma jouduttaneen putkittamaan, koska viheralue on liian kapea avouomalle ja kanavan rakentaminen kyseiseen kohtaan on erittäin kallista.

Asemakaavamääräyksessä ja -selostuksessa todetaan, että katu- ja liikennealueiden sadevesiviemäriverkostojen vedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen kautta pohjavesialueen ulkopuolelle tai kohtaan, jossa ei muodostu pohjavettä. Asemakaavassa ei tule määritellä sadevesien tarkkaa käsittelytapaa tai -tekniikkaa, vaan esittää ainoastaan maininta hulevesien käsittelyvelvoitteesta pohjavesialueella. Katu- ja liikennealueiden sadevesien käsittelytapa suunnitellaan tarkemmin katujen rakennussuunnitteluvaiheessa.

Kaavamuutoksen esirakentamiskustannukset ovat noin 2,5 miljoonaa euroa. Asemakaavan katujen rakentaminen maksaa noin 1,8 miljoonaa euroa, ja viheralueiden rakentamisen kustannukset ovat noin 0,5 miljoonaa euroa. Viheralueiden kustannuksissa ei ole mukana edellä mainittua kanavaa eikä leikkipaikkaa.

Asemakaavan muutosta on valmisteltu yhteistyössä rakennusviraston kanssa.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12321 edellä esitetyin huomautuksin.

17.02.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti  
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838  
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939  
silja.hurskainen(a)hel.fi

Taru Sihvonen, projektipäällikkö, puhelin: 310 38434  
taru.sihvonen(a)hel.fi



---

Ympäristölautakunta 27.01.2015 § 31

HEL 2014-009968 T 10 03 03

**Päätös**

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

**Esittelijä**

ympäristönsuojelupäällikkö  
Päivi Kippo-Edlund

**Lisätiedot**

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916  
anu.haahla(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 20.01.2015 § 19

HEL 2014-009968 T 10 03 03

**Lausunto**

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Mellunkylän Tankovainion asemakaavan muutoksesta (nro 12321):

Asemakaavassa tulee huolehtia riittävän sammutusveden saannista. Sammutusvesiasemia on sijoitettava 150 metrin välein.

**Esittelijä**

pelastuskomentaja  
Simo Wecksten

**Lisätiedot**

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236  
katja.seppala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 02.12.2014 § 385

HEL 2014-009968 T 10 03 03

Ksv 4664\_1, Tankomäenkatu4, karttaruutu X1/Y2

**Esitys**

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 2.12.2014 päivätyn 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Mellunmäki) kortteleiden 47360–47361, 47363–47366, lähivirkistys-, katu- ja suojaviheralueiden asemakaavan muutosehdotuksen nro 12321



hyväksymistä

- asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin
- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö  
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Timo Karhu, arkkitehti, puhelin: 310 37332  
timo.karhu(a)hel.fi  
Heikki Hälvä, projektipäällikkö, meluselvitys, puhelin: 310 37142  
heikki.halva(a)hel.fi  
Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129  
jussi.jaaska(a)hel.fi  
Peik Salonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37248  
peik.salonen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 6.11.2014

HEL 2014-009968 T 10 03 03

Kiinteistöviraston geotekninen osasto pitää myönteisenä asiana, että rakentamisoikeutta on lisätty alueella, jossa esirakentamisen kustannukset ovat merkittävät. Haluamme kuitenkin kiinnittää Mellunmäenpuron rakentamiseen seuraavasti: Itäisessä uomassa tulisi purouoman syvyys olla mahdollisimman pieni, jotta tarvittava stabiliteetti saavutettaisiin kohtuullisemmilla esirakentamiskustannuksilla. Läntinen uoma joudutaan siirtämään nyt esitetyltä tontilta. Riittävän stabiliteetin takaamiseksi kohtuullisin kustannuksin esitämme harkittavaksi uoman putkittamista kyseisellä osuudella.



Lisätiedot

Pekka Holopainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 37826  
pekka.holopainen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 15.10.2014

HEL 2014-009968 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston lausuntoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1178-00/14 (Mellunkylä, 47.ko, Tankovainio) 17.10.2014 mennessä.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan asemakaavan muutosta Mellunkylän Tankovainion alueelle. Suunnittelualueeseen kuuluu rakentamaton Tankomäenkatu, rakentamattomia erillispientalo- ja asuinpientalokortteleita sekä Tankovainion ja Linnavuorenpuiston virkistysalueita. Tavoitteena on tehostaa alueen maankäyttöä muuttamalla rakentamattomat pientalokorttelit kerrostaloasumiseen. Alueen maaperä on pääosin savea, jonka syvyys vaihtelee viidestä yli kahteentoista metriin. Esirakentamis- ja perustamiskustannukset savikolla nousevat niin suuriksi, ettei alueen toteuttaminen pientaloina ole ollut taloudellisesti mahdollista. Asuinkerrostalorakentamiseen muutettavat korttelialueet laajenevat ja Tankovainion puistoalue kaventuu.

Tankomäenkatu on uusi katu, jonka molemmin puolin rakentuu uusi Tankovainion asuinalue. Alueen pohjoisosan tonttien rakentaminen on alkanut kesällä 2014 Tankomäenkadun länsipuolella.

Kannanotto

Asemakaavan muutosta on valmisteltu yhteistyössä rakennusviraston kanssa. Alueelle jo tehty katusuunnitelmat ovat asemakaavan muutoksen mukaiset.

Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavayhteistyön yhteyshenkilöt rakennusvirastossa ovat lisätietojen antajat.

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838  
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939  
silja.hurskainen(a)hel.fi

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



01.06.2015

Kj/3

**§ 582**

**Määrärahan myöntäminen kaupunkisuunnitteluvirastolle alueiden käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin**

HEL 2015-002462 T 02 02 02

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti myöntää kaupunkisuunnitteluvirastolle vuoden 2015 talousarvion alakohdasta 8 01 02 11, alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet

1 070 000 euroa käytettäväksi alueiden käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin mm. Östersundomin, Vartiosaaren ja Merihaan-Hakaniemen alueilla sekä yleiskaavan laatimista varten eri alueilla,

alakohdasta 8 01 02 15, Länsisataman esirakentaminen

380 000 euroa käytettäväksi alueiden käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin,

alakohdasta 8 01 02 17, Kalasataman esirakentaminen

100 000 euroa käytettäväksi alueiden käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin,

alakohdasta 8 01 02 18, Kruunuvuorenrannan esirakentaminen

80 000 euroa käytettäväksi alueiden käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

alakohdasta 8 01 02 19, Kuninkaantammen esirakentaminen

100 000 euroa käytettäväksi alueiden käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin ja

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



01.06.2015

Kj/3

alakohdasta 8 01 02 20, Pasilan esirakentaminen

125 000 euroa käytettäväksi alueiden  
käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja  
selvityksiin.

**Esittelijä**

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

**Lisätiedot**

Juha Viljakainen, hankepääällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Kaupunkisuunnitteluviraston kirje, 26.2.2015
- 2 Kaupunkisuunnitteluviraston vuoden 2015 alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet

**Muutoksenhaku**

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijän perustelut**

Maankäytön suunnittelu edellyttää teknisten, taloudellisten ja ympäristötekniisten suunnitelmien laatimista kaavoituksen aikana.

Suunnittelu käsittää mm. geotekniikkaa, pohjarakentamista, rakennetekniikan suunnittelua, kansirakenteiden, tunneleiden ja pysäköintilaitosten osalta sekä kunnallistekniikan suunnitelmia ja pilaantuneiden maiden ja sedimenttien tutkimista.

Ehdotus vuodelle 2015 varattavista määrärahoista on liitteenä. Esitetyt tutkimus- ja suunnittelukohteet on ajoitettu kaupunkisuunnitteluviraston 2015 vuoden toimintasuunnitelman mukaan.

Kaupunkisuunnitteluvirasto esittää yhteensä 1,86 milj. euroa käytettäväksi alueiden käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Esittelijä toteaa, että alueiden käyttöönoton edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin tarvittava määräraha, joka on yhteensä 1 855 000 euroa, tulisi myöntää kaupunkisuunnitteluvirastolle vuoden 2015 talousarvion



01.06.2015

Kj/3

kohdan 8 01 02 Esirakentaminen, täyttötyöt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet, Khn käytettäväksi ao. alakohdista.

**Esittelijä**

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

**Lisätiedot**

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Kaupunkisuunnitteluviraston kirje, 26.2.2015
- 2 Kaupunkisuunnitteluviraston vuoden 2015 alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet

**Muutoksenhaku**

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

**Tiedoksi**

Kaupunkisuunnitteluvirasto  
Kaupunginkanslia  
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



01.06.2015

Kj/4

## § 583

### Art and Design City Helsinki Oy Ab:ta koskevan omistajapoliittisen linjauksen muuttaminen

HEL 2015-005992 T 00 01 05

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti muuttaa Art and Design City Helsinki Oy Ab:ta koskevaksi omistajapoliittiseksi linjaukseksi 6=purkaminen.

#### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Yhtiökokouskutsu\_allekirjoitettu
- 2 Esityslista
- 3 Osakas- ja ääniluettelo
- 4 Tasekirja\_allekirjoitettu
- 5 Tase-erittelyt
- 6 Valtion esitys yhtiökokoukselle\_allekirjoitettu
- 7 Valtakirjapohja
- 8 Tilintarkastuskertomus\_allekirjoitettu

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Art and Design City Helsinki Oy Ab perustettiin vuonna 1995 tarkoituksena nostaa Arabianranta Itämeren alueen johtavaksi taideteollisuuskeskittymäksi. Tavoitteen taustalla oli Taideteollisen Korkeakoulun siirtyminen Arabianrantaan ja alueen kaavoittaminen asuinalueeksi, jolle haluttiin saada oma leimansa.

Yhtiön toimialana on yhtiöjärjestyksen mukaan avustaa Arabianrannan alueelle muodostettavan taideteollisuuskeskuksen toteuttamista järjestämällä hanketta tukevia palveluja. Yhtiön tarkoituksena on luoda edellytyksiä ja tuottaa palveluja Arabianrannan





taideteollisuuskeskuksen muodostamiseksi Itämeren johtavaksi taideteollisuuskeskukseksi. Tavoitteensa toteuttamiseksi yhtiö tuottaa markkinointi-, koulutus- ja muita palveluja ja osallistuu erilaisten kehitys- ja muiden projektien toteuttamiseen.

Kaupunki ja valtio ovat Art and Design City Helsinki Oy Ab:n suurimmat omistajat, molemmilla on yhtiöstä noin 35 prosentin omistusosuus. Yhtiön palveluksessa on tällä hetkellä toimitusjohtaja ja yksi muu henkilö.

Konsernijaosto päätti 16.2.2015, 11 § kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa edustamaan kaupunkia Art and Design City Helsinki Oy Ab:n kevään 2015 varsinaisessa yhtiökokouksessa sekä hyväksymään yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat yhtiön hallituksen päätösehdotusten mukaisesti.

Art and Design City Helsinki Oy Ab:n varsinainen yhtiökokous on kutsuttu koolle 29.5.2015. Yhtiökokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 10 §:ssä mainitut varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat. Yhtiökokouksessa käsitellään lisäksi yhtiön asettaminen selvitystilaan sekä selvitysmiehen valinta, ja Suomen valtion tekemä esitys valtion omistamien yhtiön osakkeiden hankkimisesta suunnattuna hankintana käypään hintaan ja osakepääoman alentamisesta ko. hankinnan rahoittamiseksi.

Suomen valtio on ilmaissut tahtonsa irtautua Art and Design City Helsinki Oy Ab:n omistajuudesta, ja esittänyt yhtiökokoukselle, että yhtiö hankkisi valtion omistamat osakkeet. Yhtiön hallitus ei puolla valtion esitystä yhtiön osakkeiden suunnatusta hankinnasta yhtiölle.

Sen sijaan yhtiön hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiö asetettaisiin yhtiökokouksen päätöksellä selvitystilaan. Yhtiön alkuperäisen tarkoituksen voidaan katsoa tulleen täytetyksi, eivätkä omistajatahot ole löytäneet uusia liiketoiminta- tai yhteistyömalleja yhtiön toiminnan jatkamiseksi ilman Arabianrantapainotusta. Yhtiön hallitus esittää myös, että selvitysmieheksi valittaisiin yhtiön toimitusjohtaja Kari Halinen. Toimitusjohtajan toimiminen selvitysmiehenä on kustannustehokkaampaa kuin ulkopuolisen selvitysmiehen nimeäminen, ja hänellä on parhaat tiedot yhtiön velvoitteista ja tilanteesta yleensä.

Kaupungin kannalta on tarkoituksenmukaista hyväksyä yhtiön hallituksen esitys yhtiön asettamisesta selvitystilaan ottaen huomioon valtion tahto irtaantua yhtiön toiminnasta sekä se, että yhtiö on täyttänyt yhtiöjärjestyksessä mainitun tarkoituksensa ja sen toiminta on nykyisellään vähäistä. Selvitysmieheksi on tarkoituksenmukaista valita yhtiön toiminnan ja tilan tunteva toimitusjohtaja.



Kaupungin kannalta ei sen sijaan ole tarkoituksenmukaista hyväksyä valtion esitystä sen omistamien osakkeiden hankkimisesta yhtiölle eikä hankkimisen rahoittamisesta yhtiön osakepääomaa alentamalla. Yhtiön tilanne on syytä ratkaista kaikkia osakkeenomistajia koskevalla kokonaisratkaisulla yhden osakkeenomistajan omistuksesta irrottautumisen sijaan.

Kaupunki on hankkinut Art and Design City Helsinki Oy Ab:lta palveluja vuoden kerrallaan voimassa olevien palvelutuotantosopimusten perusteella. Aiempina vuosina sopimuksen vuotuinen arvo on ollut noin 300 000–330 000 euroa. Vuonna 2014 kaupunki hankki yhtiöltä palveluja yhteensä noin 175 000 eurolla. Vuoden 2015 talousarviossa ei ole varattu määrärahaa palveluostoihin yhtiöltä, eikä näin ollen myöskään uutta palvelutuotantosopimusta ole yhtiön kanssa tehty.

Osakeyhtiölain mukaan selvitysmenettelyn tarkoituksena on yhtiön varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä ylijäämän suorittaminen osakkeenomistajille. Kaupungin kirjanpidossa yhtiön osakkeiden arvona on yhteensä 109 326,68 euroa. Mahdollinen tarve tehdä alaskirjauksia selviää selvitysmenettelyn yhteydessä, kun kaupungin osuus ylijäämästä varmistuu yhtiön velkojen maksamisen jälkeen.

Kaupungin omistajapoliittisissa linjauksissa vuodelta 2011 on tällä hetkellä Art and Design City Helsinki Oy Ab:n osalta todettu, että omistus pidetään nykyisellään. Yhtiötä koskevaa omistajapoliittista linjausta tulee siksi muuttaa ennen kuin konsernijaosto antaa selvitystilaa koskevat toimintaohjeet kaupungin yhtiökokousedustajalle.

Valtion edustajien kanssa on keskusteltu selvitystilaan asettamisen, selvitysmiehen valinnan ja Suomen valtion tekemän esityksen käsittelyn siirtämisestä yhtiökokouksen jatkokokoukseen, joka pidetään sen jälkeen, kun kaupunginhallitus on käsitellyt yhtiötä koskevan omistajapoliittisen linjauksen muuttamista, ja konsernijaosto on antanut kaupungin yhtiökokousedustajalle toimintaohjeet mainittuihin asioihin liittyen.

Jotta edellä mainitut asiat saadaan siirrettyä yhtiökokouksen jatkokokoukseen, kaupunginjohtaja on antanut siirtämisestä koskevan toimintaohjeen kaupungin yhtiökokousedustajalle. Yksinomaan jatkokokoukseen siirtämisestä koskevien toimintaohjeiden antaminen ei ole kaupungin kannalta taloudellisesti merkittävä eikä periaatteellisesti laajakantoinen asia, ja kuuluu siten kaupunginjohtajan toimivaltaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja



01.06.2015

Kj/4

Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhtiökokouskutsu\_allekirjoitettu
- 2 Esityslista
- 3 Osakas- ja ääniluettelo
- 4 Tasekirja\_allekirjoitettu
- 5 Tase-erittelyt
- 6 Valtion esitys yhtiökokoukselle\_allekirjoitettu
- 7 Valtakirjapohja
- 8 Tilintarkastuskertomus\_allekirjoitettu

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginkanslia Kaupunginjohtaja 26.05.2015 § 63

HEL 2015-005992 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginjohtaja päätti kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut - osastoa kaupungin yhtiökokousedustajana Art and Design City Helsinki Oy Ab:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 29.5.2015 esittämään, että selvitystilaan asettamisen, selvitysmiehen valinnan ja Suomen valtion tekemän esityksen käsittely siirretään yhtiökokouksen jatkokokoukseen, joka pidetään sen jälkeen, kun kaupunginhallitus on käsitellyt yhtiötä koskevan omistajapoliittisen linjauksen muuttamista, ja konsernijaosto on antanut kaupungin yhtiökokousedustajalle toimintaohjeet mainittuihin asioihin liittyen.

Päätöksen perustelut

Art and Design City Helsinki Oy Ab perustettiin vuonna 1995 tarkoituksena nostaa Arabianranta Itämeren alueen johtavaksi taideteollisuus-keskittymäksi. Tavoitteen taustalla oli Taideteollisen Korkeakoulun siirtyminen Arabianrantaan ja alueen kaavoittaminen asuinalueeksi, jolle haluttiin saada oma leimansa.



Yhtiön toimialana on yhtiöjärjestyksen mukaan avustaa Arabianrannan alueelle muodostettavan taideteollisuuskeskuksen toteuttamista järjestämällä hanketta tukevia palveluja. Yhtiön tarkoituksena on luoda edellytyksiä ja tuottaa palveluja Arabianrannan taideteollisuuskeskuksen muodostamiseksi Itämeren johtavaksi taideteollisuuskeskukseksi. Tavoitteensa toteuttamiseksi yhtiö tuottaa markkinointi-, koulutus- ja muita palveluja ja osallistuu erilaisten kehitys- ja muiden projektien toteuttamiseen.

Kaupunki ja valtio ovat Art and Design City Helsinki Oy Ab:n suurimmat omistajat, molemmilla on yhtiöstä noin 35 prosentin omistusosuus. Yhtiön palveluksessa on toimitusjohtaja ja yksi muu henkilö.

Konsernijaosto päätti 16.2.2015, 11 § kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa edustamaan kaupunkia Art and Design City Helsinki Oy Ab:n kevään 2015 varsinaisessa yhtiökokouksessa sekä hyväksymään yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat yhtiön hallituksen päätösehdotusten mukaisesti.

Art and Design City Helsinki Oy Ab:n varsinainen yhtiökokous on kutsuttu koolle 29.5.2015. Yhtiökokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 10 §:ssä mainitut varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat. Yhtiökokouksessa käsitellään lisäksi yhtiön asettaminen selvitystilaan sekä selvitysmiehen valinta, ja Suomen valtion tekemä esitys valtion omistamien yhtiön osakkeiden hankkimisesta suunnattuna hankintana käypään hintaan ja osakepääoman alentamisesta ko. hankinnan rahoittamiseksi.

Suomen valtio on ilmaissut tahtonsa irtautua Art and Design City Helsinki Oy Ab:n omistajuudesta, ja esittänyt yhtiökokoukselle, että yhtiö hankkisi valtion omistamat osakkeet. Yhtiön hallitus ei puolla valtion esitystä yhtiön osakkeiden suunnatusta hankinnasta yhtiölle.

Sen sijaan yhtiön hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiö asetettaisiin yhtiökokouksen päätöksellä selvitystilaan. Yhtiön alkuperäisen tarkoituksen voidaan katsoa tulleen täytetyksi, eivätkä omistajatahot ole löytäneet uusia liiketoiminta- tai yhteistyömalleja yhtiön toiminnan jatkamiseksi ilman Arabianrantapainotusta. Yhtiön hallitus esittää myös, että selvitysmieheksi valittaisiin yhtiön toimitusjohtaja Kari Halinen. Toimitusjohtajan toimiminen selvitysmiehenä on kustannustehokkaampaa kuin ulkopuolisen selvitysmiehen nimeäminen, ja hänellä on parhaat tiedot yhtiön velvoitteista ja tilanteesta yleensä.

Kaupunki on hankkinut Art and Design City Helsinki Oy Ab:lta palveluja vuoden kerrallaan voimassa olevien palvelutuotosopimusten perusteella. Aiempina vuosina sopimuksen vuotuinen arvo on ollut noin



300 000–330 000 euroa. Vuonna 2014 kaupunki hankki yhtiöltä palveluja yhteensä noin 175 000 eurolla. Vuoden 2015 talousarviossa ei ole varattu määrärahaa palveluostoihin yhtiöltä, eikä näin ollen myöskään uutta palvelutuotosopimusta ole yhtiön kanssa tehty.

Osakeyhtiölain mukaan selvitysmenettelyn tarkoituksena on yhtiön varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä ylijäämän suorittaminen osakkeenomistajille. Kaupungin kirjanpidossa yhtiön osakkeiden arvona on yhteensä 109 326,68 euroa. Mahdollinen tarve tehdä alaskirjauksia selviää selvitysmenettelyn yhteydessä, kun kaupungin osuus ylijäämästä varmistuu yhtiön velkojen maksamisen jälkeen.

Kaupunginhallituksen vahvistamissa omistajapoliittisissa linjauksissa vuodelta 2011 on tällä hetkellä Art and Design City Helsinki Oy Ab:n osalta todettu, että omistus pidetään nykyisellään. Yhtiötä koskevaa omistajapoliittista linjausta tulee siksi muuttaa ennen kuin konsernijaosto antaa selvitystilaa koskevat toimintaohjeiden kaupungin yhtiökokousedustajalle. Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti kokouksessaan 25.5.2015 esittää kaupunginhallitukselle, että se päättäisi muuttaa Art and Design City Helsinki Oy Ab:ta koskevaksi omistajapoliittiseksi linjaukseksi 6=purkaminen.

Valtion edustajien kanssa on keskusteltu selvitystilaa asettamisen, selvitysmiehen valinnan ja Suomen valtion tekemän esityksen käsittelyn siirtämisestä yhtiökokouksen jatkokokoukseen, joka pidetään sen jälkeen, kun kaupunginhallitus on käsitellyt yhtiötä koskevan omistajapoliittisen linjauksen muuttamista, ja konsernijaosto on antanut kaupungin yhtiökokousedustajalle toimintaohjeet mainittuihin asioihin liittyen.

Jotta edellä mainitut asiat saadaan siirrettyä yhtiökokouksen jatkokokoukseen, on tarpeen antaa siirtämisestä koskeva toimintaohje kaupungin yhtiökokousedustajalle. Yksinomaan jatkokokoukseen siirtämisestä koskevien toimintaohjeiden antaminen ei ole kaupungin kannalta taloudellisesti merkittävä eikä periaatteellisesti laajakantoinen asia, ja kuuluu siten kaupunginjohtajan toimivaltaan.

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 25.05.2015 § 84

HEL 2015-005992 T 00 01 05

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



01.06.2015

Kj/4

---

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti esittää kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättää muuttaa Art and Design City Helsinki Oy Ab:ta koskevaksi omistajapoliittiseksi linjaukseksi 6=purkaminen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



01.06.2015

Kj/5

## § 584

### Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan puheenjohtajan virkamatka Milanoon, Italiaan 7. - 11.6.2015

HEL 2015-005874 T 01 02 02 00

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa liikennelaitos -liikelaitoksen (HKL) johtokunnan puheenjohtajan tekemään 7. - 11.6.2015 matkoineen viiden päivän virkamatkan Milanoon, Italiaan. Matkan tarkoituksena on osallistua kansainvälisen julkisen liikenteen yhdistys UITP:n järjestämään maailmankongressin.

Virkamatkasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset korvataan enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevan liitteen sekä kaupunginjohtajan virkamatkoista antaman ohjeen mukaisina.

Matkakustannusten korvausten saamista varten virkamatkalla olleen on esitettävä matkalaskulomakkeen Lv 227 mukainen lasku välittömästi virkamatkan päätyttyä, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa virkamatkan päättymisestä. Matkalaskuun on liitettävä alkuperäiset tositteet syntyneistä kustannuksista silloin, kun tosite on saatavissa.

Virkamatkasta aiheutuneet kustannukset sekä mahdolliset ansionmenetyksen korvaukset maksetaan liikennelaitos -liikelaitoksen käyttövaroista.

#### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012  
lauri.menna(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Kongressin ohjelma, 7.6 - 10.6.2015

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

#### Otteet

#### Ote

#### Otteen liitteet

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

FI0680001200062637

#### Alvno

FI02012566



01.06.2015

Kj/5

Virkamatkalle osallistuva

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

UITP:n kongressi on alan tärkein joka toinen vuosi toistuva tapaaminen, jossa on ollut säännöllisesti mukana johtokunnan jäseniä ja/tai laitoksen virkamiehiä. HKL on ollut kongressin isäntänä vuosina 1979 ja 2007, jolloin kongressi järjestettiin Helsingissä. HKL on UITP:n jäsen.

Kongressiin osallistuminen edellyttää viittä vuorokautta kestävästä virkamatkaa ja siitä aiheutuu kustannuksia seuraavasti:

Lennot Helsinki - Milano - Helsinki	288,96 euroa
Majoitus	1 088,00 euroa
Osallistumismaksu	1 090,00 euroa
Päivärahat	246,00 euroa

Yhteensä 2 712,96 euroa

Kaupunginjohtajan päätöksen 11.2.2014, 32 § mukaisesti annettun virka- ja työtehtävien hoitamiseen liittyvän matkustamisen ja kuljettamisen ohjeen kohdan 5.2 mukaisesti kaupunginhallitus päättää luottamushenkilöiden, asettamiensa tilapäisten toimikuntien, komiteoiden ja neuvottelukuntien sekä kaupunkikuvaneuvottelukunnan ja teknillisen neuvottelukunnan jäsenten virkamatkoista lukuun ottamatta Pohjoismaihin, Baltiaan, Venäjällä Pietariin ja Moskovaan suuntautuvia virkamatkoja.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012  
lauri.menna(a)hel.fi

## Liitteet

1 Kongressin ohjelma, 7.6 - 10.6.2015

## Muutoksenhaku

Postiosoite  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin  
+358 9 310 1641  
Faksi  
+358 9 655 783

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
FI0680001200062637  
Alvno  
FI02012566





01.06.2015

Kj/5

---

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

**Otteet**

**Ote**

Virkamatkalle osallistuva

**Otteen liitteet**

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

**Tiedoksi**

Liikennelaitos -liikelaitos

**Päätöshistoria**

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 21.05.2015 § 87

HEL 2015-005874 T 01 02 02 00

**Päätös**

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) päätti tehdä kaupunginhallitukselle esityksen liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan puheenjohtajan osallistumisesta UITP:n maailmankongressiin Milanossa 7. - 11.6.2015.

**Esittelijä**

toimitusjohtaja  
Ville Lehmuskoski

**Lisätiedot**

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091  
ville.lehmuskoski(a)hel.fi



01.06.2015

Kj/6

## § 585

### Eräiden hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla vuonna 2015

HEL 2015-001202 T 02 05 01 05

HEL 2013-003108

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

#### Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen ja Tuula Saxholm

#### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712  
anu.turunen(a)hel.fi  
Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25281  
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää myöntää innovaatorahastosta rahoitusta vuodelle 2015 yhteensä 705 183 euroa sekä sitoa rahaston varoja vuosien 2016 ja 2017 hankerahoitukseen yhteensä 1 120 349 euroa seuraavasti:

	Toteuttaja	Hanke	Esitettävä rahoitus 2015	Esitettävä rahoitus 2016	Esitettävä rahoitus 2017
1	Aalto-yliopisto	Innovatiivinen kaupunki -ohjelma	55 000	-	-
2	Aalto-yliopisto	Kestävät liikkumiskonseptit - Living Lab Bus	15 000	30 000	30 000
3	Aalto-yliopisto	Kirjaston uusi rooli innovaatioverstaana	0	0	-



4	Aalto-yliopisto	Rakas koulu - (RaK) omistajuus ja koulu oppimisen alustana	0	0	-
5	Aalto-yliopisto ja Metropolia AMK	Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen pilottiprojektien avulla (InnoBIM)	67 000	67 000	-
6	Exchange Power Oy	Start Up - ekosysteemi OneNation Hub	0	-	-
7	Greater Helsinki Promotion Ltd Oy	Health Capital Helsinki	290 850	343 241	240 441
8	Helmi Liiketalousopisto	POP UP Tehdas Oy	50 000	0	-
9	Kaupunginkanslia	Östersundomin biotalousintegraatti	30 000	55 000	20 000
10	Mapita Oy	Ikäntyneiden elinympäristökokemukset kartalla	0	-	-
11	Metropolia AMK	Helsinki - Tallinna - elämää ja työtä kaksoiskaupungissa	0	0	-
12	Metropolia AMK	Lasten toimintaterapiapalveluiden osaamis- ja oppimiskeskus	0	0	0
13	Metropolia AMK	Yhdessä. Kansalaisosallisuus ja kaupunkiaktivismi kannattavaksi	0	0	0
14	Silmu verkostory	Jakomäen yhteisötalo	0	0	0
15	Suomen mielenterveysseura	Lapinlahden Lähde vauhtiin	0	0	0
16	Tabletkoulu Oy	Digitaalinen eriyttäminen perusopetuksessa	0	0	-
17	Telling Company Oy	Presidenttimme kertovat	0	0	0



18	Witrafi Oy	Rpark pilotti	98 000	-	-
19	Ympäristökeskus	Helsingin luonnossa - mobiilisti	0	0	-
20	Ympäristökeskus	IsoRobasta ilmastokatu 2015 - kokeilualusta ilmastoystävällisille ratkaisuille	199 333	254 000	80 667
	YHTEENSÄ		705 183	749 241	371 108

Lisäksi kaupunginhallitus päättää nyt rahoitettavien hankkeiden osalta, että:

- Hankkeen ”Kestävät liikkumiskonseptit – Living Lab Bus” rahoitus innovaatorahastosta edellyttää, että hanke saa Tekesiltä hakemansa rahoituksen sekä ohjausryhmässä on jäsen Helsingin kaupungilta.
- Hankkeen ”Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen pilottiprojektien avulla (InnoBIM)” ohjausryhmään nimetään jäsen Helsingin kaupungilta kaupunginkansliasta.
- Mikäli 6Aika-ohjelma rahoittaa hanketta ”IsoRobasta ilmastokatu 2015 - kokeilualusta ilmastoystävällisille ratkaisuille”, innovaatorahaston osuus pienenee Helsingin kaupungin osahankkeen saaman rahoituksen verran. Tällöin hankkeen toteuttajan tulee toimittaa kaupunginkansliaan päivitetty hankeehdotus, jossa määritellään innovaatorahaston rahoitusosuus sekä sillä toteutettavat toimenpiteet.
- Hankkeet, joille on nyt sidottu hankerahoitus vuodelle 2016, toimittavat väliraportin hankkeen etenemisestä kaupunginhallitukselle 31.8.2015 mennessä. Vuodelle 2016 sidotuista määrärahoista hankkeille päätetään syksyllä 2015.
- Hankkeet, joille on nyt sidottu hankerahoitus vuodelle 2017, toimittavat väliraportin hankkeen etenemisestä kaupunginhallitukselle 31.8.2016 mennessä. Vuodelle 2017 sidotuista määrärahoista hankkeille päätetään syksyllä 2016.

Aiemmin innovaatorahastosta myönnettyjen määrärahojen käytöstä kaupunginhallitus päättää seuraavaa:

- Opetusviraston hankkeelle ”Yrityskylä Helsinki” vuodelle 2015 myönnetystä (15.12.2014) 250 000 euron rahoituksesta osan voi käyttää aiemmasta päätöksestä poiketen. Virtuaalisen yrityskylän pilotoinnin jälkeen, osa sen ja kielitietoisen koulun



01.06.2015

Kj/6

- kehittämiseen varatusta rahoituksesta voidaan ohjata fyysisen yrityskylän kehittämiseen.
- Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen hankkeelle ”ITE nettiin” vuodelle 2015 myönnettyjä (15.12.2014) määrärahoja saa käyttää hanke-ehdotuksessa kuvattua laajemmin. Projekti on edennyt suunnitellusti ja tavoitteet ovat kaikilta osin toteutumassa. Käyttämättä jäävän määrärahan 180 000 euroa saa käyttää vuonna 2015 lisätäkseen sähköisen palvelun käyttöä niin, että puhelimella tehtyjen yhteydenottojen määrä laskee ja terveyskeskuskäynnit vähenevät sekä jatkohankkeen valmisteluun.
  - Aalto-yliopiston Innovatiivinen kaupunki -ohjelman päättyessä hankkeiden maksatukset tarkistetaan siten, että käynnistymättömiltä hankkeilta peritään maksettu rahoitus takaisin ja vielä maksamattomat erät maksetaan ohjelmalle. Takaisin perittävää on 207 888 euroa ja ohjelmalle maksetaan 98 126 euroa.
  - Culminatum Innovation Oy:lle hankkeelle ”Houkutteleva merenrantaympäristö ja mikromatkailu” vuonna 2013 myönnetty, mutta maksamatta jäänyt rahoitus (HEL 2013-003108) 50 000 euroa vapautetaan rahaston käyttöön. Hanke ei toteutunut.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että:

- Jos hanke ei ole käynnistynyt kuuden kuukauden kuluessa rahoituspäätöksestä, rahoituspäätös raukeaa ja mahdolliset innovaatorahastosta maksetut rahat on palautettava.
- Hankkeiden yhteydessä tuotettu paikkatietoaineisto on tuotettava avoimena datana ja julkaistava Helsinki Region Infosharen (HRI) kautta.

## Esittelijän perustelut

### Innovaatorahaston säännöt

Innovaatorahaston varoja käytetään joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeino- ja osaamisperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen.

Innovaatorahastosta voidaan myöntää rahoitusta ulkopuolisen rahoituksen vastinrahaksi tai päärahoitusta rahaston tarkoituksen mukaisiin hankkeisiin. Hakija voi olla virasto, tytäryhteisö tai kaupunkikonsernin ulkopuolinen toimija. Kaupunkikonsernin ulkopuolisilla toimijoilla tulee olla yhteistyökumppanina Helsingin



kaupungin virasto tai tytäryhteisö. Kaupungin virastot ja tytäryhteisöt voivat toimia itsenäisinä hakijoina. Varoja myönnetään vuodeksi kerrallaan, mutta niitä voidaan sitoa useammalle vuodelle.

### Rahastoprosessi vuonna 2015

Kaupunginhallitus on aikaisemmilla päätöksillään (19.8.2013 ja 15.12.2014) myöntänyt innovaatorahaston hankerahoitusta vuodelle 2015 yhteensä 3,5 milj. euroa, josta aikaisemmin käyttämättä jäänyttä rahaa on 0,8 milj. euroa ja aikaisemmin sidottua rahaa oli 0,3 milj. euroa. Hankkeita on käynnissä tässä vaiheessa 17 suoraan rahoitettua sekä Aalto-yliopiston kolme hankekokonaisuutta, jotka ovat saaneet yhteisrahoituspäätökset. Samoilla päätöksillä on myös sidottu innovaatorahaston määrärahoja vuodelle 2016 44 000 euroa. Innovaatorahaston vapaapääoma oli vuoden 2015 alussa 14,2 milj. euroa.

Vuonna 2014 kehitettiin innovaatorahaston käsittelyprosessia eikä uusille hankkeille järjestetty rahoitushakua. Jatkossa innovaatorahaston yleinen haku järjestetään kerran vuodessa ja hankerahoitus on haettava edellisen vuoden kesällä, jotta päätös rahoituksesta ehditään tehdä ennen hankkeen toimintavuoden alkua. Vuoden 2015 uusien hankkeiden rahoitushaku järjestettiin tammikuussa 2015, sillä vielä vuoden 2014 kesällä siihen ei ollut valmiuksia.

Innovaatorahasto sai vuoden 2015 uusien hankkeiden 31.1.2015 päättyneeseen rahoituskäsittelyyn 23 hanke-ehdotusta, joista kolmen hankkeen ehdotuksen jättäjät vetivät hanke-ehdotuksensa pois arvioinnista. Kaupunginkanslian arviointiryhmä arvioi 20 hanke-ehdotusta, joista yksi koski Innovatiivinen kaupunki –ohjelman hallinnointia. Ryhmä tapasi hankkeiden edustajia sekä yhteistyösitoumuksen antaneita kaupungin edustajia yhteensä 10 hankkeesta. Lisäksi puhelimitse oltiin yhteydessä kolmeen hanke-ehdotuksen jättäneeseen. Arviointiryhmä suunnitteli myös avointa pitching-tapahtumaa, mutta osana hankesparrausta siitä ei tällä kertaa arvioitu olevan lisäarvoa. Syksyksi tapahtumaa suunnitellaan osaksi rahaston viestintää. Vuorovaikutusta hakijoiden kanssa on tarkoitus lisätä edelleen.

Hankearvioinnissa huomioitiin innovaatorahaston muuttuneet säännöt. Kaupunginvaltuusto on päättänyt kokouksessaan 26.11.2014 muuttaa rahaston sääntöjä niin, että tulevaisuuden elinkeinoperustan luomisen lisäksi hankkeiden arvioinnissa huomioidaan myös hankkeen tarkoitus luoda tulevaisuuden osaamisperustaa. Keväällä tehdyissä arvioinneissa nähtiin useiden hankkeiden luovan osaamisperustaa.



Selkeimmin sääntömuutoksen mahdollistamaksi uudelleenlaiseksi hankkeeksi nähtiin Metropolia AMK:n ”Yhdessä, Kansalaisosallisuus ja kaupunkiaktivismi kannattavaksi” -hanke. Hankkeelle ei kuitenkaan muuten löydetty toteuttamisedellytyksiä. Päätöksen liitteenä olevassa perustelumuiustiossa on jokaisen hanke-ehdotuksen kuvaus hankkeesta sekä arviointiryhmän hankekohtainen arvioinnin tulos ja siihen liittyvä rahoitusehdotus.

Rahoitusta annetaan kahdeksalle hankkeelle. Osalle rahoitus sidotaan rahastosta kokonaan tällä päätöksellä, osalle osittain. Sidotusta rahoituksesta tulee tehdä myöntämispäätös erikseen jokaiselle rahoitettavalle vuodelle.

Witraf Oy:n saama rahoitus on vähämerkityksellistä eli de minimis -tukea (Komission asetus (EU) N:o 651/2014). De minimis -asetuksen mukaan yhdelle yritykselle on mahdollista myöntää tukea enintään 200 000 euroa kolmen verovuoden aikana. Summassa tulee huomioida maan kaikkien eri viranomaisten yhteensä de minimis -tukena kyseisenä ajanjaksona myöntämä rahoitus.

Vuoden 2016 hankerahoituksesta päätetään syksyllä 2015. Hanke-ehdotukset tulee toimittaa kaupunginhallitukselle 31.8.2015 mennessä. Tämä koskee uusia hankkeita sekä jatkuvia hankkeita vaikka niille olisikin jo sidottu määrärahoja seuraaville vuosille. Hankkeita tullaan sparraamaan syksyn aikana ennen kaupunginhallituksen käsittelyä.

Vuonna 2015 käyttämättä jääneiden hankemäärärahojen siirrosta seuraavalle vuodelle tehdään esitys innovaatorahastolle 31.12.2015 mennessä.

#### Yrityskylä Helsinki

Opetusvirasto sai vuodelle 2015 rahoitusta Yrityskylä Helsinki -hankkeelle yhteensä 250 000 euroa. Syksyllä 2014 toteutettu pilotti ei kuitenkaan vastannut odotettuja tavoitteita ja hankkeen ohjausryhmä päätti joulukuun lopulla, että virtuaalista yrityskylämaailmaa tehdään toiselta pohjalta ja myös uudella konseptilla kuin tähän asti on työstyetty. Keskeiset toimenpiteet muuttuvat siten, että pilotin pohjalta käyttöä ei voida laajentaa vaan uusi konsepti kehitetään pilotoitavaksi syksyllä 2015. Tähän osahankkeeseen varattua rahoitusta jää vuonna 2015 käyttämättä noin 30 000 euroa.

Kielitietoisen koulun kehittämiseen hanke on saanut rahaa opetusministeriöstä vuosille 2015–16 (koulutuksellinen tasa-arvo-hanke). Innovaatorahaston tälle osahankkeelle varattu määräraha 20 000 euroa jää käyttämättä.



Käyttämättä jäävät määrärahat, 50 000 euroa, halutaan käyttää fyysisen yrityskylän ulkoasun muokkaamiseen ja kehittämiseen sekä käytettävänä teknologian päivittämiseen. Muutoksilla turvataan 6. luokkalaisten fyysisen yrityskylän jatko.

#### ITE nettiin

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksella on vuodesta 2013 ollut käynnissä ITE nettiin –hanke (aik. Sähköinen terveystietokortti). Hankkeelle on 15.12.2014 siirretty käyttämättä jääneitä määrärahoja 200 000 euroa. Hanke on edennyt suunnitellusti ja tavoitteet ovat kaikilta osin toteutumassa. Sähköinen terveystarkastus on helposti saavutettava palvelu ja se on tarjolla kaikille kuntalaisille. Lisäksi pitkäaikaissairaille on omahoidon tueksi käytössä eOmahoitokirjasto. Maaliskuussa 2015 on myös otettu käyttöön sähköinen 40-vuotiaan miehen terveystarkastusprosessi, jossa korkean riskin kohderyhmälle on tarjottu jatkohoitoon ohjauspalvelu. Hankkeessa selvitetään vielä miten sähköisiin palveluihin voidaan liittää sähköisiä hoidon tarpeen arvioinnin välineitä.

Jatkossa hankkeessa halutaan edistää uuden sähköisen palvelun käyttöä. Tavoite on vähentää puhelimitse ja paikanpäällä käyden tehtyjen yhteydenottojen määrää siten, että jatkossa merkittävä osa yhteydenotoista tapahtuu sähköisesti. Terveystieteiden tutkimuskeskuksella hoitoon pääsyn ja hoidon tarpeen arvioinnin väylänä on tähän asti ollut puhelu, joiden kokonaismäärä on ollut noin 1,2 miljoonaa vuodessa. Sähköinen palvelu tulee antamaan asiakkaalle älykkäisiin algoritmeihin perustuvan arvioinnin terveystietokortista ja sen itsehoitomahdollisuuksista sekä tulee ohjaamaan tarvittaviin palveluihin.

Vuonna 2015 halutaan myös luoda perusta sähköisen asioinnin kehittämisen jatkohankkeelle, joka ottaa käyttöön Apotti-hankkeeseen tiiviisti kytkeytyviä sähköisiä arvopalveluita. Näiden saatavuutta ja vaikuttavuutta halutaan parantaa ennen Apotti-hankkeen päättymistä. ITE nettiin –hankkeen jatkokehittäminen edesauttaa Apotin käyttöönottoa ja toteuttaa viraston linjauksia omahoidon ja sähköisen asioinnin edistämisestä. Kokonaisuus, jota rakennetaan, on kaupungin tietotekniikkaohjelman mukainen.

#### Innovatiivinen kaupunki -ohjelma

Aalto-yliopiston Innovatiivinen kaupunki –ohjelma on päättymässä vuoden 2015 aikana. Se on alkanut jo vuosituhannen vaihteessa Teknillisen korkeakoulun kanssa. Innovaattorirahasto on ollut merkittävä osa tutkimushankkeiden rahoitusta. Rahasto on rahoittanut yli 40 hanketta.





Innovaatorahastosta on myönnetty rahoitus kahdelle Aalto-yliopiston hankkeelle, jotka eivät ole käynnistyneet oleellisen rahoittajan jäätyä pois hankkeesta. Seuraavien hankkeiden rahoitus, yhteensä 207 888 euroa, tullaan perimään takaisin:

- 10.12.2012 päätetty Korjausrakentamisen väistöasumisen konseptit ikääntyvälle väestöosalle, maksettu 24 994 euroa
- 19.8.2013 päätetty Kestävän liikkumiskonseptin toimintaedellytysten arviointi ja kehittäminen, maksettu 182 894 euroa.

Osalle Innovatiivinen kaupunki –ohjelman 10.12.2012 rahoituspäätöksen saaneista hankkeista ei ole maksettu kaikkea vuoden 2013 määrärahaa. Hankkeille ”Happi”, ”Kansalaisten työkalupakki” ja ”Lauttasaari” tullaan maksamaan yhteensä vielä 78 126 euroa.

Asiasta on sovittu Innovatiivinen kaupunki –ohjelman koordinaattorin kanssa. Hän on ilmoittanut talouden hallinnassa olleen viivästyksiä suurten hankepakettien kokonaisrahoituksen, muuttuneiden raportointikäytäntöjen ja vaihtuvien henkilöiden takia. Hallinnointi helpottuu jatkossa, kun Aalto-yliopiston mahdolliset hankkeet tullaan käsittelemään innovaatorahastossa erillisinä hankkeina.

#### Houkutteleva merenrantaympäristö ja mikromatkailu

Culminatum Innovation Oy:n hankkeelle ”Houkutteleva merenrantaympäristö ja mikromatkailu” kaupunginhallitus myönsi 19.8.2013 hankerahoitusta 50 000 euroa. Culminatum Innovation Oy kuitenkin lopetti toimintansa, jätti hankkeen toteuttamatta ja luopui saamastaan rahoituksesta. Tämä määräraha voidaan vapauttaa innovaatorahaston käyttöön.

Tämän asian liitteenä on hankkeiden ”AILI - Kulttuurisen vanhustyön hankkeiden edistäminen” ja ”Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa” loppuraportit. Aili-hankkeessa kahden vuoden aikana on käynyt ilmi, että Helsingissä tehtävä kulttuurinen vanhustyö on monella tapaa edellä muualla Suomessa tehtävää vanhustyötä. Kansainvälisesti vertailluna ero on vielä suurempi. Monissa maissa taide ja kulttuuri osana vanhustyötä käsitetään edelleen vain taiteilijavieraina, musiikki-iltoina, sairaalaklovneina jne. Helsingissä pyritään vaikuttamaan rakenteisiin ja edistämään sosiaali- ja terveyssektorin työhyvinvointia. Taidelähtöiset menetelmät pyritään myös tuomaan osaksi sosiaali- ja terveyssektorin koulutusta ja työmenetelmiä. Hankkeen aikana tietoa kulttuurisen vanhustyön toiminnasta Suomessa on levitetty kansainvälisissä



yhteyksissä, mm. festivaaleilla Englannissa ja Japanissa. Samalla on valmisteltu valtakunnallista jatkohanketta.

Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa -hankkeessa on vuosina 2012-2014:

- parannettu koulutuksin nuorten kanssa työskentelevien ymmärrystä nuorten digitaalisen pelaamisen kulttuurista
- tutustutettu avoimessa tapahtumassa myös muita aikuisia pelikulttuuriin
- kehitetty nuorten pelitoimintaa tukevia nuorisotyöllisiä työmenetelmiä
- edistetty pelialan sidosryhmien verkostoitumista

Tänä vuonna on päättymässä useita suuria innovaatorahastosta rahoitettuja hankkeita, joista raportoidaan kaupunginhallitukselle myöhemmin. Syksyyn mennessä saataneen uusia loppuraportteja, joista voinee raportoida kaupunginhallitukselle vuoden 2016 rahoituspäätöksen yhteydessä.

Innovaatorahaston www-sivustoa ([www.hel.fi/innovaatorahasto](http://www.hel.fi/innovaatorahasto)) kehitetään niin, että hankkeista tiedotetaan jatkossa enemmän sivujen kautta. Hankkeiden väli- ja loppuraportit viedään sivuille.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712  
[anu.turunen\(a\)hel.fi](mailto:anu.turunen(a)hel.fi)  
Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25281  
[ida.bjorkbacka\(a\)hel.fi](mailto:ida.bjorkbacka(a)hel.fi)

Liitteet

- 1 Perustelumuiotio innovaatorahastohankkeet 2015
- 2 Loppuraportti, AILI
- 3 Loppuraportti, Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa
- 4 01 Aalto-yliopisto, Innovatiivinen kaupunki
- 5 02 Aalto-yliopisto, Kestävät liikkumiskonseptit - Living Lab Bus
- 6 03 Aalto-yliopisto, Kirjaston uusi rooli innovaatioverstaana
- 7 04 Aalto-yliopisto, Rakas koulu – (RaK) omistajuus ja koulu oppimisen alustana
- 8 05 Aalto-yliopisto ja Metropolia, Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen (InnoBIM)
- 9 06 Exchange Power Oy, Start Up – ekosysteemi OneNation Hub
- 10 07 GHP, Health Capital Helsinki
- 11 08 Helmi Liiketalousopisto, POP UP Tehdas Oy
- 12 09 Kaupunginkanslia, Östersundomin biotalousintegraatti

Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
[helsinki.kirjaamo@hel.fi](mailto:helsinki.kirjaamo@hel.fi)

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641  
Faksi  
+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637  
Alvno  
FI02012566



01.06.2015

Kj/6

13	10 Mapita Oy, Ikääntyneiden elinympäristökokemukset kartalla
14	11 Metropolia, Helsinki - Tallinna - elämää ja työtä kaksoiskaupungissa
15	12 Metropolia, Lasten toimintaterapiapalveluiden osaamis- ja oppimiskeskus
16	13 Metropolia, Yhdessä. Kansalaisosallisuus ja kaupunkiaktivismi kannattavaksi
17	14 Silmu verkosto ry, Jakomäen yhteisöotalo
18	15 Suomen mielenterveysseura, Lapinlahden Lähde vauhtiin
19	16 Tabletkoulu, Digitaalinen eriyttäminen perusopetuksessa
20	17 Telling Company, Presidenttimme kertovat
21	18 Witraf Oy, Rpark pilotti
22	19 Ympäristökeskus, Helsingin luonnossa - mobiilisti
23	20 Ympäristökeskus, IsoRobasta Ilmastokatu 2015 - kokeilualusta ilmastoystävällisille ratkaisuille

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

## Otteet

### Ote

Rahoituksen hakijat

Hankkeisiin sitoutuneet virastot

### Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

## Tiedoksi

Taloushallintopalvelu

## Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 25.05.2015 § 561

HEL 2015-001202 T 02 05 01 05

HEL 2013-003108

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

25.05.2015 Pöydälle

### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

### Puhelin

+358 9 310 1641

### Faksi

+358 9 655 783

### Y-tunnus

0201256-6

### Tilinro

FI0680001200062637

### Alvno

FI02012566



01.06.2015

Kj/6

---

Esteelliset: Jussi Pajunen ja Tuula Saxholm

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pia Sutinen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712  
anu.turunen(a)hel.fi  
Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25281  
ida.bjorkbacka(a)hel.fi



01.06.2015

Kj/8

**§ 586**

**Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen**

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 22 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja

jaostot

- konserni 25.5.2015

- johtamisen

- tietotekniikka 25.5.2015

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

- sivistystointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö

- elinkeinojohtaja

- hallintojohtaja

- henkilöstöjohtaja

- kaupunginlakimies

- rahoitusjohtaja

- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja

- tietotekniikkapäällikkö

- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja



01.06.2015

Kj/8

---

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046  
anja.vallittu(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046  
anja.vallittu(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



01.06.2015

Kj/9

## § 587

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 22 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja  
- johtajiston asiat  
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Laura Räty

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046  
anja.vallittu(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Laura Räty

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046  
anja.vallittu(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



01.06.2015

Ryj/1

**Kirjoitusvirheen korjaus, hallintolaki § 51, LM, 12.6.2015 - Hakija nro. 3:n yhteenvedossa on virheellisesti todettu hakijan toimivan Optiplan Oy:llä toimitusjohtajana. Hakemuksen mukainen tehtävänimike on toimialajohtaja.**

## § 588

### Rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan viran täyttäminen

HEL 2014-013223 T 01 01 01 01

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti ottaa HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan virkaan diplomi-insinööri Jukka Forsmanin 1.9.2015 alkaen 6 442,64 euron mukaisen kokonaispalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että mikäli virkaan otetaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä terveydellisiä tietoja ole käytettävissä virkaan otettaessa, päätös on ehdollinen, kunnes henkilön terveydentilasta saadun selvityksen perusteella virkaan ottaminen on vahvistettu. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035  
kristiina.matikainen(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Yhteenvedo hakijoista
- 2 Yleisten töiden lautakunnan esitys

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

#### Otteet

##### Ote

Virkaan valittu  
Muut hakijat

##### Otteen liitteet

Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

F10680001200062637

#### Alvnro

F102012566





01.06.2015

Ryj/1

kaupunginhallitus  
Esitysteksti

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan virka on ollut julkisesti haettavana 16.1.–6.2.2015.

HKR-Rakennuttaja tuottaa rakennuttamis- ja niihin liittyviä asiantuntijapalveluja hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. HKR-Rakennuttajan päällikkönä on tulosryhmän johtaja. Osaston päällikkö johtaa yksikön toimintaa ja vastaa siitä, että hyväksytyt tavoitteet saavutetaan.

Rakennustoimen johtosäännön 14 §:n perusteella HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä. Kielitaitovaatimuksena on erinomainen suomen sekä tyydyttävä ruotsin kielen suullinen ja kirjallinen taito.

Muodollisten kelpoisuusvaatimusten lisäksi hakuilmoituksessa ilmoitettiin, että viran menestyksellinen hoitaminen edellyttää hyvän ja kannustavan johtamistaidon lisäksi laajaa näkemystä rakentamisen toimialalta ja monipuolista ammatillista kokemusta (esimerkiksi energiatehokkuus-, sisäilma- ja kosteusvaurioasiantuntemus, projektinjohto, kustannusohjaus). Lisäksi ilmoitettiin, että arvostetaan yhteistyökykyä, viestintätaitoja, verkostoituneisuutta sekä kunnallishallinnon tuntemusta.

Rakennustoimen johtosäännön 15 §:n mukaan osaston päällikön ottaa kaupunginhallitus yleisten töiden lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Virasta maksettava kokonaispalkka määräytyy Helsingin kaupungin johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokan 21 mukaisesti.

Virkaan valittaessa tulee kunnallisissa viroissa varsinaisten kelpoisuusehtojen täyttämisen lisäksi kiinnittää huomiota perustuslain 125 §:n mukaisiin yleisiin nimitysperusteisiin eli taitoon, kykyyn ja koeteltuun kansalaiskuntoon.

Haastattelut ja hakijoiden ansiot



Yhteenvedo hakijoista on esityslistan liitteenä 1. Yhteenvedon tiedot perustuvat hakijan hakemuksessaan antamiin tietoihin. Hakemukset kokonaisuudessaan ja muut hakemusasiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa ja sitä ennen valmistelijalla.

Yleisten töiden lautakunnan esityslistalla hakijoista todettiin mm. seuraavaa:

Määräajassa hakemuksen jätti 32 hakijaa. Virkaa hakeneista 26 täytti viran kelpoisuusvaatimukset. Yhdellä hakijalla ei ollut vaadittavaa ylempää korkeakoulututkintoa ja 5 hakijaa ei ollut osoittanut hakemuksessaan kelpoisuusvaatimuksena edellytettyä johtamis- tai hallintokokemusta.

Hakemusten perusteella haastatteluun kutsuttiin 10 hakijaa. Haastatteluun tulonsa perui kolme hakijaa.

Haastattelun suorittivat kaupungininsinööri Raimo K. Saarinen ja yleisten töiden lautakunnan keskuudestaan valitsemat kolme jäsentä.

\*\*\*\*\*

Haastatelluista hakija 1 on koulutukseltaan diplomi-insinööri (1981). Hän on toiminut Helsingin kaupungin rakennusviraston HKR-Rakennuttajassa toimistopäällikkönä vuodesta 1996 lähtien, ollen sinä aikana vuosina 2002–2003 ja 2005 kiinteistöviraston tilakeskuksessa ja talo-osastolla kiinteistöpäällikkönä sekä isännöitsijöiden esimiehenä. Sitä ennen hän on ollut toimitusjohtajana Ilmaexpertit Oy:llä vuosina 1993–1996, LVI-rakennuttajainsinöörinä rakennushallituksessa vuosina 1988–1993 ja projektipäällikkönä Insinööritoimisto Tuomi Oy:llä vuosina 1985–1988. Lisäksi hän on toiminut Fincoil-teollisuus Oy:ssä kehitysinsinöörinä vuosina 1985–1986, LVI-insinööritoimisto Ruuska Oy:ssä LVI-suunnittelijana vuosina 1982–1985 ja Konekesko Oy:ssä kylmä- ja jäähdytyslaitteiden myynti-insinöörinä vuosina 1981–1982 ja Ilmateollisuus Oy:ssä ilmanvaihtosuunnittelijana (myös diplomityö) vuosina 1980–1981.

\*\*\*\*\*

Hakija 2 on koulutukseltaan diplomi-insinööri (1997). Hän on toiminut Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskuksen kiinteistöpäällikkönä vuodesta 2010 lähtien sekä projektinjohtajana vuosina 2009–2010. Sitä ennen hän on ollut Helsingin kaupungin HKRRakennuttajalla vuosina 1997–2009 eri tehtävänimikkeillä hoitaen mm. kosteusvaurioihin ja sisäilmaongelmiin liittyviä asiantuntijatehtäviä, kuntotutkimuksen tilaamista ja ohjausta sekä rakentamisen laatuun ja sisäilmaan liittyviä kehitystehtäviä sekä lisäksi kosteusvauriokorjausten



rakennuttamista ja toiminut asiantuntijana peruskorjaushankkeissa sisäilma- ja kosteusvaurioissa. Muuna työkokemuksena hakija on ilmoittanut toimineensa viran toimialaan liittyvien erilaisten yhteisöjen tai toimielinten puheenjohtajana tai jäsenenä.

\*\*\*\*\*

Hakija 3 on koulutukseltaan diplomi-insinööri (1998) ja merkonomi (2009). Hän on toiminut Optiplan Oy:llä toimitusjohtajana vuodesta 2011 lähtien. Sitä ennen hän oli NCC Rakennus Oy:llä työpäällikkönä vuosina 2004–2011, hankintapäällikkönä vuosina 2001–2004 ja työmaainsinöörinä vuosina 1995–2001. Hyvinkään kaupungilla hän oli työnjohtajana vuonna 1994.

\*\*\*\*\*

Hakija 4 on koulutukseltaan tekniikan tohtori (2005), tekniikan liseniaatti (1998) ja diplomi-insinööri (1993). Hän on toiminut johdon konsulttina vuodesta 2003 lähtien (oma konsultointi). Lisäksi hän on toiminut Fira Oy:ssä myynti- ja asiakasjohtajana vuonna 2014, ISS Prokossa Etelä-Suomen aluejohtajana vuosina 2012–2013, Norgani Finland Holdingissa maajohtajana vuosina 2008–2011 sekä Vahanen Groupilla liiketoimintajohtajana ja kehitysjohtajana vuosina 1997–2007. Kehitysjohtajana Vahanen Groupilla hän oli vastuussa liiketoiminnan strategisesta kehittämisestä sisältäen strategisen työn, henkilöstön osaamisen kehittämisen, kehityshankkeiden läpiviennin ja kehitystehtävät erityisesti liittyen sisäilma- ja rakennusfysikaalisiin kysymyksiin. Hän toimi TKK, TRT, tutkijana ja tutkimuspäällikkönä ja vuosina 1992–1997 asiakasorientoituneissa kehityshankkeissa ja Consulting Engineers Magnus Malmberg rakennesuunnittelijana 1983–1986.

\*\*\*\*\*

Hakija 5 on koulutukseltaan diplomi-insinööri (2004) ja rakennusmestari (1991). Hän on toiminut Helsingin kaupungin rakennusviraston HKR-Rakennuttajan toimistopäällikkönä vuodesta 2014 lähtien. Sitä ennen hän oli arkkitehdit Soini & Horto Oy:n (ent. Inter-Arch Architecture Oy) toimitusjohtajana vuosina 2011–2014 ja on yrityksen osakas, Hämeenlinnan Eteläranta Oy:n toimitusjohtajana 2011–2014, Berling Capital Oy:n rakentamistoimenjohtajana 2010–2011, Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimiston hankesuunnittelupäällikkönä 2009–2010 ja YIT Rakennus Oy:ssä kehitysinsinöörinä, asiakaspalvelupäällikkönä, vuosikorjauspäällikkönä ja hankekehityspäällikkönä vuosina 2000–2007. Lisäksi hän on ollut rakennusliike R. Kähkönen Oy:n toimitusjohtajana vuosina 1991–2011.



Hänellä on myös useita eri tehtäviä eri rakennusliikkeissä ja projekteissa vuodesta 1985 alkaen.

\*\*\*\*\*

Hakija 6 on koulutukseltaan diplomi-insinööri (1991). Hän on toiminut Helsingin kaupungin rakennusviraston arkkitehtuoriosaston toimistopäällikkönä vuodesta 2001 lähtien sekä suunnittelupäällikkönä vuonna 2001. Sitä ennen hän on toiminut Insinööritoimisto Teknokolmio Oy:ssä projekti-insinöörinä vuosina 2000–2001 sekä Insinööritoimisto Konsulttikolmio Oy:ssä vuosina 1991–2000.

\*\*\*\*\*

Hakija 7 on koulutukseltaan diplomi-insinööri (1988). Hän on toiminut Helsingin kaupungin rakennusviraston HKR-Rakennuttajassa toimistopäällikkönä vuodesta 2010 sekä projektinjohtajana vuosina 2008–2010. Sitä ennen hän on ollut Rakennustietosäätiöllä kehittämisspäällikkönä vuosina 2006–2008, Lemminkäinen Oy/ Rakennus Oy Lemminkäisellä eri tehtävissä mm. työmaainsinöörinä ja laatupäällikkönä vuosina 1988-1998 sekä ABV Rock Groupilla suunnitteluinsinöörinä vuosina 1992–1994. Lisäksi hän on toiminut Teknologian kehittämiskeskus Tekesissä vuosina 2001- 2006 teknologia-asiantuntijana (mm. Infra-rakentaminen ja palvelut - teknologiaohjelma sekä alkavat ja pienyritykset rakennusalaalla), Rakentamisen Laatu RALA ry:ssä vuosina 1998-2001 tehtävänään valtakunnallisen rakennusalan yritysten pätevyysluokituksen käynnistäminen ja yhteiskunnallisten velvoitteiden seuranta sekä suunnitteluyritysten auditointien koordinointi. Laativastaavana hän on toiminut Norralan rautatietunnelityömaalla Ruotsissa vuosina 1996–1997.

Kaikilla haastatelluilla on kokemusta hallinto-, johtamis- ja kehittämistehtävistä. Lisäksi arvioinnissa kiinnitettiin huomiota laajaan ja monipuoliseen HKR-Rakennuttajan toimialan tuntemukseen.

Henkilöarviointiin kutsuttiin hakijat 1, 3 , 4, 5 ja 7. Henkilöarvioinnin suoritti PD Personnel Helsinki Oy (Personnel Group).

\*\*\*\*\*

Yleisten töiden lautakunta esittää lausuntonaan kaupunginhallitukselle, että rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan virkaan tulisi ottaa diplomi-insinööri Jukka Forsman 1.9.2015 alkaen 6 442,64 euron mukaisen kokonaiskuukausipalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin sekä lisäksi autoetu.



01.06.2015

Ryj/1

Yleisten töiden lautakunnan lausunto on liitteessä 2.

## Esittelijän kannanotot

Esittelijä viittaa yleisten töiden lautakunnan lausunnossa esitettyyn ja toteaa, että hakuasiakirjojen, haastattelun ja henkilöarvioinnin perusteella parhaimmat edellytykset viran menestykselliseen hoitamiseen on hakijalla 1, diplomi-insinööri Jukka Forsmanilla.

Esittelijä esittää virkaan otettavaksi diplomi-insinööri Jukka Forsmanin, joka täyttää viran kelpoisuusvaatimukset ja joka voidaan koulutuksensa, työkokemuksensa ja muiden ansioidensa perusteella pitää soveltuvimpana virkaan.

Jukka Forsmanilla on pitkä ja tehtävään sopiva ammatillinen kokemus virkaan liittyvältä toimialalta ja kaupungin rakennuttamistoiminnoista. Hän on toiminnassaan luonut hyvät verkostot HKR-Rakennuttajan yhteistyökumppaneihin. Lisäksi hänellä on usean vuoden kokemus hallinto- ja johtamistehtävistä sekä kunnallishallinnosta. Hän on toiminut myös muun muassa RAKLIn toimikuntien puheenjohtajana (3 vuotta) ja jäsenenä (7 vuotta) sekä Rakentamisen laatu (RALA) ry:n taloteknisen lautakunnan puheenjohtajana 2001-2011 ja jäsenenä vuodesta 2012.

## Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

## Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035  
kristiina.matikainen(a)hel.fi

## Liitteet

- 1 Yhteenveto hakijoista
- 2 Yleisten töiden lautakunnan esitys

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

## Otteet

**Ote**  
Virkaan valittu  
Muut hakijat

**Otteen liitteet**  
Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus  
Esitysteksti



## Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 19.05.2015 § 236

HEL 2014-013223 T 01 01 01 01

### Lausunto

Yleisten töiden lautakunta esittää lausuntonaan kaupunginhallitukselle, että rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan virkaan tulisi ottaa diplomi-insinööri \*\*\*\*\* 1.9.2015 alkaen 6 442,64 euron mukaisen kokonaispalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin sekä lisäksi autoetu.

Samalla yleisten töiden lautakunta esittää, että mikäli virkaan otetaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä terveydellisiä tietoja ole käytettävissä virkaan otettaessa, päätös on ehdollinen, kunnes henkilön terveydentilasta saadun selvityksen perusteella rakennusviraston virastopäällikkö on vahvistanut virkaan ottamisen. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

25.11.2014 Ehdotuksen mukaan

### Esittelijä

kaupungininsinööri  
Raimo K Saarinen

### Lisätiedot

Raimo K Saarinen, kaupungininsinööri, puhelin: 310 38801  
raimo.k.saarinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.12.2014 § 1330

HEL 2014-013223 T 01 01 01 01

### Päätös

Kaupunginhallitus päätti kehottaa rakennusvirastoa julistamaan rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan viran haettavaksi rakennustoimen johtosäännön sekä kaupungin kielitaitosäännön mukaisin pätevyysvaatimuksin ja niin, että virasta maksettava kokonaispalkka määräytyy Helsingin kaupungin johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokan 21 mukaisesti.

### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

### Lisätiedot

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



01.06.2015

Ryj/1

---

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035  
kristiina.matikainen(a)hel.fi

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



01.06.2015

Ryj/2

## § 589

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 21 ja 22 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	21.5.2015
Palmia-liikelaitoksen johtokunta	19.5.2015
yleisten töiden lautakunta	26.5.2015

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102  
timo.linden(a)hel.fi  
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035  
kristiina.matikainen(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102  
timo.linden(a)hel.fi  
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035  
kristiina.matikainen(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano





01.06.2015

Stj/1

## § 590

### Muutos vapaaehtoistyön neuvottelukunnan kokoonpanossa

HEL 2014-013221 T 00 00 02

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti muuttaa 26.1.2015 § 102 tekemäänsä päätöstä vapaaehtoistyön neuvottelukunnan asettamisesta kaupunginhallituksen vuonna 2015 alkaneeksi toimikaudeksi ja valita neuvottelukuntaan rakennusviraston edustajan seuraavasti:

- vapaaehtoistyön koordinaattori Riitta Partanen 4.9.2016 saakka
- vapaaehtoistyön koordinaattori Armi Koskela 5.9.2016 lukien toimikaudeksi, joka kestää kaupunginhallituksen toimikauden loppuun.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

#### Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Rakennusviraston esitys 12.5.2015

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

#### Otteet

##### Ote

Päätöksessä mainitut

Vapaaehtoistyön  
neuvottelukunta

##### Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus  
Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Rakennusvirasto on esittänyt päätösehdotuksen mukaista muutosta vapaaehtoistyön neuvottelukunnan kokoonpanoon.

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

FI0680001200062637

#### Alvno

FI02012566



01.06.2015

Stj/1

Kaupunginhallitus päätti 26.1.2015 § 102 asettaa toimikaudekseen vapaaehtoistyön neuvottelukunnan. Kaupunginhallituksen päätös sisältyy päätöshistoriaan.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

**Lisätiedot**

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Rakennusviraston esitys 12.5.2015

**Muutoksenhaku**

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

**Otteet**

**Ote**

Päätöksessä mainitut

Vapaaehtoistyön  
neuvottelukunta

**Otteen liitteet**

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus  
Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

**Tiedoksi**

Rakennusvirasto

**Päätöshistoria**

Kaupunginhallitus 26.01.2015 § 102

HEL 2014-013221 T 00 00 02

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti asettaa toimikaudekseen vapaaehtoistyön neuvottelukunnan ja valita siihen jäseniä seuraavasti:

kaupungin luottamushenkilöt

- Mikko Jokio

- Petra Jääskeläinen

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



- Sari Näre
  - Balan Pillai
  - Emma-Stina Vehmanen
- kaupungin virastoja edustavat jäsenet
- vapaaehtoistyön koordinaattori Meeri Kuikka sosiaali- ja terveysvirastosta
  - varhaiskasvatuksen asiantuntija Nina Onufriew varhaiskasvatusvirastosta
  - hallintosihteeri Anne Pellinen opetusvirastosta
  - vapaaehtoistyön koordinaattori Riitta Partanen rakennusvirastosta 8.6.2015 saakka ja vapaaehtoistyön koordinaattori Armi Koskela rakennusvirastosta 9.6.2015 lukien
  - suunnittelija Ari Tolvanen kulttuurikeskuksesta
  - vapaaehtoistyön koordinaattori Soili Voipio nuorisoasiainkeskuksesta
- vapaaehtoisuustyöryhmä edustavat jäsenet
- Kaj-Erik Fohlin (liikuntajärjestöt)
  - Tapio Vesala (vammaisjärjestöt)
  - Oili Hirvonen (vanhusjärjestöt)
  - Kari Koponen (lapsijärjestöt)
  - Petro Pynnönen (nuorisojärjestöt)
  - Timo Puska (kaupunginosayhdistykset)
  - Timo Nerikko (päihdejärjestöt)
  - Juha Lindy (luonto- ja ympäristöjärjestöt)
  - Hanna Lipasti-Raulus (seurakunnan diakoniatyö)
  - Doinita Negruti (muut järjestöt)

Samalla kaupunginhallitus päätti määrätä neuvottelukunnan puheenjohtajaksi em. toimikaudeksi Sari Näreen ja kehottaa sosiaali- ja terveysvirastoa huolehtimaan neuvottelukunnan sihteerin tehtävien hoitamisesta.



Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa neuvottelukuntaa

- toimikautensa alussa laatimaan toimintasuunnitelman sekä toimikautensa päättyessä esittämään kaupunginhallitukselle perustellun näkemyksensä tärkeinä pitämistään asioista, joita seuraajan tulisi käsitellä

- antamaan kaupunginhallitukselle kertomuksen toiminnastaan toimikauden päättyessä

- tekemään kaupunginhallitukselle vapaaehtoisuhteisöjen ehdotuksiin perustuvan esityksen vapaaehtoisuhteisöjä edustavien jäsenten valinnasta seuraavalle toimikaudelle.

Vielä kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi neuvottelukunnan toimintakertomuksen toimikaudelta 2013 - 2014.

Esittelijä

vs. apulaiskaupunginjohtaja  
Pia Sutinen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi



**§ 591**

**Oy Apotti Ab -nimisen osakeyhtiön perustaminen**

HEL 2015-005879 T 00 00 00

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti

- hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omistajilleen omakustannushintaan tuottavan Oy Apotti Ab -nimisen osakeyhtiön perustamisen yhdessä Vantaan kaupungin, Kauniaisten kaupungin, Kirkkonummen kunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kanssa, ja hyväksyä 380 perustettavan yhtiön osakkeen merkitsemisen kaupungin lukuun,
- hyväksyä 190 000 euron suuruisen pääomasijoituksen tekemisen perustettavan yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon,
- kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa maksamaan talousarvioltiltä 8 22 19 Arvopaperit, Khn käytettäväksi, perustettavan yhtiön osakkeiden 38 000 euron suuruisen merkintähinnan sekä 190 000 euron suuruisen pääomasijoituksen,
- hyväksyä Helsingin kaupungin osalta yhtiön osakkeenomistajien välillä solmittavan osakassopimuksen sekä yhtiön perustamissopimuksen, yhtiöjärjestyksen ja liiketoimintasuunnitelman liitteenä olevien luonnosten mukaisesti,
- kehottaa Apotti-hanketoimistoa yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osaston kanssa huolehtimaan perustamiseen liittyvistä käytännön järjestelyistä ja tekemään perustamisasiakirjoihin tarvittaessa tekniluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia sekä kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa allekirjoittamaan yhtiön perustamiseen liittyvät asiakirjat kaupungin puolesta.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että Vantaan kaupunki, Kauniaisten kaupunki, Kirkkonummen kunta sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin



kuntayhtymä tekevät omalta osaltaan vastaavat päätökset Oy Apotti Ab -nimisen osakeyhtiön perustamisesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi  
Hannu Välimäki, hankejohtaja, puhelin: 310 25438  
hannu.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Osakassopimus
- 2 Liiketoimintasuunnitelma
- 3 Yhtiöjärjestys
- 4 Perustamissopimus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

**Ote**

Helsingin ja Uudenmaan  
sairaanhoidopiiri

Vantaan kaupunki

Kauniaisten kaupunki

Kirkkonummen kunta

**Otteen liitteet**

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2



Liite 3

Liite 4

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit, Kirkkonummen kunta, Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä KL-Kuntahankinnat Oy ovat tehneet sopimuksen sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyöstä. Hankinnan kohteena on kuntien ja HUS:n käyttöön tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä. Hankintayhteistyö on osa Apotti-hanketta. Hankkeen tarkoituksena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja palveluja. Apotti-hankkeen yhtenä osana on kansainvälisesti korkeatasoisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto.

Hankinnan osapuolten kesken on sovittu, että hankittavien järjestelmien ja palveluiden hallinta toteutetaan keskitetysti. Hallintamalliksi on valittu osakeyhtiö. Järjestelmähankinnasta julkaistun hankintailmoituksen mukaan hankintayksiköiden sopimusvelvoitteista voi hankintayksiköiden sijaan vastata hankintayksiköiden yhdessä muodostama osakeyhtiö tai muu organisaatio. Hankinnan sopimusrakenne on valmisteltu noudattaen keskitetyn hallinnoinnin mallia. Keskitetyllä hallinnoinnilla saavutetaan huomattavia etuja yhteisen järjestelmän käytössä ja kehityksessä.

Syksyllä 2013 tehdyssä tuotannonaikaisen toimintamallin esiselvityksessä toteutettiin eri hallinnointimallivaihtojen välinen vertailu (yhtiömalli ja muut esillä olleet mallit, kuten isäntäkuntamalli) sekä vaihtoehtojen arviointi. Hanketoimiston vetämään ja hankkeen ohjausryhmän ohjaamaan työhön osallistui kaikkien Apotti-hankkeen osallistujakuntien sekä HUSin edustajia.

Selvityksen perusteella päädyttiin siihen, että yhteistyöorganisaatio on erillinen oikeushenkilö, todeten sen olevan selkein, joustavin ja helpoiten hallittavissa oleva ratkaisu. Yhteistyöorganisaatio erillisenä oikeushenkilönä mahdollistaa järjestelmän käyttäjien tasapuolisen kohtelun ja helpottaa muutosten hallintaa uusien kuntien liittyessä järjestelmän käyttäjiksi tai sote- ja kuntakentän muuten muuttuessa.

Oikeushenkilön muodosta tehtiin vertailevaa jatkoselvitystä osakeyhtiön ja liikelaitoskuntayhtymän välillä. Osakeyhtiön etuna



todettiin olevan liikelaitokseen verrattuna nopeampi ja joustavampi päätöksenteko ja hallinto. Lisäksi rahoituksessa osakeyhtiö pystyy liikelaitosta paremmin hyödyntämään oman ja vieraan pääoman rahoitusta. Niin ikään osakeyhtiömuotoinen toimintamalli on ketterä erilaisissa organisaatiouudistustilanteissa, joihin sosiaali- ja terveystoimen alalla on syytä varautua.

Apotti-hankkeen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 9.1.2014 esittää, että tuotannon aikaista toimintaa varten perustetaan yhteistyöorganisaatio, joka on erillinen oikeushenkilö ja muodoltaan osakeyhtiö. Perustettavasta osakeyhtiöstä tulee kaikkien hankintaan osallistuvien hankintayksiköiden yhteisyrittäjä. Hankintayksiköt tulevat yhtiön osakkaiksi omistusosuksiensa suhteessa. Neuvottelut yhtiön omistuksen jakautumisesta ja osakassopimuksen sisällöstä käytiin vuoden 2014 ja kevään 2015 aikana. Hankintayksiköt tekevät päätökset järjestelmän hankinnasta sekä allekirjoittavat varsinaisen hankintasopimuksen, minkä jälkeen sopimuskomppanina toimittajien suuntaan toimii em. yhtiö.

Yhtiön liiketoimintasuunnitelmassa kuvataan yhtiön strategiset tavoitteet eli ne tavoitteet joihin yhteistyöyrityksen perustamisella pyritään, sekä yhtiön liikeidean ja toimintamallin pääkohdat. Yhtiön toiminta-ajatuksena on vastata hankittavan asiakas- ja potilastietojärjestelmän toteutuksesta, käyttöönotosta ja tuotannon aikaisesta toiminnasta. Yhtiö tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä-, järjestelmäkehitys-, ja tukipalveluita omistajilleen. Yhtiö tarjoaa palvelunsa omistajilleen omakustannushintaan perustuen syvälliseen sosiaali- ja terveydenhuollon ydintoiminnan, tieto- ja viestintäteknologian ja hankintojen osaamiseen sekä yhtenäisiin toimintamalleihin. Yhtiö tukee omistajiaan sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan muutoksessa sekä tehokkaiden yhtenäisten toimintamallien kehittämisessä.

Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamassa mielessä osakkeenomistajien sidosyksikkönä, jonka tarkoituksena on tuottaa palveluja yhtiön osakkeenomistajille. Yhtiö voi tuottaa rajallisen määrän palveluja myös ulkopuolisille kuitenkin siten, että se ei vaaranna yhtiön asemaa omistajiensa sidosyksikkönä.

Muut HUS-alueen kunnat, joiden puolesta KL-Kuntahankinnat Oy on kilpailuttanut järjestelmähankinnan puitejärjestelyinä, voivat myöhemmin liittyä asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttäjiksi hankintaa koskevien ehtojen mukaisesti. Järjestelmän käyttäjäksi liittyminen edellyttää osakkeenomistajien hyväksynnän lisäksi liittyvän kunnan osakkuutta nyt perustettavassa yhtiössä.





Yhtiön toiminnan laajentaminen tapahtuu vaiheittain hankkeen edetessä kohti käyttöönotto- ja tuotantovaiheita. Yhtiöllä on toimitusjohtaja ja osakkeenomistajien nimeämä hallitus, minkä lisäksi yhtiön toimintaa ohjaa erillinen ohjausryhmä, joka ei ole yhtiön toimitielin.

Yhtiön osakepääoma on 100 000 euroa. Helsingin kaupungin omistusosuus yhtiöstä tulee olemaan 38 %. Yhtiön omistajat tekevät yhtiöön sen toiminnan alkuvaiheessa yhteensä 500 000 euron suuruisen pääomituksen yhtiön sijoitetun vapaan pääoman rahastoon. Tehtävä pääomitus jakautuu omistajien kesken niiden omistusosuuksien mukaisessa suhteessa. Helsingin kaupungin osuus on 190 000 euroa.

Yhtiön toiminta-ajatusta, hallintoa ja osakkaiden välisissä suhteissa noudatettavia periaatteita on kuvattu tarkemmin esityslistan liitteenä olevissa yhtiöjärjestyksessä, osakassopimuksessa ja liiketoimintasuunnitelmassa.

Yhtiön hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestysluonnoksen mukaan 7–9 jäsentä. Helsingin kaupungilla on osakassopimuksen perusteella oikeus nimetä perustettavan yhtiön hallitukseen puheenjohtaja ja yksi jäsen. Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää nimettävistä henkilöistä sen jälkeen, kun kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen kaupungin osallistumisesta yhtiön perustamiseen. Tavoitteena on tehdä nimeämistä koskeva päätös konsernijaoston kokouksessa 8.6.2015.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

**Lisätiedot**

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi  
Hannu Välimäki, hankejohtaja, puhelin: 310 25438  
hannu.valimaki(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Osakassopimus
- 2 Liiketoimintasuunnitelma
- 3 Yhtiöjärjestys
- 4 Perustamissopimus

**Muutoksenhaku**

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

**Otteet**



01.06.2015

Stj/2

**Ote**

Helsingin ja Uudenmaan  
sairaanhoitopiiri

Vantaan kaupunki

Kauniaisten kaupunki

Kirkkonummen kunta

**Otteen liitteet**

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

**Tiedoksi**

Kaupunginkanslia  
Hanketoimisto

**Päätöshistoria**

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 25.05.2015 § 88

HEL 2015-005879 T 00 00 00

Eesitys

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esitti kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättää

- hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omistajilleen

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



omakustannushintaan tuottavan Oy Apotti Ab -nimisen osakeyhtiön perustamisen yhdessä Vantaan kaupungin, Kauniaisten kaupungin, Kirkkonummen kunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kanssa, ja hyväksyä 380 perustettavan yhtiön osakkeen merkitsemisen kaupungin lukuun,

- hyväksyä 190 000 euron suuruisen pääomasijoituksen tekemisen perustettavan yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon,
- kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa maksamaan talousarviotililtä 8 22 19 Arvopaperit, Khn käytettäväksi, perustettavan yhtiön osakkeiden 38 000 euron suuruisen merkintähinnan sekä 190 000 euron suuruisen pääomasijoituksen,
- hyväksyä Helsingin kaupungin osalta yhtiön osakkeenomistajien välillä solmittavan osakassopimuksen sekä yhtiön perustamissopimuksen, yhtiöjärjestyksen ja liiketoimintasuunnitelman liitteenä olevien luonnosten mukaisesti,
- kehottaa Apotti-hanketoimistoa yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osaston kanssa huolehtimaan perustamiseen liittyvistä käytännön järjestelyistä ja tekemään perustamisasiakirjoihin tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia sekä kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa allekirjoittamaan yhtiön perustamiseen liittyvät asiakirjat kaupungin puolesta.

Samalla kaupunginhallitus päättää, että päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että Vantaan kaupunki, Kauniaisten kaupunki, Kirkkonummen kunta sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä tekevät omalta osaltaan vastaavat päätökset Oy Apotti Ab -nimisen osakeyhtiön perustamisesta.

Esittelijä

vs. apulaiskaupunginjohtaja  
Pia Sutinen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi  
Hannu Välimäki, hankejohtaja, puhelin: 310 25438  
hannu.valimaki(a)hel.fi



01.06.2015

Stj/3

## § 592

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 22 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta 26.5.2015

varhaiskasvatuslautakunta 26.5.2015

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

#### Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanan(a)hel.fi  
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048  
annikki.thoden(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

#### Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanan(a)hel.fi  
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048  
annikki.thoden(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



§ 593

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 22 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta  
kaupunginmuseon johtokunta  
kaupunginorkesterin johtokunta  
kulttuuri- ja kirjastolautakunta  
liikuntalautakunta 28.5.2015  
nuorisolautakunta 28.5.2015  
opetuslautakunta 26.5.2015  
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto  
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 26.5.2015  
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta  
suomenkielisen työväenopiston johtokunta  
taidemuseon johtokunta  
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta  
eläintarhan johtaja  
museojohtaja  
kaupunginorkesterin intendentti  
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori  
suomenkielinen työväenopisto:  
- rehtori  
- apulaisrehtori  
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)  
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)  
taidemuseon johtaja  
tietokeskus:  
- johtaja  
- tutkimuspäällikkö  
- tietohuoltopäällikkö  
- kehittämispäällikkö  
työterveysjohtaja  
Henkilöstön kehittämispalvelut  
- toimitusjohtaja



01.06.2015

Sj/2

---

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

**Lisätiedot**

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683  
maria.nyfors(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

**Lisätiedot**

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683  
maria.nyfors(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



## § 594

### Lasten päiväkoti Selkämeren hankesuunnitelma

HEL 2014-013562 T 10 06 00

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä 23.1.2015 päivätyn lasten päiväkoti Selkämeren uudisrakennushankkeen hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 1625 brm<sup>2</sup> ja rakennuskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana enintään 5 935 000 euroa elokuun 2014 kustannustasossa.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi  
Ville Vastamäki, projekti-insinööri, puhelin: 310 25902  
ville.vastamaki(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Lpk Selkämeri tarveselvitys / hankesuunnitelma

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Tiivistelmä

Päiväkoti rakennetaan Länsisataman kaupunginosaan Jätkäsaaren alueelle osoitteeseen Jätkäsaarenkuja 11 tontille 20820/1. Samassa korttelissa ovat senioritalo Aikalisä sekä asuintalot, jotka asuntotuotantotoimikunta rakennuttaa.

Kyse on alueen ensimmäisestä omalle tontilleen tulevasta päiväkotirakennuksesta. Tontin osalta on käynnistetty poikkeamis päätös menettely rakennusoikeuden lisäämiseksi, jotta saadaan rakennettua tarpeen mukainen, riittävän kokoinen yksikkö.

Rakennukseen on suunniteltu 163:n tilapaikan päiväkoti. Hankkeen laajuus on 1625 brm<sup>2</sup> ja kustannukset arvonlisäverottomina 5 935 000 euroa kustannustasossa 8/2014. Lasten päiväkoti Selkämeri sisältyy



vuoden 2015 talousarvion liitteenä olevaan talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosille 2015 - 2024 vuosina 2015 - 2016 toteutettavana hankkeena.

Varhaiskasvatuslautakunta on hyväksynyt hankesuunnitelmaan sisältyvän tarveselvityksen ja puoltaa osaltaan hankesuunnitelman hyväksymistä.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1.

## Esittelijän perustelut

### Päivähoidon tarve

Päiväkoti Selkämeri sijaitsee Kampinmalmi - Lauttasaari - Töölö varhaiskasvatusalueella. Varhaiskasvatusviraston tavoitteena on saada uusille alueille riittävät palvelut lähipalveluina. Uusi rakentuva Jätkäsaaren alue on kasvanut voimakkaasti vuodesta 2013 alkaen asuntorakentamisen myötä.

Helsingin strategianmukainen päiväkotien tilankäytön tehostaminen tarkoittaa, että uusien alueiden päiväkotien lukumäärää arvioidaan ja tilankäyttöä tehostetaan sekä yksikkökohtaisesti että osana koko palveluverkkoa.

Lasten päiväkotia Selkämeren hankekokoa on kasvatettu lisäämällä hankkeen kerrosalaa poikkeamismenettelyllä. Uuden alueen palvelujen turvaamiseksi hanke tulee toteuttaa tilapaikkamäärältään mahdollisimman suurena, mikä myös varmistaa hankkeelle hyvät taloudelliset toimintaedellytykset ja pedagogiset resurssit.

Hankeeseen kasvattaminen on mahdollistanut myös sen, että yhdestä asuntorakennuksen kivijalkaan toteutettavaksi suunnitellusta päiväkodista on voitu luopua.

### Yleistä hankkeesta

Lasten päiväkotia Selkämeri täydentää osaltaan Jätkäsaaren kaavanmukaista korttelirakennetta. Kortteliin 20820 sijoittuva kaksikerroksinen rakennus rajautuu pohjoiselta sivultaan Jätkäsaarenkujaan ja läntiseltä päädyltään Livornonkadun ja Jätkäsaarenkujan risteyskohdan katuaukiotilaan.

Suunnitteluratkaisun tavoitteena on tehokas tilankäyttö sekä järkevät rakenne- ja talotekniset ratkaisut. Rakennuksen länsipään kapeaan osaan on molemmissa kerroksissa sijoitettu henkilökunnan sosiaalityöt ja työhuoneet, lämmityskeittiö ja huoltotilat, hissi, sekä pääosa





teknisistä tiloista. Kulku kerrosten välillä ohjataan käytävien molempiin päihin sijoitettujen porrashuoneiden kautta sekä hissillä.

Lasten ryhmätilat ovat avoimia, monimuotoisia ja elämyksellisiä ja tukevat osaltaan päivähoidon nykyisiä toimintatapoja ja pedagogista ajattelua. Päiväkodin leikkialue on korttelin sisäpihalle. Piha on korttelin yhteiskäytössä päiväkodin toiminta-ajan ulkopuolella.

Suunnittelussa ja toteutuksessa on keskeistä paloturvallisuus, esteettömyys, sisäilman laatu, äänenvaimennus sekä valaistus. Rakenteet, materiaalit ja kalusteet ovat kulutusta kestäviä ja käyttökustannuksiltaan edullisia. Rakennus on suunniteltu kaupungin matalaenergiarakennusten suunnitteluohjeiden mukaisesti.

Rakennus on betonirunkoinen, väli- ja alapohjana ontelolaatasto, ja rakennus perustetaan paaluille. Ulkovarastot ovat puurakenteisia.

#### Kustannukset ja niiden vaikutus käyttötalouteen

##### Investointikustannukset

Hankkeen enimmäishinta on tilakeskuksen arvion mukaan 5 935 000 euroa (alv. 0 %). Hankkeen arvonlisäverottomat yksikkökustannukset ovat 3 652 euroa bruttoneliometriä ja 4 548 euroa huoneistoneliometriä kohden.

Hankkeen investointikustannus tilapaikkaa kohden on 36 411 euroa (alv. 0 %).

Hankkeen kustannukset on laskettu elokuun 2014 hintatasossa.

##### Tilakustannukset käyttäjälle

Hankkeen arvioitu vuokra on 24,80 euroa/htm<sup>2</sup>/kk, mikä sisältää pääomavuokran 20,80 euroa ja ylläpitovuokran 4 euroa/htm<sup>2</sup>. Arvion mukaan hankkeen vuokratkustannukset ovat kuukaudessa yhteensä 32 338 euroa ja vuodessa 388 055 euroa. Tilapaikkaa kohden arvioitu vuokratkustannus on 198 euroa/kk. Pääomavuokra tarkentuu toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Tilakeskuksen laskentaperusteena on 3 % tuotto ja 30 vuoden poisto aika.

#### Hankkeen toteutus ja aikataulu

Rakennustöiden on suunniteltu käynnistyvän marraskuussa 2015 ja hankkeen arvioidaan valmistuvan marraskuussa 2016.



Hankkeen toteutuksesta ja ylläpidosta vastaa kiinteistöviraston tilakeskus.

## Rahoitussuunnitelma

Hanke on esitetty vuoden 2015 talousarvion liitteenä olevassa vuosien 2015 - 2024 talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosina 2015 - 2016 toteutettavana kohteena.

## Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

## Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

## Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi  
Ville Vastamäki, projekti-insinööri, puhelin: 310 25902  
ville.vastamaki(a)hel.fi

## Liitteet

1 Lpk Selkämeri tarveselvitys / hankesuunnitelma

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

## Tiedoksi

Kiinteistölautakunta  
Varhaiskasvatuslautakunta

## Päätöshistoria

Varhaiskasvatuslautakunta 10.02.2015 § 17

HEL 2014-013562 T 10 06 00

### Päätös

Varhaiskasvatuslautakunta päätti hyväksyä päiväkoti Selkämeren liitteenä olevan tarveselvityksen ja antoi kiinteistölautakunnalle 23.1.2015 päivätyistä hankesuunnitelmasta omalta osaltaan puoltavan lausunnon.

### Käsittely



10.02.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti perustelutekstin toiseksi viimeistä kappaletta siten, että päiväkotikielto Selkämeren vuokratilakustannus on 198 euroa kuukaudessa tilapaikkaa kohti.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja  
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Sirkka Könkkölä-Viitasalo, suunnittelija, puhelin: 310 42545  
sirkka.konkkola-viitasalo(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 05.02.2015 § 54

HEL 2014-013562 T 10 06 00

Päätös

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- hyväksyttäväksi 23.1.2015 päivätyn lasten päiväkotikielto Selkämeren uudisrakennushankkeen tarveselvityksen / hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 1625 brm<sup>2</sup> ja että rakennuskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana on enintään 5 935 000 euroa elokuun 2014 kustannustasossa.

- esitys tehdään ehdolla, että varhaiskasvatuslautakunta hyväksyy hankesuunnitelmaan sisältyvän tarveselvityksen ja puoltaa omalta osaltaan hankesuunnitelman hyväksymistä.

Kiinteistölautakunta oikeutti kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan hankkeen suunnittelua hankepäätöstä odottamatta.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö  
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Merja Sederholm, projektiarkkitehti, puhelin: 310 43894  
merja.sederholm(a)hel.fi  
Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319  
irmeli.grundstrom(a)hel.fi



## § 595

### Valtuutettu Laura Kolben toivomusponsi nuorisoasiainkeskuksen mahdollisuudesta nimittää jäsen ELMU-työryhmään

HEL 2014-005467 T 00 00 03

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 9.4.2014 (104 §) hyväksymän toivomusponnen (Laura Kolbe) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Kolbe Laura, toivomusponsi 2, Kvsto 9.4.2014 asia 8

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 9.4.2014 (104 §) Telakkarannan alueen kiinteistökaupan esisopimuksen kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Valtuusto edellyttää, että nuorisoasiainkeskukselle annetaan mahdollisuus jäsenen nimittämiseen Elmu-työryhmään. (Laura Kolbe)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

#### Selvitys

Telakkarannan aluetta koskevassa kiinteistökaupan esisopimuksessa edellytetään, että Telakkarannan Nosturi-rakennuksen alueelle asemakaavamuutoksessa osoitettujen uusien rakennusoikeudeltaan yli



18 000 k-m<sup>2</sup>:n suuruisten asuinkerrostalotonttien rakentaminen edellyttää tuon rakennuksen purkamista ja siellä toimivan vanhan Nosturi-rakennuksen purkamista.

Kun pyritään näidenkin tonttien osalta esisopimuksen toteutumiseen siinä tarkoitetuvin tavoin ja aikataulussa, Nosturi-rakennuksessa huoneenvuokrasopimuksen perusteella toimivalle Elmulle on tarpeen osoittaa korvaavat tilat.

Ratkaisuun Elmun tilojen korvaamiseksi tulee esisopimuksen mukaan pyrkiä Elmun kanssa neuvotellen ensisijaisesti niin, että Nosturi-rakennus voidaan vapauttaa yhdistyksen käytöstä 31.12.2017 mennessä, ja joka tapauksessa nykyisen vuokrasopimuksen päättyessä 31.12.2019.

Jotta ratkaisuun korvaavien tilojen osoittamiseksi päästäisiin, kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä 19.2.2014 (19 §) asettaa työryhmän selvittämään sijainti-, rahoitus- ja toteutusmallivaihtoehdot Elmun toimintojen uudelleen sijoittamiseksi.

Tämän ELMU-työryhmän jäsenet nimettiin kaupunginkansliasta, kiinteistövirastosta ja kulttuurikeskuksesta. Työryhmän tuli kuulla Elävän musiikin yhdistys Elmua. Lisäksi työryhmä saattoi työnsä aikana kuulla muita tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita.

Koska hyväksytyssä ponnassa edellytettiin, että nuorisoesiintymis- ja nuorisoyhteistyökeskukseen annetaan mahdollisuus jäsenen nimittämiseen työryhmään, ja tämä oli myös työryhmän tehtävän suorittamiseksi perusteltua, työryhmä pyysi nuorisoesiintymis- ja nuorisoyhteistyökeskusta osallistumaan työryhmän työhön. Käytännössä tämä toteutui niin, että nuorisotoimenjohtaja Tommi Laitio osallistui säännöllisesti työryhmän työhön. Työryhmä luovutti vuoden vaihteessa raporttinsa ja kaupunginjohtaja merkitsi sen johtajistossa tiedoksi 18.2.2015 (10 §).

Esittelijä toteaa vielä, että ELMU-työryhmän työn päätyttyä nähtiin tarpeelliseksi asettaa Elmun korvaavia tiloja koskevan selvityksen jatkamiseksi Kaasukellotyöryhmäksi nimetty uusi työryhmä, jonka kaupunginjohtaja asetti 22.4.2015 (15 §) päätöksellään johtajistossa. Tähän työryhmään nimettiin muiden ohella nuorisotoimenjohtaja Tommi Laitio erityisesti siksi, että työ koskee osaltaan myös nuorisotoimen tilakysymyksiä ja yhteistyötä Elmun kanssa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028



01.06.2015

Kaj/2

---

timo.harmala(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Kolbe Laura, toivomusponsi 2, Kvsto 9.4.2014 asia 8

**Tiedoksi**

Toivomusponnen esittäjä



01.06.2015

Kaj/3

## § 596

### Kaarelan eräiden alueiden rakennuskiellon pidentäminen (nro 12347; Kuninkaantammi)

HEL 2015-004496 T 10 03 05

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti pidentää 33. kaupunginosan (Kaarela, Kuninkaantammi) alueella olevaa rakennuskieltoa maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin nojalla 22.6.2017 saakka (piirustus nro 12347, päivätty 12.5.2015).

Samalla kaupunginhallitus päätti todeta, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman ja että se tulee kuuluttaa.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36024  
katri.erroll(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Rakennuskieltokartta nro 12347/12.5.2015

#### Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

#### Otteet

##### Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

##### Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen  
Esitysteksti  
Liite 1

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Alue



Rakennuskielto on voimassa 22.6.2015 saakka 33. kaupunginosan (Kaarela, Kuninkaantammi) alueella, joka rajautuu Keskuspuistoon, Vantaanjokeen ja Hämeenlinnanväylään, sekä saman kaupunginosan asemakaavoittamattomalla alueella, johon kuuluu osa Hämeenlinnanväylää ja sen ympäristöä mm. sen länsipuolista pientaloaluetta

#### Taustaa

Kuninkaantammen osayleiskaava on tullut lainvoimaiseksi 8.12.2008. Osayleiskaavan mukaan alue on kerrostalo-, kaupunkipientalo- ja pientaloaluetta, työpaikka-alue, keskustatoimintojen ja lähipalveluiden aluetta; yhdyskuntateknisen huollon aluetta, puisto- ja lähivirkistysaluetta sekä katu-, liikenne- ja vesialuetta. Alueen itäosasta on osoitettu joukkoliikenteen yhteystarve Keskuspuiston suuntaan ja eteläosaan seudullinen viheryhteystarve. Alueen länsiosassa on liikennealuetta Hämeenlinnanväylän eritasoliittymää varten.

Kaupunginhallitus päätti 22.6.2009 määrätä Kuninkaantammen alueelle rakennuskiellon kahdeksi vuodeksi. Kaupunginhallitus on pidentänyt rakennuskieltoa viimeksi 6.5.2013 tekemällään päätöksellä 22.6.2015 saakka.

#### Asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava nro 9360 (vahvistettu 26.5.1989) sekä asemakaava nro 10665 (vahvistettu 7.5.1999), joiden mukaan alue on teollisuus- ja varastorakennusten, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten, asuinrakennusten ja erillispienalojen korttelialuetta, lähivirkistys-, retkeily- ja ulkoilualuetta sekä katu-, liikenne- ja vesialuetta.

Osa alueesta on asemakaavoittamatonta.

#### Suunnittelutilanne

Alueelle suunnitellaan Kuninkaantammen osayleiskaavan periaatteiden mukaisesti noin 5 000 asukkaan asuinalueita sekä työpaikkoja. Noin puolella alueesta on asemakaavaa jo muutettu.

Kaupunginhallituksen 6.5.2013 tekemän rakennuskiellon pidentämispäätöksen jälkeen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Kuninkaantammen keskustan asemakaavan muutoksen nro 12150, joka on tullut voimaan 28.2.2014, ja Kuninkaantammen etelärinteen asemakaavan muutoksen nro 12166, joka on tullut voimaan 11.10.2013. Rakennuskielto on näiden alueitten osalta päättynyt.





Tavoitteena on laatia pääosa tarvittavista asemakaavan muutoksista Kuninkaantammen lammenrannan sekä Kuninkaantamentien ympäristön ja läntisen kallion alueille vuosien 2015–2016 aikana. Hämeenlinnanväylän ympäristön kaavamuuotos on tarkoitus laatia tätä myöhemmin.

Alueella on Helsingin kaupungin lisäksi useita yksityisiä maanomistajia.

## Rakennuskiellon pidentäminen

Kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi tulisi alueen rakennuskieltoa pidentää kahdella vuodella maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin perusteella.

Kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto on laatinut rakennuskieltoalueesta 12.5.2015 päivätyn piirustuksen nro 12347.

Esittelijä toteaa, että päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen.

### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

### Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36024  
katri.erroll(a)hel.fi

## Liitteet

1 Rakennuskieltokartta nro 12347/12.5.2015

## Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

## Otteet

### Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

### Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen  
Esitysteksti  
Liite 1

## Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto  
Kaupunkisuunnittelulautakunta  
Kiinteistölautakunta  
Rakennuslautakunta



---

## Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.05.2015 § 148

HEL 2015-004496 T 10 03 05

Ksv 2802\_4

### Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että 33. kaupunginosan (Kaarela, Kuninkaantammi) alueella olevaa rakennuskieltoa pidennetään maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin nojalla 22.6.2017 saakka (piirustus nro 12347, päivätty 12.5.2015).

### Esittelijä

asemakaavapäällikkö  
Olavi Veltheim

### Lisätiedot

Ulla Jaakonaho, arkkitehti, puhelin: 310 37113  
ulla.jaakonaho(a)hel.fi



## § 597

### Lausunto Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36024  
katri.erroll(a)hel.fi  
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024  
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Lausuntoehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Östersundom-toimikunnalle seuraavan lausunnon:

Östersundomin yhteinen yleiskaava on Helsingille ja pääkaupunkiseudulle tärkeä

Östersundomin yleiskaava on Helsingin ja Helsingin seudun kehittymisen kannalta ratkaisevan tärkeä. Yhteinen yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään mahdollistaen merkittävän osan seudun kasvusta seuraavien noin 50 vuoden ajanjaksolla. Helsingin yleiskaavaa varten laaditun väestösuunnitteen mukaan Helsingin alueelle sijoittuisi vuoteen 2050 mennessä noin 260 000 uutta asukasta, josta Östersundomin osuus on noin 20–25 %.

Seudun tasapainoisella kehittämisellä on suuri merkitys koko pääkaupunkiseudun kannalta. Pääkaupunkiseudun kehitys heijastuu myös seudun ulkopuolelle maan talouskasvun vauhdittajana.

Yhteinen yleiskaava toteuttaa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja kuntaliitoksen perusteluihin kirjattuja tavoitteita.



Valtioneuvoston päättämässä Helsingin seutua koskevissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (30.11.2000 ja 13.11.2008), jotka tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa, on todettu, että alueiden käytön suunnittelussa merkittävä rakentaminen tulee sijoittaa joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle. Helsingin seudun liikennejärjestelmää tulee kehittää koko seudun kattavan liikennesuunnittelujärjestelmän avulla siten, että se mm. tukee riittävän asuntotuotannon järjestämistä. Alueidenkäytössä on turvattava edellytykset metroverkoston laajentumiselle länteen ja itään.

Östersundomin alueen maankäytön suunnittelu on perustunut kuntajaon muutoksesta lähtien raideyhteydellä toteutettavan liikennejärjestelmän varaan. Helsingin kaupunki on esityksessään valtioneuvostolle kuntajaon muuttamiseksi 21.6.2006 todennut, että koko pääkaupunkiseudun tasapainoinen kehitys, Itä-Helsingin kehittäminen työpaikka-alueena mm. Vuosaaren satamaan liittyen sekä kaupunkirakenteen kehittäminen asuntorakentamisen osalta edellyttää yhdyskuntarakenteen jatkamista itään, mikä mahdollistuu metrolinjan varassa.

Östersundomin merkitys on nostettu esille myös valtion ja Helsingin seudun kuntien elokuussa 2014 solmimassa sopimuksessa suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi. Neuvottelutulosta selventävässä ja täydentävässä allekirjoituspöytäkirjassa todetaan, että Helsingin lisäkaavoitus kohdistuu ensisijaisesti Malmin ja Östersundomin alueille.

Östersundom on merkittävä strateginen kehityssuunta

Östersundomin alueen rakentaminen tasapainottaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakennetta avaamalla kasvusuunnan itään.

Östersundomin alue muodostaa asuntorakentamisen ja elinkeinotoimintojen kehittämisen osalta kaupungin merkittävimmän pitkän aikavälin potentiaalin.

Helsingin strategiaohjelman (2013-2016) mukaan Östersundomista suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialue ja houkutteleva sijaintipaikka mm. cleantech-alojen yritysille.

Meneillään olevassa, laajapohjaisessa, julkisen sektorin ja elinkeinoelämän näkemykset yhdistävässä Östersundomin Smart&clean -visiotyössä alue nähdään pääkaupunkiseudun vihreän talouskasvun moottorina.



---

Yleiskaavaehdotus on tasapainoinen ja joustava kokonaisuus

Östersundomin yhteinen yleiskaavaehdotus mahdollistaa asuntojen rakentamisen 70 000 asukkaalle ja 15 000-30 000 uutta työpaikkaa. Joukkoliikennejärjestelmä perustuu metron ja sen liityntäbussilinjastoon. Kaavaehdotuksen selostuksen mukaan liikennejärjestelmävertailussa on myös tarkasteltu vaihtoehtoa, jossa järjestelmän rungon muodostaisivat pikaraitiotielinjat. Metroon perustuva vaihtoehto valittiin suunnittelun pohjaksi mm. koska metro kytkeytyy kaava-alueen rajalla olemassa olevaan järjestelmään, eikä edellytä muita seudullisia investointeja tai uusia teknisiä ratkaisuja. Metro tarjoaa suuren kuljetuskapasiteetin ja pystyy vastaamaan myös kasvavaan matkakysyntään, jos rataa jatketaan tulevaisuudessa itään päin.

Kaavaehdotuksessa rakentamis- ja viheralueiden välinen tasapaino sekä raideliikenteeseen perustuva liikennejärjestelmä luovat edellytykset kestäväälle kaupunkirakenteelle ja liikkumiselle. Aluevaraukset taajama-alueita, keskuksia ja elinkeinotoimintoja varten, luovat edellytykset monipuoliseen ja houkuttelevaan asuntotuotantoon sekä monipuoliseen elinkeinotoimintaan.

Yleiskaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotusta on muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita. Yli kolmannes alueesta on osoitettu viher- tai luonnonsuojelualueeksi, mikä luo hyvät edellytykset sekä virkistyskäytölle että alueen luontoarvojen suojelemiselle. Kaavaehdotuksessa on sovitettu hyvin yhteen alueen kaavoitukselle asetetut erilaiset, osin ristiriitaiset tavoitteet.

Kaavaehdotus on strategisena kokonaissuunnitelmana riittävän yleispiirteinen ja joustava tarjoten erilaisia mahdollisuuksia jatkosuunnitteluun ja toteuttamiseen. Kaavan keskeisistä tavoitteista, kestävästä, raideliikenteeseen perustuvasta kaupunkirakenteesta sekä monipuolisesta, myös pienimittakaavaisesta kaupunkiympäristöstä, on jatkosuunnittelussa pidettävä kiinni.

Jatkosuunnittelussa kehitettävä yleiskaavan taloudellisuutta kuntien näkökulmasta

Kokonaan uuden kaupunginosan rakentaminen edellyttää mittavia investointeja infrastruktuuriin. Kaava-alueen toteuttaminen ja täten myös sen kustannukset jakautuvat usealle vuosikymmenelle, mutta eri osa-alueiden käyttöönoton edellytyksenä on oleellisia etupainotteisia kynnysinvestointeja. Kunnille kertyy myös maanhankintakustannuksia.



Kunnat saavat myös tuloja kaavoituksen aikaansaaman maan arvon nousun johdosta maan myynnin ja vuokrauksen kautta sekä maankäyttömaksuina. Suuren yksityisen maanomistuksen vuoksi kaavoituksen aikaansaama maan arvonnousu ei tuloudu täysimääräisesti kunnille.

Kaavaehdotuksen kaavataloudellisten laskelmien perusteella alueelta saatavat maanluovutustulot eivät riitä täysimääräisesti kattamaan kuntien investointeja. Kuntien investointien ajoittamisen pitkän tähtäimen suunnittelulla on tämän vuoksi suuri merkitys. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa ja kaavan toteuttamisvaihtoehtoja ja toteuttamisjärjestystä suunniteltaessa on erityisesti syytä paneutua kaavan toteuttamiskelpoisuuden parantamiseen kuntien näkökulmasta. Tässä voidaan hyödyntää mm. käynnissä olevan kaupungin ja Sitran rahoittaman Smart&clean -visiotyön tuloksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että Östersundomin kehittämisen vaikutukset ulottuvat pääkaupunkiseutua laajemmalle alueelle. Östersundomiin suunnattujen investointien kaupunkitaloudellisia vaikutuksia on siten arvioitava osana koko Helsingin seudun tuottavuuden paranemisen edellytyksiä. Kaupunkirakenteen tiivistämisestä huolimatta merkittävä osa seudun kasvusta suuntautuu seudullisten väestöprojektien mukaan muualle kuin ydinalueelle. Östersundom on seudulliselta sijainniltaan hyvässä asemassa. Alue vastaa etäisyydeltään Helsingin keskustaan Espoon läntisiä osia. Östersundomin kaavaehdotus muodostaa selkeästi hahmotettavan maankäytön kehityskäytävän, joka sitoo seudun asuntorakentamista tiiviiksi kokonaisuudeksi vaihtoehtona rakenteen hajaantumiselle. Mahdollisuus luoda koko seudun kaupunkitaloudellista tuottavuutta parantava kokonaisuus on erinomainen.

#### Yleiskaavaehdotus ja Natura 2000 -alueet

Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin (10.10.2014) ja ELY-keskuksen arvioinnista antaman lausunnon (26.3.2015) perusteella yleiskaavalla on merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin. Luonnonsuojelulain säännösten mukaan viranomainen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Lainsäädännön mukaan kaavaehdotuksen hyväksyminen edellyttää valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Valtioneuvoston tulee päätöksessään myös määrätä luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi tarvittavista



ympäristöministeriön toimenpiteistä. Valtioneuvoston päätös tulee olla ennen kaavan hyväksymis- tai vahvistamis päätöstä.

Vaihtoehtona edellä mainitulle menettelylle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Haitan lieventämiseksi tulisi taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että nähtävillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa on rakentamiseen osoitettuja alueita supistettu huomattavasti yleiskaavan valmistelun pohjaksi valittuun vaihtoehto B:hen nähden. Kaupunginhallitus on päätöksellään 10.4.2012 puoltanut tämän vaihtoehdon hyväksymistä yleiskaavaehdotuksen laatimisen pohjaksi.

Mikäli rakentamisalueita pienennettäisiin edelleen, seudun tasapuolisen kehittämisen edellytykset saatetaan vaaraan. Myös valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa asetettujen Helsingin seudun muun muassa riittävän asuntorakentamisen ja metroverkoston laajentumista itään koskevien erityistavoitteiden toteuttaminen vaikeutuisi olennaisesti. Muutokset koskisivat laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä heikentäisi kaavan taloudellista toteutettavuutta huomattavasti.

Edellytykset yleiskaavan hyväksymiselle on varmistettava

Valtioneuvoston päätökseen perustuva poikkeamismenettely voi tuottaa hyvän lopputuloksen sekä kaupunkirakenteen että luonnonsuojelun kannalta. Östersundom-toimikunnan tehtävänä on varmistaa, että kaikki edellytykset kaavan hyväksymiselle ovat olemassa, kun toimikunta seuraavassa vaiheessa lähettää tarkistetun kaavaehdotuksen kuntien käsiteltäväksi.

Mahdollisen poikkeamisen hakemisesta tulisi vastaamaan Östersundom-toimikunta, joka kuntien tekemän sopimuksen mukaisesti tulee yhteisen yleiskaavan hyväksymään. Hyväksymisen edellytyksenä on, että kaikkien kuntien valtuustot puoltavat ehdotuksen hyväksymistä. Yhteisen yleiskaavan vahvistaa ympäristöministeriö.

Kaupunginhallitus toteaa, että Uudenmaan ELY-keskuksen (28.5.2014) tekemän päätöksen mukaan Östersundomin metroraidehankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Yleiskaavan jatkovalmistelun yhteydessä on syytä selvittää, soveltuuko YVA-menettely prosessina LSL:n mukaisen poikkeamismenettelyn edellyttämään vaihtoehtojen arviointiin.



## Östersundomin yhteisen yleiskaavan suhde Östersundomin 2. vaihemaakuntakaavaan

Kaupunginhallitus on todennut lausunnossaan 23.3.2015, että Östersundomin yhteistä yleiskaavaa ja Östersundomin 2. vaihemaakuntakaavaa on valmisteltu vuorovaikutteisesti ja niiden keskeinen tavoite on yhteinen: itäisen raideliikenteeseen perustuvan kasvusuunnan avaaminen pääkaupunkiseudulle. Kaavaehdotukset vastaavat sisällöltään toisiaan hyvin. Kaupunginhallitus puolsi maakuntakaavaehdotuksen hyväksymistä esittäen samalla siihen joitakin muutoksia yhteisen yleiskaavan ehdotuksen pohjalta.

Uudenmaan liitto on Östersundomin yhteisestä yleiskaavasta antamassaan lausunnossa puolestaan todennut, että yleiskaavaehdotus sopeutuu riittävästi maakuntakaavojen muodostamaan kokonaisuuteen ja maakuntakaavalle laissa määrätyt sisältövaatimukset on otettu riittävästi huomioon. Kaavaehdotusta viimeisteltäessä tulisi kuitenkin tehdä Natura-arvioinnin mukaiset, haittojen lieventämiseksi tarvittavat tarkistukset.

ELY-keskuksen lausunnon mukaan Östersundomin maakuntakaavaehdotuksella on yksistäänkin LSL:ssä tarkoitettuja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuorenlehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura 2000 –alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin. Maakuntakaavan hyväksymiseksi on siten samat kolme vaihtoehtoa kuin yhteisen yleiskaavankin osalta: Kaavan muuttaminen, poikkeamisen hakeminen tai hyväksyminen sellaisenaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan jatkovalmistelussa on tärkeää jatkaa tiivistä yhteistyötä Uudenmaan liiton kanssa. Pääkaupunkiseudun tasapainoisen kehittämisen turvaamiseksi on tärkeää, että sekä maakuntakaavan että yhteisen yleiskaavan hyväksymisen edellytykset varmistuvat.

Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista selvittää myös vaihtoehto, että mahdollista poikkeamista haetaan maakuntakaavan hyväksymisprosessin yhteydessä.

### Hallintokuntien lausunnot

Kaupunginhallitus liittää lausuntoonsa hallintokuntien ja liikelaitosten lausunnot yleiskaavan jatkovalmistelussa huomioon otettavaksi niiltä osin kun ne eivät ole ristiriidassa kaavan päätavoitteen kanssa.

Lausunnoissa yhteisen yleiskaavan perusratkaisua pidetään kannatettavana. Yleiskaavaehdotusta pidetään tasapainoisena strategisena kokonaissuunnitelmana, joka mahdollistaa





pienimittakaavaisen, niin asumiseltaan kuin työpaikoiltaan monipuolisen kaupunkiympäristön rakentamisen alueen ominaispiirteitä ja luontoa kunnioittavalla tavalla.

Metron rakentamisen nähdään olevan keskeinen edellytys alueen rakentumiselle yleiskaavan mukaisesti. Asuin- ja työpaikka-alueitten sijoittumista pääosin metroasemien ympäristöön pidetään liikennejärjestelmän toimivuuden ja kaupunkirakenteen kestävä kehityksen kannalta perusteltuna.

Ehdotukseen esitetään joitakin toiminnallisiin tarpeisiin kuten Porvoonväylän pohjoispuolen ja Granön maankäyttöön liittyviä muutosehdotuksia sekä liikenne- ja virkistysyhteyksiin, massa-alueiden sijoitukseen ja niitä koskeviin kaavamääräyksiin sekä viheraluemerkintöihin ja -määräyksiin liittyviä tarkistuksia.

Lausunnoissa on lisäksi nostettu esiin lisäselvitystarpeita mm. liikenteen ja liityntäpysäköinnin, paljon tilaa vaativien toimintojen, arkeologisen kulttuuriperinnön, hiljaisten alueiden ja ilmastovaikutusten osalta.

Yhteisen yleiskaavan hyväksyttävyyden varmistamista pidetään lausunnoissa tärkeänä. Ehdotuksessa esitettyä rakentamisen painopistettä esitetään muutettavaksi niin että merkittävän haitan kynnyks ei ylittyisi. Jatkosuunnittelussa esitetään harkittavaksi esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittävillä alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura-alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, Östersundomin alueen kehittämisen hyötyjä ja haittoja arvioitaessa on otettava huomioon alueen seudullinen ja kansallinen erityisluonne osana metropolialueen erityistä merkitystä koko Suomen kansantaloudelle ja kilpailukyvyllä.

Korkein hallinto-oikeus on 15.1.2008 päätöksessään koskien valtioneuvoston päätöstä 28.6.2007 kuntajaon muuttamisesta Sipoon kunnan, Vantaan kaupungin ja Helsingin kaupungin välillä todennut, että kun otetaan huomioon liitosalueen sijainti ja sen merkitys Helsingin seudun yhdyskuntarakenteen hallitulle ja tasapainoiselle kehittämiselle sekä liitoksen luomat edellytykset parantaa Helsingin seudun asuntorakentamista sekä liikenneyhteyksiä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti, kuntajakolain 3 §:n yleiset edellytykset täyttyvät kuntajakolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla myös erityisen painavina.



Korkein hallinto-oikeus toteaa edelleen, että Helsingin seudun kehittämisellä on merkitystä paitsi alueelle itselleen myös laajemmin Etelä-Suomessa ja valtakunnallisestikin.

Kaupunginhallitus korostaa Östersundomin alueen merkitystä kaupungin pitkän tähtäimen ainutlaatuisena kehittämispotentiaalina, jonka toteutumisedellytykset tulee yhteisen yleiskaavan jatkovalmistelussa varmistaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan jatkovalmistelussa on tärkeää jatkaa tiivistä yhteistyötä Uudenmaan liiton kanssa. Pääkaupunkiseudun tasapainoisen kehittämisen turvaamiseksi on tärkeää, että sekä maakuntakaavan että yhteisen yleiskaavan hyväksymisen edellytykset varmistuvat.

## Esittelijän perustelut

### Östersundomin yhteinen yleiskaava

Helsingin ja Vantaan kaupungit ja Sipoon kunta ovat päättäneet laatia näiden kolmen kunnan alueelle ulottuvan, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen Östersundomin yhteisen yleiskaavan. Kuntien asiasta tekemän sopimuksen mukaan yleiskaavan valmistelusta vastaa Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteinen toimielin, Östersundom-toimikunta, joka myös hyväksyy yleiskaavan. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena, joten se tulee saattaa ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

### Yleiskaavaehdotuksen pääsisältö ja tärkeimmät vaikutukset

Yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään. Östersundomiin muodostuu uusi kaupunginosa, joka tarjoaa kaupunkimaista, pientalovaltaista ja merellistä asuinympäristöä joukkoliikenteen ja palveluiden äärellä. Yleiskaava vahvistaa Kehä III:n ja Porvoonväylän (E18) merkitystä työpaikka-alueena ja luo edellytyksiä Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Vuosaaren sataman välisen vyöhykkeen elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Alue voidaan liittää nykyiseen metrolinjaan ja suunniteltuun pikaraitiotieverkkoon. Metro tarjoaa vaihdottoman raideyhteyden Helsingin keskustaan ja mahdollisuuden kytkeä myös Etelä-Sipoon alueita raideliikenteen piiriin. Kaavaehdotus osoittaa mittavia alueita virkistykseen, ulkoiluun ja luonnonsuojeluun.

Kaava-alueen pinta-ala on 44,5 km<sup>2</sup>, josta maa-aluetta on noin 37,0 km<sup>2</sup>. Rakentamisalueita kaavaehdotuksessa on noin 20,4 km<sup>2</sup>, viheralueita 12,0 km<sup>2</sup> ja luonnonsuojelualueita 5,0 km<sup>2</sup>.



Kokonaiskerrosalaksi on arvioitu noin 6 700 000 k-m<sup>2</sup>, josta asumista on 4 670 000 k-m<sup>2</sup>. Asuinkerrosalasta on kerrostaloissa noin 29 %, kaupunkipientaloissa 43 % ja pientaloissa 28 %.

Asukasmääräksi on arvioitu 70 000–100 000 uutta asukasta riippuen asumisväljyyden kehityksestä. Helsingin alueen osuus tästä on noin 47 000–67 000 uutta asukasta vuoteen 2060 mennessä. Työpaikkamääräksi on arvioitu 15 000–30 000 uutta työpaikkaa.

#### Yleiskaavan toteuttaminen ja kaavatalous

Taajama-alueiden rakentaminen on sidottu kaavamääräyksellä raideliikenteeseen perustuvan joukkoliikennejärjestelmän toteuttamiseen. Alustava toteutusohjelma perustuu siihen, että Itämetro toteutetaan kerralla Majvikiin asti 2026–2030. Ennen uutta raideliikennejärjestelmää ja uutta yhdyskuntateknistä infrastruktuuria alueella voidaan toteuttaa vain vähäistä täydennysrakentamista. Metron rakentaminen mahdollistaa aluerakentamisen aloittamisen samanaikaisesti kaikilla metroasemilla. Rakentaminen keskittyy aluksi metroasemien ja pääkadun yhteyteen ja etenee vähitellen liityntäliikenteen piirissä oleville alueille. Pääosa kaavavarannosta voisi olla rakennettu vuoteen 2060 mennessä.

Uuden kaupunkirakenteen toteuttaminen pääosin rakentamattomaan ympäristöön edellyttää merkittäviä etupainotteisia investointeja perusinfrastruktuuriin. Kokonaiskustannuksia voidaan kuitenkin pitää kohtuullisina verrattuna aluerakentamisen yleiseen kustannustasoon pääkaupunkiseudulla.

#### Yleiskaavan toteuttamisen vaikutukset seutu- ja yhdyskuntarakenteeseen sekä luontoarvoihin

Yleiskaavan toteuttamisella on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia ennen kaikkea seutu- ja yhdyskuntarakenteeseen, pääkaupunkiseudun asuntotarjontaan, työllisyyteen ja elinkeinoelämän mahdollisuuksiin. Kun suunnittelualue on nykyisellään pääosin rakentamatonta maaseutua kaavalla on suuria - osin myös kielteisiä - vaikutuksia luontoon, maisemaan ja nykyisten asukkaiden oloihin.

Kaavaehdotusta laadittaessa merkittäviä luontoarvoja ja yhdyskuntarakenteen tavoitteita on sovitettu yhteen. Yleiskaavaehdotusta on yleiskaavaluonnokseen verrattuna muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita.

#### Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmistelu- ja hyväksymisprosessi

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



Yhteisen yleiskaavan laadintaa määrittävät maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö sekä kuntalaki, minkä lisäksi menettelytavoista on hyväksytty kuntien kesken sopimus. Östersundom -toimikunta valmistelelee, hyväksyy ja toimeenpanee yleiskaavaa koskevat päätökset yleiskaavatyöhön osallistuvien kuntien puolesta. Toimikunnan päätökset edellyttävät jäsenten yksimielisyyttä.

Sopimuksen mukaan yleiskaavaluonnos käsitellään kunkin kunnan kunnanhallituksessa ennen Östersundom-toimikunnan päätöstä ja kaavaehdotus käsitellään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ennen sen hyväksymistä toimikunnassa. Ehdotuksen hyväksymisen edellytyksenä toimikunnassa on, että kuntakäsittelyssä kunnanvaltuustot ovat päättäneet samansisällöisillä päätöksillään puoltaa ehdotuksen hyväksymistä.

Kuntien yhteinen yleiskaava tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan saattaa ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

#### Aiemmat valmistelu- ja käsittelyvaiheet

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 11.12.2008 Östersundomin suunnittelua koskevat alustavat periaatteet.

Helsingin, Vantaan ja Sipoon kesken hyväksyttiin 24.11.2010 sopimus yhteisen yleiskaavan laatimisesta.

Yleiskaavan vireilletulosta ilmoitettiin 1.2.2011 päivätyllä kirjeellä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 3.–28.2.2011. Yleiskaavan alustava luonnos käsiteltiin Helsingin, Sipoon ja Vantaan kaavoituslautakunnissa sekä kunnanhallituksissa keuhattalvella 2011. Ne puolsivat Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmisteluaineiston asettamista nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti. Alustava kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto asetettiin nähtäville 21.4.–23.5.2011.

Alustavan yleiskaavaluonnoksen ja siitä saadun palautteen pohjalta laadittiin viisi erilaista kaavaluonnosvaihtoehtoa. Östersundom-toimikunta päätti 9.2.2012 hyväksyä Östersundomin yleiskaavaluonnoksen B ja lähettää sen kunkin kunnan kaavoitusorganisaation kautta kaupungin- ja kunnanhallitusten käsiteltäväksi ja puollettavaksi jatkosuunnittelun pohjaksi. Kaavaluonnos käsiteltiin Helsingin ja Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnissa, Sipoon kaavoitusjaostossa sekä kaupungin- ja kunnanhallituksissa.



Helsingin kaupunginhallitus päätti 10.4.2012 puoltaa Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yleiskaavaluonnoksen 9.2.2012 päivätyn vaihtoehto B:n hyväksymistä yleiskaavaehdotuksen laatimisen pohjaksi. Samalla kaupunginhallitus päätti puoltaa Östersundom-toimikunnalle vuorovaikutusraportin mukaisen vastineen antamista mielipiteiden ja kannanottojen esittäjille. Kaupunginhallituksen päätökseen sisältyi Kantarnäsin aluetta koskeva jatkosuunnitteluohje. Kaupunginhallituksen käsittelyyn liittyi kaksi äänestystä.

Kuntien puollettua esitystä Östersundom-toimikunta päätti 7.5.2012, että yleiskaavaehdotusta valmistellaan yleiskaavaluonnoksen 9.2.2012 päivätyn vaihtoehtoon B pohjalta. Samalla toimikunta päätti, että suunnittelussa tulee ottaa huomioon Sipoon kunnanhallituksen sekä Vantaan ja Helsingin kaupunginhallitusten antamat seuraavat jatkosuunnitteluohjeet:

- Jatkosuunnittelussa varmistetaan, että merkittävän haitan muodostuminen Natura-alueiden luonnonarvoille ehkäistään. Majvikin lounaiskoillisuuntainen ekologisen käytävän linjaus tulee huomioida siten, että käytävään sisältyy pellon lisäksi riittävästi myös metsäisiä alueita. (Sipoo)
- Kaavassa tulee tarkastella myös pikaraitiotievaihtoehtoa tiiviin kaupunkirakentamisen mallissa. (Vantaa)
- Salmenkallion eteläkärjessä sijaitsevan Kantarnäsin niemen osalta varmistetaan, ettei rantoja rakenneta Helsingin nykykäytännön vastaisesti. Niemen Porvarinlahteen rajautuvan rannan puoleisen osan rakentamismahdollisuuksia arvioidaan ylipäätään suhteessa alueen luontoarvoihin. (Helsinki)

#### Ehdotuksen valmistelu

Kaupunginhallituksen antama jatkosuunnitteluohjeen mukaisesti kaavaehdotuksessa on huomioitu Kantarnäsin niemen luontoarvot ja rantojen julkinen käyttö. Porvarinlahden ranta-alue on Kantarnäsbergetin kohdalla osoitettu luonnonsuojelulain nojalla perustettavaksi luonnonsuojelualueeksi ja Kantarnäsin niemenkärjen kohdalla pääosin virkistysalueeksi. Virkistysaluemerkinnän lisäksi rantojen julkisen luonteen osoittavat Kantarnäsin niemen kiertävä seudullinen rantareitti sekä niemen kärkeen merkitty uimaranta.

Yleiskaavaehdotuksen valmistelussa on kiinnitetty erityistä huomiota Natura-alueen luonnonarvoihin kohdistuvien haittojen poistamiseen tai lieventämiseen. Suunnittelu- ja arviointiprosessin aikana luonnosvaihtoehdosta B poistettiin tästä syystä rakentamisalueita ja siihen lisättiin kaavamerkintöjä, joilla pyrittiin lieventämään vaikutuksia



Natura-arvoihin. Natura-arvioinnin perusteella voidaan kuitenkin todeta, että tiettyihin lajeihin kohdistuvien merkittävien haittojen lieventäminen edellyttäisi lisää merkittäviä muutoksia kaavaratkaisuun ja laajojen rakentamisalueiden muuttamista viheralueeksi. Tämänkaltaisten muutosten on katsottu muuttavan kaavan perusrakennetta ja suunnitteluperiaatteita siinä määrän, että se ei enää vastaisi suunnittelun pohjaksi valittua luonnosvaihtoehtoa B eikä niitä yleisiä päämääriä, joita Östersundomin kaupunkirakenteelle on asetettu aiemmissa päätöksentekovaiheissa. Näin ollen kaavaehdotus on päätetty tuoda kuntien käsittelyyn siitä huolimatta, että Natura-arvioinnissa todettiin kaavaratkaisun aiheuttavan tietyin osin merkittävää haittaa.

Östersundom-toimikunta päätti 27.10.2014 lähettää Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen aineistoineen kunkin kunnan käsiteltäväksi ja puollettavaksi, jotta toimikunta voisi jatkossa päättää Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen hyväksymisestä, yleiskaavaehdotuksen asettamisesta nähtäville, vuorovaikutusraportin mukaisten vastineiden antamisesta esitettyihin mielipiteisiin sekä tarvittavien lausuntojen pyytämisestä ehdotuksesta.

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta on 18.11.2014 puoltanut Östersundom-toimikunnalle 27.10.2014 päivätyn Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen asettamista nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaisesti, vuorovaikutusraportin mukaisten vastineiden antamista esitettyihin mielipiteisiin sekä tarvittavien lausuntojen pyytämistä ehdotuksesta (18.11.2014 § 359).

Kuntien puollettua esitystä Östersundom-toimikunta teki samansisältöisen päätöksen 9.12.2014. Kaavaehdotus on ollut nähtävillä 26.1.–4.3.2015, ja kaavaehdotuksesta on pyydetty lausunnot 31.3.2015 mennessä. Kaavaehdotuksen vaikutuksista Natura-ohjelman alueisiin on pyydetty luonnonsuojelulain mukainen lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

#### Helsingin kaupungin lausunnon valmistelu

Östersundom-toimikunta on pyytänyt lausunnot Helsingin kaupungin hallintokunnilta 31.3.2015 mennessä. Esittelijä toteaa, että kaupungin johtosääntöjen mukaan Helsingin kaupungin lausunnon asiasta antaa kaupunginhallitus. Yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa on päädytty siihen, että kaupunginhallituksella tulee olla muiden hallintokuntien ohella myös kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto. Östersundom-toimikunta on 16.2.2015 merkinnyt tiedoksi, että Helsingin kaupunki antaa lausuntonsa Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta 31.5.2015 mennessä.



Esittelijä toteaa, että lausuntoehdotus perustuu kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoon. Lausuntoehdotusta on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Lautakuntien lausunnot ovat lausuntoehdotuksen päätöshistoriassa ja ne toimitetaan Östersundom-toimikunnalle lausunnon liitteenä.

Asiasta ovat antaneet lausuntonsa asuntotuotantotoimikunta, kaupunginmuseon johtokunta, kaupunkisuunnittelulautakunta, kiinteistölautakunta, liikuntalautakunta, pelastuslautakunta, rakennuslautakunta, teknisen palvelun lautakunta, yleisten töiden lautakunta, ympäristölautakunta, kaupunginkirjasto, nuorisoasiainkeskus, opetusvirasto, tietokeskus ja työväenopisto sekä Liikennelaitos -liikelaitos (HKL). Kaupungin hallintokunnista varhaiskasvatusvirasto ja ruotsinkielinen työväenopisto eivät ole antaneet ehdotuksesta lausuntoa. Kulttuurikeskus on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa asiasta.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnon käsittelyyn liittyi kaksi äänestystä, yleistentöiden lautakunnan käsittelyyn yksi äänestys ja ympäristölautakunnan lausunnon käsittelyyn kolme äänestystä kuten päätöshistoriasta tarkemmin ilmenee.

#### Östersundomin yleiskaavan jatkokäsittely

Seuraavassa vaiheessa valmistellaan toimikunnan päätöksentekoa ja kuntakäsittelyjä varten lausuntojen ja muistutuksien perusteella tarkistettu kaavaehdotus ja vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin. Östersundomin yleiskaavan hyväksyy maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaan Östersundom-toimikunta, joka myös antaa vastineet. Östersundomin yhteisen yleiskaavan laatimista koskevan kuntien sopimuksen mukaan yleiskaavan hyväksymisen edellytyksenä on, että kuntakäsittelyn aikana kaikkien osapuolten kunnanvaltuustot ovat päättäneet samansisältöisillä päätöksillään puoltaa kaavaehdotuksen hyväksymistä. Tarkistettu kaavaehdotus tulee Helsingissä näin ollen kaupunkisuunnittelulautakunnan, kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn. Valmisteluprosessiin, kaavan sisältöön ja aikatauluun vaikuttaa se, mihin menettelyyn Natura-asiassa päädytään.

#### Menettelyvaihtoehdot Natura-asiassa

Kaavaa hyväksyttäessä on MRL 197 §:n mukaan noudatettava luonnonsuojelulain (LsL) 10 luvun Natura 2000 -verkostoa koskevia erityissäännöksiä. Näiden mukaan viranomaisen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi



alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin (10.10.2014) ja ELY-keskuksen arvioinnista antaman lausunnon (2.4.2015) perusteella yleiskaavalla on merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin.

Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan

- Vaikutukset ovat merkittävästi heikentäviä suojelun perusteena olevista lintudirektiivin liitteen I lajeista kehrääjälle, pyylle ja ruisrääkälle.
- Linnuston kannalta tarkasteltuna ei ole myöskään perusteltua sulkea pois Natura-alueen eheyteen kohdistuvien merkittävästi heikentävien vaikutusten mahdollisuutta.
- Varovaisuusperiaatetta noudattaen heikentävät vaikutukset luontotyyppiin kasvipeitteiset silikaattikalliot on katsottava merkittäviksi.
- Yhteisvaikutukset Helsingin yleiskaavassa 2002 Pohjois-Vuosaaren osoitetun rakentamisen kanssa voimistavat linnustoon ja luontotyyppihin borealiset lehdot ja kasvipeitteiset silikaattikalliot kohdistuvia heikentäviä vaikutuksia.

Natura-arvioinnin johdosta kaavaehdotuksen hyväksyminen voi edellyttää LsL:n säännösten mukaan valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Valtioneuvoston tulee päätöksessään myös määrätä luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi tarvittavista ympäristöministeriön toimenpiteistä. LsL:n ja MRL:n mukaan valtioneuvoston päätös tulee olla ennen kaavan hyväksymis- tai vahvistamispäätöstä.

Asian valmistelun kannalta edellä mainittu poikkeamismenettely tarkoittaa sitä, että kaavaehdotuksen tarkistamisen yhteydessä on osoitettava sekä yleisen edun kannalta pakottavat syyt että se, että vaihtoehtoista ratkaisua ei ole. Vaihtoehtotarkasteluun voidaan muun ohella sisällyttää metron jatkamisen kannattavuutta koskevia selvityksiä. Lisäksi on esitettävä luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi toteutettavat toimenpiteet, kuten kompensatioalueet, joilla kyseessä olevien lajien ja luontotyypin suojelun taso turvataan.

Vaihtoehtona edellä mainitulle poikkeamismenettelylle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Natura-arvioinnin mukaan haitan lieventämiseksi tulisi





taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa. Mikäli rakentamisalueita pienennettäisiin edelleen, yleiskaava ei enää vastaisi suunnittelun pohjaksi hyväksytyä luonnosvaihtoehtoa. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa asetettujen Helsingin seudun muun muassa riittävän asuntorakentamisen ja metroverkoston laajentumista itään koskevien erityistavoitteiden toteuttaminen vaikeutuisi olennaisesti. Muutokset koskisivat laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä heikentäisi kaavan toteutettavuutta Helsingin näkökulmasta huomattavasti.

Asian valmistelun kannalta kaavan muuttaminen merkittävästi johtaisi siihen, että kaavaehdotus on asetettava uudelleen nähtäville ja siitä on pyydettävä uudelleen lausunnot.

#### Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) kaavaprosessissa

Uudenmaan ELY-keskus on 28.5.2014 päättänyt ympäristövaikutusten arvioimisesta annetun lain nojalla, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan Östersundomin metroraidehankkeeseen.

Esittelijä toteaa, että arviointimenettelyä ei ole toistaiseksi käynnistetty. YVA-laki ei edellytä menettelyn välitöntä aloittamista, vaan se voidaan ajoittaa hankkeelle sopivaan aikaan.

Yleiskaavan jatkovalmistelun yhteydessä olisi tarkoituksenmukaista selvittää, soveltuuko YVA-menettely prosessina LsL: mukaisen poikkeamismenettelyn edellyttämään vaihtoehtojen arviointiin.

#### Östersundomin maakuntakaavaehdotuksen valmistelutilanne

Östersundomin yhteistä yleiskaavaa on valmisteltu vuorovaikutteisesti Uudenmaan liiton valmisteleman Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin maakuntakaavan kanssa.

Maakuntahallitus hyväksyi 12.1.2015 Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kaavaehdotuksen ja päätti asettaa ehdotuksen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti nähtäville ja pyytää siitä lausunnot. Kaavaehdotus oli nähtävillä 20.1. - 20.2.2015. Lausuntoaika oli 20.1. - 20.2.2015. Kaavaehdotuksen vaikutuksista Natura 2000-ohjelman alueisiin laaditusta arvioinnista on pyydetty luonnonsuojelulain mukainen lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja Metsähallitukselta.

#### Uudenmaan liiton lausunto Östersundomin yhteisestä yleiskaavasta



Uudenmaan liitto on Östersundomin yhteisestä yleiskaavasta 16.3.2015 antamassaan lausunnossa todennut, että yleiskaavaehdotus sopeutuu riittävästi maakuntakaavojen muodostamaan kokonaisuuteen ja maakuntakaavalle laissa määrätyt sisältövaatimukset on otettu riittävästi huomioon. Kaavaehdotusta viimeisteltäessä tulisi kuitenkin tehdä Natura-arvioinnin mukaiset, haittojen lieventämiseksi tarvittavat tarkistukset. Esittelijä toteaa, että Uudenmaan liitto on antanut lausuntonsa, ennen kuin ELY-keskuksen kanta Natura-arvioinnin tuloksiin oli tiedossa.

#### Kaupunginhallituksen lausunto Östersundomin maakuntakaavaehdotuksesta

Kaupunginhallitus on todennut lausunnossaan (23.3.2015), että Östersundomin yhteistä yleiskaavaa ja Östersundomin 2. vaihemaakuntakaavaa on valmisteltu vuorovaikutteisesti ja niiden keskeinen tavoite on yhteinen: itäisen raideliikenteeseen perustuvan kasvusuunnan avaaminen pääkaupunkiseudulle. Kaavaehdotukset vastaavat sisällöltään toisiaan hyvin. Kaupunginhallitus puolsi maakuntakaavaehdotuksen hyväksymistä esittäen siihen joitakin tarkennuksia.

#### Maakuntakaavan Natura-arviointi ja sen vaikutukset maakuntakaavan hyväksymisprosessiin

Uudenmaan ELY-keskus on Östersundomin maakuntakaavaehdotuksen Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa katsonut, että:

Maakuntakaavaehdotuksella on ykistäänkin LsL:ssä tarkoitettuja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuorenlehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura 2000 –alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin.

- Vaikutuksen ovat merkittävästi heikentäviä suojelun perusteena olevista lintudirektiivin liitteen I lajeista kehräjälle, pyylle ja ruisrääkälle.
- Linnuston kannalta tarkasteltuna ei ole myöskään perusteltua sulkea pois Natura-alueen eheyteen kohdistuvien merkittävästi heikentävien vaikutusten mahdollisuutta.
- Varovaisuusperiaatetta noudattaen heikentävät vaikutukset luontotyyppin kasvipeitteiset silikaattikalliot on katsottava merkittäviksi.
- Yhteisvaikutukset Helsingin yleiskaavassa 2002 Pohjois-Vuosaaren osoitetun rakentamisen kanssa voimistavat linnustoon ja luontotyypeihin kohdistuvia heikentäviä



vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueella.

Maakuntakaavaehdotuksesta saadun palautteen perusteella muutoksia edellytetään neljällä alueella. Näistä Natura-kysymyksen kannalta olennaisia ovat Salmenkallion alue sekä Kapellvikenin ja Karlvikin alueet, joiden muutostarpeet ovat tulleet esille Metsähallituksen ja ELY:n Natura-lausunnoissa.

Maakuntakaavan osalta etenemisehdotukset ovat samat kuin yhteisen yleiskaavankin:

- 1) Kaavan muuttaminen
- 2) Poikkeamisen hakeminen
- 3) Hyväksyminen sellaisenaan

#### Maakuntakaavaehdotuksen jatkokäsittely

Maakuntahallitus merkitsi 13.4.2015 Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksesta saadun palautteen tiedoksi ja valtuutti Uudenmaan liiton selvittämään kaavaprosessin jatkon vaatimia etenemistapoja ja neuvottelemaan eri tahojen kanssa.

Maakuntahallitus totesi 11.5.2015, että liitto on käynyt neuvottelun Östersundom-toimikunnan ja Östersundom-projektin edustajien kanssa 27.4.2015. Neuvottelussa käsiteltiin eri etenemisehdotuksia sekä maakuntakaavaehdotuksen että Östersundomin yhteisen yleiskaavan osalta. Neuvotteluissa todettiin sekä toimikunnan että projektin taholta, että yleiskaavan kannalta todennäköisin etenemisehdotus on poikkeamisen hakeminen. Asiasta päättävä Östersundom-toimikunta ei ole tehnyt asian suhteen vielä päätöstä. Todettiin, että olisi tarkoituksenmukaisinta, että maakuntakaavaprosessia ei viedä eteenpäin ennen kuin Östersundom-toimikunta on tehnyt päätöksen poikkeamisen hakemisesta. Tällä varmistetaan se, ettei maakuntakaavaehdotuksen ja yleiskaavassa valitun menettelytavan osalta tule jatkossa prosessia vaikeuttavia ristiriitoja.

Maakuntahallitus totesi edelleen, että Uudenmaan liitto on neuvotellut ympäristöministeriön kanssa asiasta 6.5.2015. Helsingin kaupunginhallitus antaa toukokuussa yleiskaavaehdotuksesta lausunnon ja ottanee siinä kantaa myös mahdolliseen poikkeamismenettelyyn.

Esittelijä toteaa edellä olevaan viitaten, että poikkeamismenettelyyn ei ole valmistelun tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista ottaa kantaa. Mahdollisen poikkeamisen edellytyksiä on tarpeen selvittää tarkemmin maakuntakaavan ja yleiskaavan jatkovalmistelun yhteydessä.



Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36024  
katri.erroll(a)hel.fi  
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024  
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Östersundom-toimikunnan lausuntopyyntö
- 2 Östersundomin yhteinen yleiskaavaehdotus, 9.12.2014
- 3 Yleiskaavaehdotuksen selostus, 5.11.2014
- 4 Vaikutusten arviointiraportti, 27.10.2014
- 5 Östersundomin yleiskaavan yhteiskuntataloudelliset vaikutukset, 9.10.2014
- 6 Vuorovaikutusraportti, 27.10.2014
- 7 Kaupunginkirjaston lausunto
- 8 Rakennuslautakunnan lausunto
- 9 Tietokeskuksen lausunto Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta

Oheismateriaali

- 1 Sopimus Östersundomin yhteisen yleiskaavan laatimiseksi
- 2 Östersundom-toimikunnan päätös 7.5.2012
- 3 Kartta vaihtoehdosta B
- 4 Metsähallituksen lausunto
- 5 Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

<b>Ote</b> Östersundom-toimikunta	<b>Otteen liitteet</b> Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Uudenmaan liitto	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupungin hallintokunnat

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566



Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) 13.5.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Kaupunginhallitus on pyytänyt HKL -liikelaitokselta lausuntoa Östersundom -toimikunnan lausuntopyyntöön koskien Östersundomin yhteistä kaavaehdotusta.

Valittu kaavaehdotus pohjautuu vaihtoehtoon, jossa keskitetään toimintoja Itämetron linjan varrelle. Asuin- ja työpaikka-alueet tulevat sijaitsemaan pääosin metroasemien ympäristössä. Jonkin verran toimintoja on sijoitettu myös kauemmas metrolinjasta, mm. Porvoonväylän varteen.

HKL näkee, että kaavoituksen keskittäminen metroasemien ympärille on liikennejärjestelmän ja metron toteuttamisen kannalta ainoa mahdollinen kehitysvaihtoehto Östersundomissa. Metron vaatimista suurista investoinneista ei saada kaikkia hyötyjä jos alueen toiminnot viedään kauas metroradan varresta. HKL näkeekin, että jatkossa kaavoituksessa tulisi metroasemien ympäristöjä kehittää edelleen siten, että ne muodostaisivat asumisen ja palveluiden keskuksia. Pääosa päivittäisestä asukkaiden toiminnasta voitaisiin hoitaa paikallisesti metroasemien lähellä olevissa toiminnoissa ja toisaalta lähellä oleva metrojärjestelmä tarjoaisi mahdollisuuden siirtyä verkostomaisessa kaupungissa muiden keskusten tarjoamien palveluiden lähelle.

Lisäksi HKL näkee, että metrojärjestelmää täydentämään tullaan jatkossa tarvitsemaan myös muita kehämäisiä poikittaisia yhteyksiä tarjoavaa joukkoliikennettä. HKL näkee, että pikaraitiotieverkoston kehittäminen Östersundomissa tulee huomioida jo kaavoittamisen alusta alkaen.

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 35245  
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.04.2015 § 115

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Östersundomin yhteinen yleiskaava on Helsingille tärkeä



Östersundomin yleiskaava on Helsingin ja Helsingin seudun kehittämisen kannalta ratkaisevan tärkeä. Yhteinen yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään mahdollistaen merkittävän osan seudun kasvusta seuraavien noin 50 vuoden ajanjaksolla. Helsingin yleiskaavaa varten laaditun väestösuunnitteen mukaan Helsingin alueelle sijoittuisi vuoteen 2050 mennessä noin 260 000 uutta asukasta, josta Östersundomin osuus on noin 20–25 %.

Yleiskaavaehdotus on tasapainoinen ja joustava kokonaisuus

Kaavaehdotuksessa rakentamis- ja viheralueiden välinen tasapaino sekä raideliikenteeseen perustuva liikennejärjestelmä luovat edellytykset kestäväälle kaupunkirakenteelle ja liikkumiselle. Aluevaraukset taajama-alueita, keskuksia ja elinkeinotoimintoja varten, luovat edellytykset monipuoliseen ja houkuttelevaan asuntotuotantoon sekä monipuoliseen elinkeinotoimintaan. Yleiskaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotusta on muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita. Yli kolmannes alueesta on osoitettu viher- tai luonnonsuojelualueeksi, mikä luo hyvät edellytykset sekä virkistyskäytölle että alueen luontoarvojen suojelemiselle. Kaavaehdotuksessa on sovitettu hyvin yhteen alueen kaavoitukselle asetetut erilaiset, osin ristiriitaiset tavoitteet.

Kaavaehdotus on strategisena kokonaissuunnitelmana riittävän yleispiirteinen ja joustava tarjoten erilaisia mahdollisuuksia jatkosuunnitteluun ja toteuttamiseen. Kaavan keskeisistä tavoitteista, kestävästä, raideliikenteeseen perustuvasta kaupunkirakenteesta sekä monipuolisesta pienimittakaavaisesta kaupunkiympäristöstä, on jatkosuunnittelussa pidettävä kiinni.

Jatkosuunnittelussa kehitettävä taloudellisuutta kuntien näkökulmasta

Kokonaan uuden kaupunginosan rakentaminen edellyttää mittavia investointeja infrastruktuuriin. Kaavaehdotuksen kaavataloudellisten laskelmien perusteella kuntien tulot eivät riitä kattamaan kuntien investointeja. Jatkosuunnittelussa ja kaavan toteuttamisvaihtoehtoja harkittaessa on syytä paneutua kaavan toteuttamiskelpoisuuden parantamiseen kuntien näkökulmasta. Yhtenä keinona on kasvattaa maan arvon nousun kautta syntyviä kuntien tuloja.

Yleiskaavaehdotus ja Natura 2000 -alueet

Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin (10.10.2014) ja ELY-keskuksen arvioinnista antaman lausunnon (2.4.2015) perusteella yleiskaavalla on



merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin. Luonnonsuojelulain säännösten mukaan viranomaisen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Lainsäädännön mukaan kaavaehdotuksen hyväksyminen edellyttää valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Valtioneuvoston tulee päätöksessään myös määrätä luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi tarvittavista ympäristöministeriön toimenpiteistä. Valtioneuvoston päätös tulee olla ennen kaavan hyväksymis- tai vahvistamispäätöstä.

Vaihtoehtona edellä mainitulle menettelylle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Haitan lieventämiseksi tulisi taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa. Mikäli rakentamisalueita pienennettäisiin edelleen, yleiskaava ei enää vastaisi suunnittelun pohjaksi hyväksytyä luonnosvaihtoehtoa. Myös valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa asetettujen Helsingin seudun muun muassa riittävän asuntorakentamisen ja metroverkoston laajentumista itään koskevien erityistavoitteiden toteuttaminen vaikeutuisi olennaisesti. Muutokset koskisivat laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä heikentäisi kaavan toteutettavuutta Helsingin näkökulmasta huomattavasti.

Edellytykset yleiskaavan hyväksymiselle on varmistettava

Valtioneuvoston päätökseen perustuva poikkeamismenettely voi tuottaa hyvän lopputuloksen sekä kaupunkirakenteen että luonnonsuojelun kannalta. Östersundom-toimikunnan tehtävänä on varmistaa, että kaikki edellytykset kaavan hyväksymiselle ovat olemassa, kun toimikunta seuraavassa vaiheessa lähettää tarkistetun kaavaehdotuksen sekä vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin kuntien käsiteltäväksi.

Käsittely

21.04.2015 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: Lisätään lausunnon kuudennen (6) kappaleen jälkeen: Kaupunkisuunnittelulautakunta ei ota kantaa etenemistapaan, vaan katsoo, että päätöksen monitahoisuuden vuoksi oikea paikka päättää kaupungin kannasta on kaupunginhallitus. Lautakunta toteaa



kuitenkin, että kaupunginhallituksella tulisi päätöstä tehdessään olla suuntaa-antavat kaavataloudelliset laskelmat vaihtoehtoista.

Kannattajat: Elina Moisio

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Lisätään lausunnon toisen (2) kappaleen loppuun:

Kaavaehdotuksessa oleva yhteentörmäys Naturasuojelun kanssa pitäisi välttää, tarvittaessa siten, että kaavaehdotusta muutetaan.

Kannattajat: Osmo Soininvaara

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon kuudennen (6) kappaleen jälkeen: Kaupunkisuunnittelulautakunta ei ota kantaa etenemistapaan, vaan katsoo, että päätöksen monitahoisuuden vuoksi oikea paikka päättää kaupungin kannasta on kaupunginhallitus. Lautakunta toteaa kuitenkin, että kaupunginhallituksella tulisi päätöstä tehdessään olla suuntaa-antavat kaavataloudelliset laskelmat vaihtoehtoista.

Jaa-äännet: 6

Hennariikka Andersson, Jape Lovén, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava, Heta Välimäki

Ei-äännet: 3

Pekka Buttler, Elina Moisio, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 6-3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon toisen (2) kappaleen loppuun: Kaavaehdotuksessa oleva yhteentörmäys Naturasuojelun kanssa pitäisi välttää, tarvittaessa siten, että kaavaehdotusta muutetaan.

Jaa-äännet: 6

Hennariikka Andersson, Jape Lovén, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava, Heta Välimäki





Ei-äännet: 3

Pekka Buttler, Elina Moisio, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 6-3.

18.11.2014 Ehdotuksen mukaan

04.11.2014 Pöydälle

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö  
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Ilkka Laine, projektipäällikkö, puhelin: 310 37055  
ilkka.laine(a)hel.fi

Opetusvirasto Opetustoimen johtaja 7.4.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Opetustoimen aiempi kannanotto 23.9.2011 yleiskaavaluonnoksesta perustui arvioon noin n. 65 000 -70 0000 asukkaasta, joista Helsingin alueella 45 000.

Yleiskaavaehdotus -

[www.yhteinenostersundom.fi/yleiskaava/kaavaehdotus/](http://www.yhteinenostersundom.fi/yleiskaava/kaavaehdotus/) - ei oleellisesti muuta aiemmin esitettyä kannanottoa.

Kaava avaa pääkaupunkiseudulle kasvusuunnan itään. Joukkoliikenteen rungon muodostaa metro, jota jatketaan Mellunmäestä Majviktiin.

Tavoitteena on eurooppalainen kaupunki, jossa rakennukset reunustavat katuja, aukioita ja puistoja, jossa julkiset tilat luovat viihtyisät edellytykset kaupunkielämälle ja elinkeinotoiminnalle, jossa kulkureitit muodostavat verkkomaisen rakenteen ja jossa kävely, pyöräily ja joukkoliikenne tarjoavat kattavan liikkumisen palveluverkon. Noin kolmasosa kaavan maa-alueesta on virkistykseen tai ulkoiluun tarkoitettua viheraluetta.

Opetusviraston arvio peruskouluikäisen väestön määrästä Helsingin osalla kaava-alueesta, n. 5 000 lasta, on edelleen käyttökelpoinen



lähipalveluiden mitoittamisessa. Kaupungin strategian mukaan lähikoulut toteutetaan kaikille 7-15 -vuotiaille. Toisen asteen koulutuksen mitoittamisessa lähtökohtana on koko kaava-alueen opiskelijamäärää, n. 2 500 – 3 000 nuorta. Tämä tarkoittanee viittä uutta peruskoulua Helsingin alueelle ja uuden kampus-ajattelun mukaista toisen asteen koulutuksen alueellista keskittymää.

Toisen asteen koulutus voisi sijoittua seudullisesti hyvin saavutettavaan paikkaan Kehä III:n ja Uuden Porvoontien liittymän lähelle. Helsingin seudun kehittäminen eurooppalaisena kaupunkina asettaa haasteita koulutustarjonnalle ja varautumiselle erikoiskoulujen rakentamiseen. Koulutuspalveluihin liittyvällä seudullisella yhteistyöllä lisätään myös kansainvälistä näkyvyyttä ja kehitetään Helsingin ja metropolialueen imagoa ja ylläpidetään kaupungin mainetta monipuolisena ja korkeatasoisena koulukaupunkina.

Peruskoulut sijoittuvat luontevasti aluekeskustoihin metroasemien lähelle.

Koulu- ja oppilaitosrakennuksilla on merkittävä rooli aluekeskusten keskeisinä opiskelu- ja harrastuspaikkoina. Toisaalta oppilaitosten seinät eivät rajoita digitaalista oppimista. Julkinen kaupunkitila on merkittävä oppimisen paikka. Östersundomin alueen profiloituminen aurinkosähkön tuotannon ja sen hyödyntämisen koe- ja testialueeksi tarjoaa mahdollisuuksia uuden oppimiseen.

Alueen erinomaiset ulkoilumahdollisuudet jalkaisin niin rakennetussa ympäristössä kuin siihen tiiviinä verkostona liittyvillä laajemmilla viheralueilla muodostavat huomattavan ulkoilupotentiaalin. Reitistöllä ohjataan ulkoilua myös rakennetun kaupunkirakenteen sisäisille reiteille ja mm. Sipoonkorven suuntaan.

Koulut tulee voida sijoittaa viher- ja liikunta-alueiden sekä viherreittien yhteyteen. Salmenkallion metroaseman yhteyteen osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus tulee olemaan myös koulujen käytössä.

Lisätiedot

Kaisa Nuikkinen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86291  
kaisa.nuikkinen(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 01.04.2015 § 43

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Päätös

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Y-tunnus	Tilinro
PL 1	Pohjoisesplanadi 11-13	+358 9 310 1641	0201256-6	FI0680001200062637
00099 HELSINGIN KAUPUNKI	Helsinki 17	<b>Faksi</b>		<b>Alvnro</b>
helsinki.kirjaamo@hel.fi	<a href="http://www.hel.fi/kaupunginhallitus">http://www.hel.fi/kaupunginhallitus</a>	+358 9 655 783		FI02012566



Östersundomin alueen rakentumiselle yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti on keskeinen edellytys metron rakentaminen. Joukkoliikennepainotus voisi toteutua silloin metroasemien läheisyydessä tehokkaamman rakentamisen alueilla. Sen sijaan vähemmän tehokkaasti rakennetuilla kaupunkientalovaltaisilla ja pientalovaltaisilla alueilla on todennäköistä että liikkuminen tulee edelleen perustumaan yksityisautoiluun, ainakin nykyisiin henkilöauton käyttötottumuksiin perustuen.

Yleiskaavan ajatus luontoarvojen ulottamiseksi kaupunkirakenteeseen on kannatettava, se tuo asuinalueille viihtyisyyttä ja vihreyttä. Kaupunkiluonnon osalta tulee tarkemmassa kaavasunnittelussa pohdittavaksi viheralueiden hoitovastuu. Kaupungin puisto- ja virkistysalueet edellyttävät tiiviissä kaupunkirakenteessa myös alueiden hoidon järjestämistä. Yksittäisten taloyhtiöiden / huoltoyhtiöiden osaaminen viherympäristön hoidossa taas on vaihtelevaa.

Kaava-alueen maaperä on vaihtelevaa ja noin kolmasosa rakentamisesta on sijoitettu pehmeikköalueille. Heikon maaperän alueilla rakentaminen tuo lisäkustannuksia, samoin kuin voimakkaiden kalliomuotojen alueilla louhinnasta aiheutuu rakentamiselle lisäkustannuksia. Mikäli samaan aikaan rakennetaan alhaisella tehokkuudella, aiheutuu maaperästä haasteita kohtuuhintaiselle asuntorakentamiselle.

Kaupunkientaloalueilla ja pientaloalueilla on ohjeellinen kerrosluku rajoitettu enintään kolmeen. Tämä aiheuttaa myös osaltaan haasteita kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle. Kohtuuhintaista asuntotuotantoa voisi helpoimmin toteuttaa tehokkaasti rakennetuilla kerrostalovaltaisilla alueilla.

Kaupunkientalon ajatus tiiviistä omakotimaisesta asumisesta tarkoittaa suuria asuntokokoja, kun asuminen toteutuu jopa kolmessa tasossa. Tällainen asumismuoto soveltuu vain osalle asukkaista ja on luontevimmillaan lapsiperheellisessä elämänvaiheessa, ja silloinkaan se ei sovellu kovin hyvin pienperheille tai pienten tulojen ruokakunnille.

Mikäli kaupunkientalorakenteeseen pyritään toteuttamaan myös pienempiä asuntokokoja, se tapahtuu rakentamalla eri asuntoja päällekkäin. Tällöin kolme kerrosta on rakentamisen kustannusten takia yleensä liian vähän, koska asuntoihin olisi tällaisessa rakentamisessa luontevaa tehdä hissi. Ilman hissiä taas asuntojen esteettömyys voi toteutua vain niissä asunnoissa joihin on yhteys maantasosta.

Tulevaisuuden haasteena onkin Östersundomissa rakentaa sosiaalisesti tasapainoista asuin ympäristöä, missä kohtuuhintainen asuntotuotanto ei keräänny ainoastaan kerrostaloalueille metron



läheisyyteen. Kohtuuhintaiselle asumiselle, mukaan lukien ARA-vuokra-asuminen, tulisi löytyä toteutuskelpoisia paikkoja myös niiltä alueilta, joihin on kaavassa osoitettu pienimittakaavaisempaa asumista.

Esittelijä

toimitusjohtaja  
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Seidi Kivisyryä, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32331  
seidi.kivisyrya(a)att.hel.fi

Kiinteistölautakunta 31.03.2015 § 163

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Östersundomin yhteinen yleiskaavaehdotus on tasapainoinen strateginen kokonaissuunnitelma, joka mahdollistaa pienimittakaavaisen, niin asumiseltaan kuin työpaikoiltaan monipuolisen kaupunkiympäristön rakentamisen alueen ominaispiirteitä ja luontoa kunnioittavalla tavalla.

Luonnosvaiheen jälkeen on tehty merkittäviä toteutettavuutta ja kaupunkirakennetta parantavia ratkaisuja

- Östersundomin liikekeskusta on siirretty alueen "sisällä" sijaitsevalta Östersundomin metroasemalta Sakarinmäen metroasemalle Porvoonväylän eritasoliittymän viereen. Uusi sijainti vähentää muualta tulevien asiakasvirtojen ajoneuvoliikennettä alueen sisällä ja mahdollistaa tehokkaita liityntä- ja kauppapysäköinnin yhteiskäyttöratkaisuja.
- Norrbergetin alueelle lisätty yritysalue Porvoonväylän uuden eritasoliittymän pohjoispuolella edistää alueen työpaikkajakauman monipuolisuutta mahdollistamalla tuotannollisten työpaikkojen merkittävän lisäämisen. Sekoittuneeseen kaupunkirakenteeseen pyrkivä kaavaratkaisu mahdollistaa myös merkittävää palvelu- ja toimistotyöpaikkojen sijoittamista alue- ja liikekeskustoihin.
- Kaava-alueen viheralueita on lisätty lähes kolmanneksella ja viheryhteyksiä on selkeytetty. Talosaari on kokonaisuudessaan osoitettu viheralueeksi ja Ruukin/Porvarinlahdesta Sipoonkorpeen ulottuvaa mm. metsälinnuille tärkeää viheryhteyttä on merkittävästi



levennetty ja selkeytetty. Lisäksi Natura-alueisiin rajoittuvien ranta-alueiden viheralueita on merkittävästi lisätty. Herkkien luontoalueiden lähellä sijaitsevien rakentamisalueiden määräyksiä on muutettu siten, että vain pienimittakaavainen täydentävä pientalorakentaminen on sallittua (taajama-alue, jonka ominaispiirteet säilytetään). Tällaisia ovat mm. Karhusaaren viereinen Långören Natura-alueen keskellä, Vikkullan pientaloalueen itä/eteläosa ja Mutars-Kusas läntisen pääviheryhteyden varrella sekä Norrbergetin pientaloalue Sipoonkorven vieressä.

- Uusien kaavaratkaisujen ansiosta kaavan toteuttaminen voidaan tehdä aiheuttamatta merkittävää haittaa Natura-alueelle. Tehdyistä parannuksista huolimatta Natura-arvioinnin tekijät päätyivät siihen, että kolmen, pääosin Natura-alueen ulkopuolella elävän lintulajin osalta merkittävän haitan kynnyksellä todennäköisesti ylittyy. Haitan poistaminen kehrääjän (1 - 3 paria, kanta Suomessa 4 000 - 5 000 paria), pyyn (2 - 5 paria, riistalintu, kanta Suomessa 500 000 paria) ja ruisrääkän (noin 7 paria, kanta Suomessa 3 000 - 7 000 paria) osalta ei valitettavasti ollut mahdollista yleiskaavalle asetettujen tavoitteiden puitteissa. Ruisrääkän tilanne on tosin tukala myös Natura- ja sen lähialueiden nopean umpeen kasvamisen eli metsittymisen ja modernin maanviljelyksen työtapojen vuoksi. Luontoasiantuntijoiden mukaan edellä mainittujen lintujen elinolojen turvaaminen olisi vaatinut koko Mustavuoren ja Karhusaaren välisen alueen suojelemisen Uuden Porvoontien eteläpuolella. Rakentamiselle jäisi tällöin niin kapea alue, ettei merenläheisen, Itä-Helsingin arvostusta nostavan ekotehokkaan pientalokaupungin toteuttaminen olisi ollut mahdollista kaupunkirakenteellisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla. Kapea rakentamiskäytävä olisi myös ollut omiaan lisäämään ympäristön kannalta tuhoisaa yhdyskuntarakenteen hajautumista.

- Yleiskaavaehdotus mahdollistaa alueen ekotehokkaan maarakentamisen mahdollistamalla tilapäisten massankäsittelyalueiden sijoittamisen valituille rakentamisalueille ennen niiden ottamista rakentamiseen ja sallimalla heikosti kantavien alueiden esirakentamistoimenpiteet ajoissa. Esirakentamistoimenpiteistä maaperän tiivistäminen ns. ylipenkereillä eli sijoittamalla vahvistettavalle alueelle painavia maamassoja on vaihtoehtoisiin menetelmiin nähden edullisin niin ympäristövaikutuksiltaan kuin kustannuksiltaan. Sen käyttäminen edellyttää kuitenkin 5 - 7 vuotta aikaa ennen rakennustöiden alkua. Menetelmä vähentää myös tarvetta massanvaihtoihin eli vähentää poistettavien kaivumassojen määrää.

- Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu kolme vaihtoehtoista kallioaluetta kiviainesten ottoon ja rakentamisen vuoksi poistettavien puhtaiden kaivumassojen sijoittamiseen. Lopullinen alue valitaan YVA-



menettelyn osana tehtävien selvitysten pohjalta. Lopputilanteessa valittu kallion ottoalue on täytetty puhtailla kaivumassoilla ja kalliosta otetulla kiviaineksella ja se on otettu yleiskaavan mukaiseen loppukäyttöön esimerkiksi ulkoilupuistona. Rakentamisen ympäristövaikutuksia minimoivalla menettelyllä maa- ja kiviainesten kuljetusmatkat jäävät pääsääntöisesti alle 5 kilometriin, kun vaihtoehtoiset kaivumassojen loppusijoituspaikat tällä hetkellä ovat noin 30 - 50 kilometrin päässä.

#### Kehittämistä vaativat osa-alueet

Lautakunta katsoo, että maa-aineksen otto- ja käsittelyalueen (et1) määräys, jonka mukaan kiveä ei saa ottaa pohjavedenpinnan alapuolelta, on epäselvä, tulkinnanvarainen ja pahimmillaan estää koko alueen käytön. Parhaimmillaankin se laajentaa tarpeettomasti ottoalueen vaatimaa pinta-alaa. Lautakunta katsoo, että määräys tulisi muuttaa muotoon: "Louhiminen kallioalueen viereisen irtomaaperäalueen pohjavedenpinnan alapuolella on tehtävä siten, ettei kyseisen alueen pohjavedenpinta olennaisesti muutu eikä sen laatu heikkene."

Lautakunta katsoo myös, että Uusi Porvoontie sopii huonosti alueen sisäiseksi pääkaduksi Kappelintien itäisestä liittymästä itään, koska se sijaitsee tuleviin rakentamisalueisiin nähden irrallaan tai rakentamisen painopisteeseen nähden reunalla. Sakarinmäestä itään Uuden Porvoontien eteläpuolinen maanpinta on pääosin 3 - 5 metriä tienpintaa alemmalla ja pohjoispuolinen maanpinta pääosin 3 - 10 metriä tienpintaa korkeammalla tasolla. Leveän, rakennusten reunustaman toimivan kaupunkibulevardin rakentaminen on näissä oloissa niin taloudellisesti kuin rakenteellisesti vaikeata ja edellyttäisi mittavia maansiirtotöitä ja louhintoja. Lautakunta katsoo siksi, että alueen pääkatu tulee linjata metrolinjauksen mukaisesti Östersundomin ja Majvikin metroasemien välille. Myös pikaraitiotien linjaus tulee Knutersintielle asti siirtää tälle uudelle pääkadulle.

19.03.2015 Pöydälle

#### Esittelijä

vs. osastopäällikkö  
Esko Patrikainen

#### Lisätiedot

Peter Haaparinne, toimistopäällikkö, puhelin: 310 31864  
peter.haaparinne(a)hel.fi  
Risto Niinimäki, projektipäällikkö, puhelin: 310 37827  
risto.niinimaki(a)hel.fi



Yleisten töiden lautakunta 31.03.2015 § 157

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Helsingin, Vantaan ja Sipoon laatiman yhteisen yleiskaavan mukaan Östersundomissa voi vuonna 2060 olla 70 000 uutta asukasta ja 15 000–30 000 työpaikkaa. Kaava avaa pääkaupunkiseudulle kasvusuunnan itään. Avaus on merkittävä koko seudun elinvoimaisuuden ja tasapainoisen kehityksen kannalta.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnossa tarkastellaan Östersundomin yhteistä yleiskaavaehdotusta rakennusviraston toimialan kannalta. Lausunnossa keskitytään yleiskaavan vaikutuksiin, erityisesti yleisten alueiden toteutettavuuden, toimivuuden ja ylläpidettävyyden haasteisiin.

Kaavaprosessin ohjausryhmässä on ollut rakennusviraston edustus koko kaavahankkeen ajan.

Yleisten töiden lautakunta pitää yleiskaavaehdotusta pääsääntöisesti hyvänä. Yleiskaavaehdotuksen tarkkuustaso on riittävä. Selvityksiä on tehty runsaasti ja perusteellisesti.

Lausunto

Pääkaupunkiseudun kehityksen kannalta on tärkeää, että uudet asunnot rakennetaan tehokkaan joukkoliikenteen piiriin. Östersundomissa joukkoliikenteen rungon muodostaa metro, jota jatketaan Mellunmäestä Majvikiin. Joukkoliikennepainotteisuuden lisäksi alue suunnitellaan kävely- sekä pyöräily-ystävälliseksi. Ilmastonmuutoksen kannalta samaan suuntaan vaikuttavia ekotehokkaita tekniikoita pyritään hyödyntämään ja kehittämään myös yhdyskuntateknisissä ratkaisuissa.

Liikenneratkaisut

Metrolinjaston laajentaminen itään vahvistaa pääkaupunkiseudun rannikonmyötäistä joukkoliikenteen runkokäytävää. Alueen saavutettavuus ja joukkoliikenteen palvelutaso paranevat olennaisesti.



Joukkoliikenteen tehostaminen ja uuden joukkoliikennejärjestelmän toteuttaminen tulee toteuttaa etupainotteisesti suhteessa muuhun rakentamiseen.

Helsingin strategiaohjelmassa linjattujen taloustavoitteiden ja julkisen talouden heikkojen nykynäkymien takia liikennejärjestelmän kalliit hankkeet ovat vaarassa jäädä suunnitteluasteelle. Tehdyt investoinnit tarvitsevat ylläpitoa, joka myös kärsii rahoitusvajeesta.

### Pyöräily ja jalankulku

Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelmassa esitetyn liikennemuotojen priorisoinnin mukaisesti kaupungissa panostetaan ensisijaisesti jalankulun ja pyöräilyn edistämiseen, tämän jälkeen joukkoliikenteeseen, kuljetuksiin ja jakeluliikenteeseen ja viimeisenä yksityisautoiluun. Kaikkien liikennemuotojen tulee toimia sujuvasti osana liikennejärjestelmää tiiviissä kaupunkirakenteessa. Jalankulku ja pyöräily sijoittuvat Östersundomissa pääosin katuverkkoon. Kaavassa osoitetun tiivin kaupunkirakenteen ansioista jalankulusta tulee houkutteleva liikennemuoto.

Alueelle tulee erinomaiset ulkoilumahdollisuudet niin rakennetussa ympäristössä kuin siihen tiiviinä verkostona liittyvillä laajemmilla viheralueilla. Ulkoilua ohjataan rakennetun kaupunkirakenteen sisäisille reiteille ja muun muassa Sipoonkorven suuntaan. On hyvä, että yleiskaavakarttaan on merkitty itä-länsisuuntainen seudullinen pitkämatkaisen pyöräliikenteen pääyhteys. Yhteys seuraa maantietä 170. Kaava-alueen rantoja seuraileva seudullinen rantareitti on suunniteltu jatkuvan Helsingin itäosista Vuosaaren sataman alueelta Talosaaren ja Karhusaaren kautta Majvikin rannoille Sipooseen.

Koska kaavamääräyksessä todetaan, että pääulkoilureitit on toteutettava ennen ympäristön taajama-alueita, on ensisijaisen tärkeää, että jatkosuunnittelussa huolehditaan pyöräilyn ja jalankulun edistämisestä. Tekeillä olevassa Östersundomin viherrakenteen suunnitelmassa tämä on otettava huomioon. Suunnitelmassa tulee osoittaa, miten Östersundomin viheralueiden toiminnallisesti merkittävimmät kohteet sijoittuvat ulkoilu- ja runkoreittien varrelle.

Yhtenäinen seudullinen rantareitti tulee suunnitella niin, että suojeluarvot säilyvät Natura 2000- ja luonnonsuojelualueiden läheisyydessä.

### Kulttuurihistorialliset ympäristöt

Kaavakartassa on esitetty kaikki valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja maakunnallisesti merkittävät





kulttuurihistorialliset kohteet kohdemerkinnällä. Tärkeimmät kulttuurihistorialliset ympäristöt on rajattu yleiskaavakarttaan selkeästi. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt on merkitty rky-merkinnällä, vihreällä vaakarasterilla on merkitty taajama-alueet, joiden ominaispiirteet säilytetään ja merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, -maisema tai rakennussuojelukohde on merkitty lilalla neliöllä.

#### Massojen hallinta

Massojen hallinta toteutetaan kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelman 2014-2017 mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti 7.1.2015 merkitä tiedoksi kehittämisohjelman toimenpide-ehdotuksineen ja lähettää sen asianomaisille hallintokunnille ja laitoksille toiminnassaan noudatettavaksi. Kehittämisohjelman tavoitteena on muun muassa vähentää hankkeissa muodostuvia maa-aineksia, säästää luonnonvaroja, vähentää maa-ainesten kuljettamisesta ja luonnonalaisten ottoalueiden käytöstä johtuvaa ympäristökuormitusta. Lisäksi tavoitteena on, että eriasteisissa kaavoissa on esitetty maa-aineksille riittävästi käyttömahdollisuuksia ja loppusijoituskapasiteettia osana alueiden pääkäyttötarkoitusta. Merkittävimmät säästöt saadaan hyödyntämällä rakentamisessa syntyviä kaivumaita pehmeikköalueiden esirakentamisessa.

Östersundomin yleiskaavatyön yhteydessä laadittiin selvitys (Östersundomin yleiskaava, Massojenhallintaohjelma, 19.10.2012), joka käsittelee alueen toteuttamiseen liittyvää maamassojen hallintaa. Tavoitteena on ekotehokas olevien maiden materiaalikierto ja alueellinen omavaraisuus. Keinoja ovat syntyvien massojen ohjaaminen suoraan käyttökohteeseen, välivarastointi- ja käsittelykapasiteetin järjestäminen alueelle, riittävä kiviainestuotanto kulutukseen nähden sekä ylijäämän osalta sijoituspaikat tai käyttökohteen osoittaminen. Tehokkaalla ja ennakoivalla massahallinnalla sekä varsinkin pehmeikköalueiden, kuten esimerkiksi tulvariskialueiden esirakentamisella, Östersundomissa voidaan saavuttaa satojen miljoonien eurojen säästö suunnittelemaan tilanteeseen verrattuna. Massojenhallinnan suunnittelu tarkentuu Östersundomin suunnittelun edetessä.

Yleisten töiden lautakunta pitää hyvänä, että massojenhallinnan perusteellinen suunnittelu on aloitettu, koska se on tärkeää tehdä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ekotehokkaalla maanrakentamisella tavoitellaan ympäristökuormitusten kokonaisvaltaista vähentämistä ja pyritään samalla tuottamaan kustannussäästöjä ja kilpailuetua.

#### et1-alueet

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



Kaavakartalla ja määräyksissä on merkintä et1, yhdyskuntatekninen huolto, maa-aineksen otto- ja käsittelyalue. Merkinnällä on osoitettu vaihtoehtoiset alueet puhtaiden maamassojen määräaikaiseen ottoon, käsittelyyn ja varastointiin sekä loppusijoitukseen. Maa-aineksen käsittelyn päätyttyä alue asemakaavoitetaan yleiskaavakartassa osoitettuun pääkäyttötarkoitukseen, kuitenkin niin, että maamassojen loppusijoitusalue kaavoitetaan virkistyskäyttöön. Määräaikaisessa käytössä on otettava huomioon yleiskaavan mukainen loppukäyttö. Alueita on merkitty kaavaan kolme kappaletta, joista vain yksi otetaan käyttöön. Sijainti ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa ympäristövaikutusten arvioinnin ja teknistaloudellisten selvitysten perusteella. Maa-ainesten otto-, käsittely- ja loppusijoitusalueiden YVA-selvitys on käynnissä parasta aikaa rakennusvirastossa.

Maa-ainesalueiden YVA-selvityksessä tarkastellaan kaikkia kolmea vaihtoehtoa perusteellisesti. Aiemmin yhtä osa-aluetta on tarkasteltu Sipoonkorven virkistyskäytön kehittämishankkeessa vuosina 2005 - 2007. Euroopan aluekehitysrahasto tuki projektia Interreg III A Etelä-Suomi ja Viro -ohjelmasta. Projektin puitteissa julkaistiin vuonna 2007 Ulkoilureittisuunnitelma ja luontoselvitys. Suunnitelmassa Hältingträskin ympäristö nähtiin ulkoilun ja virkistyskannalta erinomaiseksi alueeksi ja sinne tehtiin suunnitelma ulkoilutien ja luontopolun toteuttamiseksi. Maa-ainesten otto- ja käsittelyalue (et-1) muuttaisi Helsingissä harvinaisen lammen ympäristön ja luonteen täysin. Virkistysarvot perustuvat alueen luontoarvoihin, maisemaan ja luonnon kauneuteen, jota ei läjitysalueita ennallistamalla voida palauttaa. Länkärin ja Kurängenin väliin esitetty maa-aineksenotto-/ylijäämämaiden läjitysalue jättäisi alleen mm. arvokkaita vanhoja metsiä, metsälehmusesiintymän sekä lähteikön, ja rajoittuisi suoraan Sipoonkorven kansallispuistoon, johon sillä olisi todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tämän vuoksi tehdä erittäin perusteellisesti.

Kaavamääräyksessä todetaan, että alueen kaivu- tai louhintatasoa ei saa ulottaa pohjaveden pinnan alapuolelle. Merkittävät ympäristöhäiriöt on estettävä teknisin ratkaisuin ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet. Yleisten töiden lautakunnan mielestä määräys tulisi muuttaa muotoon: Alueen kaivu- tai louhinta on tehtävä niin, että ympäröivän alueen pohjaveden pinnan taso ei muutu merkittävästi, eikä pohjaveden laatu heikkene. Merkittävät ympäristöhäiriöt on estettävä teknisin ratkaisuin ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet.

Yleisten töiden lautakunta totesi Östersundomin maakuntakaavasta antamassaan lausunnossa (17.2.2015), että lautakunta pitää tärkeänä, että kaavassa esitetään varaukset ylijäämämaiden loppusijoitukselle. Sen sijaan niiden sijoituspaikka maakuntakaavassa supistaisi



maakuntakaavassa virkistysalueeksi osoitettua aluetta olennaisesti. Ylijäämämaiden loppusijoituspaikaksi tulisi Sipoonkorven sijasta selvittää muita vaihtoehtoja kuten esimerkiksi Brakvedskärren pellon ympäristöä. Brakvedskärren pellon ympäristön soveltumista ylijäämämaiden loppusijoituspaikaksi ei ole ehditty tutkia tässä aikataulussa.

#### Pilantuneet maat

Tiedossa ei ole sellaista laajamittaista maaperän pilaantumista, jolla olisi merkittävää vaikutusta yleiskaavavaiheen suunnitteluun. Jatkosuunnittelussa mahdollinen maaperän pilaantuneisuus otetaan huomioon suunnitteluvaiheen edellyttämällä tarkkuudella.

#### Tekninen huolto, hulevesijärjestelyt, lumilogistiikka

Lumen lopulliset vastaanottoaikat ja aluevaraukset yhdyskuntateknisille alueille tulisi merkitä kartalle. Kaupungissa tulee varautua myös lumen välivarastointiin kaupunkirakenteen edelleen tiivistyessä. Tavoitteena on lumilogistiikan tehostaminen, ekotehokkuus ja kuljetusmatkojen optimointi.

Alueelle rakennetaan normaalit yhdyskuntateknisen huollon verkostot. Alueen nykyiset verkostot eivät palvele tulevaa kaupunkirakennetta. Alueen yhdyskuntatekniikka on rakennettava pääosin uudelleen ja yhdyskuntateknisen huollon verkostojen liittäminen olemassa oleviin verkostoihin edellyttää tavanomaista enemmän järjestelyjä.

Maankäytön suunnittelussa on huomioitava esirakentamisprosessi. Esirakentamisen aloittamisella mahdollisimman aikaisessa vaiheessa on merkittävä vaikutus niin alueiden taloudelliseen toteuttamiskelpoisuuteen kuin resurssitehokkuuteenkin.

#### Kadut ja sillat

Yleiskaava-alueelle rakennetaan uutta maankäyttöä palveleva katuverkosto. Alueella on valtion maantie sekä yksityisiä teitä, jotka tulevat jatkossa olemaan kaupungin omistamia katuja. Kadut tulee rakentaa osittain uudelleen. Taajama-alueiden pinta-alasta noin 20 % on arvioitu olevan katualuetta. Alueelle rakennetaan lisäksi noin 10 uutta siltaa. Merkittävimmät vesialueiden yli rakennettavat sillat ovat:

- Korsnäs – Karhusaari
- Talosaari – Karhusaari
- Vikkula – Vuosaari

Karhusaaren rantakatu on tarkemmassa suunnittelussa (Karhusaaren kaavarunko) linjattu etäämmälle rannasta kuin yleiskaavaehdotuksessa.



## Kustannukset

Uuden kaupunkirakenteen toteuttaminen pääosin rakentamattomaan ympäristöön edellyttää merkittäviä investointeja perusinfrastruktuuriin. Kaava-alueen toteuttaminen ja kustannukset jakautuvat usealle vuosikymmenelle, mutta eri osa-alueiden käyttöönoton edellytyksenä on oleellisia etupainotteisia kynnysinvestointeja, esimerkiksi merkittäviä siltoja ja väyliä. Kustannusten toteutumisajankohtaan ja suuruuteen pystytään kuitenkin vielä vaikuttamaan jatkosuunnittelussa.

Alueen esirakentamiskustannukseksi on alustavasti arvioitu noin 200 miljoonaa euroa. Esirakentamisinvestoinnin etupainotteisuus riippuu käytettävistä menetelmistä. Lopullisten esirakentamismenetelmien täsmentymisen, toteutusaikataulun ja maanomistussuhteiden muutosten myötä kustannukset ja näistä kunnille aiheutuvat osuudet voivat vielä merkittävästikin muuttua. Esirakentamiskustannuksiin on arvioitu myös Korsnäsin ja Karhusaaren rantarakenteiden kustannukset.

Katujen ja teiden määräksi on laskennassa oletettu 20 % prosenttia rakentamisalueen pinta-alasta. Tämän pohjalta katualueiden kustannukseksi on arvioitu noin 720 miljoonaa euroa. Koko kaava-alueen liikenneverkoston kytkeminen edellyttää useita siltoja uusille sekä olemassa oleville liikenneväylille ja näiden kustannukseksi on arvioitu noin 120 milj. euroa. Todennäköisesti siltojen rakentamiskustannukset tulevat olemaan suuremmat, mutta kustannusarvioiden antaminen tässä suunnitteluvaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista.

## Hulevesi ja tulva

Yleiskaava-alueelle on laadittu hulevesien hallinnan yleissuunnitelma, jota tulee tarkentaa ja soveltaa jatkosuunnittelussa. Hulevesien johtamisessa ja käsittelyssä varaudutaan käyttämään luonnonmukaisia hallintamenetelmiä.

Tulvavaara-alueet ja rakentamisalueiden tärkeimmät hulevesireitit on syytä selvittää ja merkitä karttamateriaaliin, sillä hule- ja tulvavesijärjestelyillä on merkittävät ympäristö- ja kustannusvaikutukset.

Yleiskaavoitusta varten on laadittu alustava tulvariskikartta, jonka perusteella on tunnistettu tulvariskialueet ja ohjattu maankäyttöä.

## Viheralueet

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



Yleiskaavaehdotuksen viheraluemerkinnät ovat osin liian yleispiirteisiä turvaamaan ekologisia yhteyksiä. Kaava-alueen viheralueverkosto muodostuu laajoista yhtenäisistä viheralueista ja niitä yhdistävistä kapeammista purolaaksoista. Noin 45 km<sup>2</sup> suunnittelualan kokonaispinta-alasta on 12 km<sup>2</sup> virkistys- ja viheralueita. Noin 7 km<sup>2</sup> on luontoalueita ja noin 4 km<sup>2</sup> on rakennettua viheralueita.

Viheralueet on esitetty kaavakartalla kahdella eri merkinnällä. Kirkkaan vihreät alueet ovat rakennetuimpia virkistysalueita ja tummemmat vihreät alueet pääosin säilytettäviä laajoja metsäisiä ulkoilualueita. Viher- ja virkistysyhteydet tulee esittää kaavassa erillisillä kaavamerkinnöillä ekologisten yhteyksien säilymistä takia. Kaavaselostuksessa käy ilmi, että viherrakenne muodostuu näiden osoitettujen laajojen viheralueiden lisäksi rakentamisalueiden sisäisistä pienemmistä virkistysalueista, jotka ovat noin 20 % rakentamisalueen pinta-alasta. Uusien asuinalueiden sisään jäävät puistot rakennetaan laadukkaiksi ja kulutusta kestäviksi. Granön saari on merkitty kokonaan keltaisella värillä. Merkintä mahdollistaa laajamittaisen merellisten vapaa-ajan toimintojen kehittämisen.

#### Virkistysalue

Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan kaavaehdotuksessa on kirkkaanvihreällä kaavamerkinnällä osoitettu useita sellaisia, mm. purolaaksoihin ja niiden viereisille harjanteille sijoitettavia ekologisia yhteyksiä, joiden toimivuuden turvaaminen edellyttää niiden säilyttämistä mahdollisimman luonnonmukaisina, mitä näille alueille ehdotuksessa esitetty kaavamääräys ei kykene takaamaan. Nämä alueet tulisivat esittää kaavassa omalla kaavamerkinnällä, joka turvaa niiden laadun säilymistä. Arvokkaimpien osien kohdalla kyseeseen voi tulla myös SL-merkintä.

Yleiskaavaehdotuksen virkistysalueiden karttamerkintöihin tulee lisätä merkintä (esimerkiksi u3) paljon tilaa vaativista erityistoiminnoista, kuten esimerkiksi siirtolapuutarha ja hautausmaa. Nykyisellään kaavaan on jo merkitty u1 ja u2 -merkinnät, jotka osoittavat urheilu- ja virkistyspalvelujen keskittymiä.

Yleisten töiden lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että Östersundomin viherrakennetta lähdetään mahdollisimman pian jatkosuunnittelemaan. On tärkeää suunnitella mahdollisimman varhaisessa vaiheessa rakennusviraston toimialaan kuuluvien toimintojen ja palvelujen yhteensovittaminen kaupunginosapuistoihin ja virkistysalueille. Jatkosuunnittelussa on panostettava virkistysalueiden saavutettavuuteen ja ulkoiluverkoston suunnitteluun.



Kaavamääräyksissä esitetään, että pääulkoilureitit on toteutettava ennen ympäristön taajama-alueita. Tämä on tehokas keino ohjata virkistyskäyttöä alueella.

#### Urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus

Yleiskaavaan on merkitty u-2 urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus Sipoonkorven kansallispuiston porttikohtaan/läheisyyteen. Alue sijoittuu raitiotieyhteyden päätepaikkaan, joka parantaa metsäalueiden saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Alueelle voidaan sijoittaa Sipoonkorven kansallispuistoon ja kotieläimiin liittyviä toimintoja ja palveluita sekä niitä palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Keskus (u-2) on hyvä ja kannatettava ulkoilun kehittämishanke, joka palvelee koko pääkaupunkiseutua. Sipoonkorven kansallispuiston eteläosa kytkeytyy ulkoilumetsävyöhykkeen reunaan.

#### Virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alue, Granö

Granön saari on merkitty virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueeksi. Granö tulisi joko kaavoittaa samalla tarkkuudella kuin muu osa kaavaehdotuksen alueesta, merkitä kaavan selvitysalueeksi tai jättää kokonaan lopullisen kaavan ulkopuolelle. Samalla tarkkuudella kaavoittaminen tarkoittaisi sitä, että kaavakartalla tulisi mm. osoittaa SL-varauksina ja luo-merkinnöillä alueen arvokkaat luontoalueet, joista tärkeimmät on tunnistettu Itä-Uudenmaan liiton maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden (MALU) selvityksessä, ja sitä täydentäneissä Sipoon kunnan selvityksissä.

Helsingin kaupungin omistaa 60 % eli n. 140 hehtaaria Granön saaresta. Alueet ovat pääosin reheviä kuusivaltaisia varttuneita ja nuoria metsiä. Tulevan virkistyskäytön kannalta metsiä tulisi hoitaa ja valmentaa kestävästi lisääntyvä virkistyskäyttö. Arvokkaimmilla luontokohteilla, jotka rajataan luonnonhoidon suunnitelmiin, virkistyskäyttö tulisi ohjata hoidettaville alueille. Granön virkistysalueiksi tarkoitettavilla alueilla tulee varautua myös ulkoilua palvelevien rakenteiden investointeihin.

Granön länsirannalle esitetyn venesatamavarauksen kokoluokkaa tulisi harkita koska se kasvattaisi huomattavasti huvi- ja muuta veneilyä Vuosaaren suursataman edustan jo ennestäänkin vilkkailla ja ahtailla sisääntuloväylillä, ja muodostaisi näin huomattavan onnettomuusriskin. Granön ja mantereen välille esitetty silta/pengertieyhteys olisi vähintään 650m pitkä ja tulisi rakentaa niin, että suuretkin purjeveneet pystyisivät edelleen käyttämään Granön ja mantereen välistä kulkevaa suojeväylää. Näiden seikkojen vuoksi ajoneuvoyhteys Granöhön olisi jo kustannussyistä epärealistinen.



## Viheryhteystarve

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että kaavaan tulee taajamarakenteen sisällä merkitä kaavamerkinnällä "viheryhteystarve" ainoastaan ne kaupunkirakenteen sisään sijoittuvat viheralueet, jotka kykenevät toimimaan luonnonalueita yhdistävinä ekologisina yhteyksinä. Muut luonnon- tai ulkoilualueita toisiinsa kaupunkirakenteen läpi yhdistävät reitit kuten kävely- ja puistokadut, asuinalueiden puutarhakadut, pyöräteiden runkoreitit yms. tulee osoittaa merkinnällä "virkistysreitti".

## Vaikutukset ulkoilualueisiin

Metsäalueet on merkitty yleiskaavaan tummanvihreällä. Ulkoilualuekaavamerkinnän mukaan ulkoilualueiden luonne on pääosin säilytettävä ja alueita on hoidettava luonto- ja kulttuuriarvoja tukevalla tavalla. Merkintä on onnistunut ja sen tavoite voidaan toteuttaa Helsingin luonnonhoidon linjausten mukaisella luonnonhoidolla.

Jotta yleiskaavaluonnoksen ulkoilualueille asettamat tavoitteet toteutuisivat kasvavassa ulkoilukäyttöpaineessa, tulee alueiden käyttöturvallisuus, kulutuskestävyys, viihtyisyys, luonnon monimuotoisuusarvot ja metsien puusukupolvien jatkuvuus turvata luonnonhoidollisin keinoin. Tulevaisuuden haasteena ulkoilualueiden turvallisuudelle ja kestävyydelle ovat myös ilmastonmuutoksen ongelmat.

Kaavamerkinnän mukaan ulkoilualueiden pääulkoilureitit on toteutettava ennen ympäristön taajama-alueita. Määräys on hyvä, koska sujuva reitistö vähentää huomattavasti luonnon kulumista.

## Hältingträsk

Voimajohtovaraus 400 kV pirstoo laajaa ja yhtenäistä metsäistä ulkoilualuetta Hältingträskin kohdalla. 400 kV voimajohdon siirtäminen Hältingträskin itäpuolelle merkitsi maisemassa merkittävää muutosta. Johtoaukea on leveydeltään 52 metriä ja rajoittaa reunavyöhykkeellä kasvavien puiden pituutta. Johtoaukea raivataan säännöllisesti aukeaksi. Uutta johtoaukeata pitäisi tehdä lähes 10 hehtaaria. Voimajohdon tunneloinnin mahdollisuutta rakennettavalla alueella tulee tutkia vaihtoehtona linjan siirtämiselle.

## Talosaari

Talosaari on merkitty ulkoilualueeksi ja kartanon keskus ominaispiirteiltään säilytettäväksi taajama-alueeksi. Alue muodostaa hienon kokonaisuuden, josta voidaan kehittää ulkoilijoille



vetovoimainen kohde. Luonnonsuojelualueet liittyvät tiiviisti kokonaisuuteen ja niiden hoitoon on varattava riittävät resurssit. Muun muassa umpeen kasvavat niittyalueet vaativat hoitoa ja ruovikot niittoa.

#### Viheralueiden rakentamisen kustannuksista

Kaava-alueelle rakennetaan uusia puistoja ja virkistysalueita. Nykyisiä viher- ja metsäalueita valmennetaan ja kunnostetaan ulkoilijoita varten. Kuntien toteuttamille investoinneille puistoihin ja virkistykseen on arvioitu kaavaselostuksessa noin 130 miljoonaa euroa. Tarve tulee todennäköisesti olemaan suurempi, koska selostuksessa käy ilmi, että taajama-alueet sisältävät noin 20 % viheraluetta. Laajoille metsä- ja virkistysalueille sekä Natura- ja luonnonsuojelualueille tarvitaan myös mittavia investointeja.

#### Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekologiseen verkostoon ja maisemaan

##### Natura 2000 -alueet ja luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelualueet on esitetty yleiskaavaluonnoksessa luonnonsuojelualueina (vaaleansininen merkintä) ja luonnonsuojelulain 29 §:n perusteella suojellut jalopuumetsä- tai metsikkökohteet suojelualueina (S-1). Suurin osa luonnonsuojelualueista kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Kaava-alueella on tällä hetkellä yhteensä 7 luonnonsuojelualuetta, 4 luontotyyppipäätöstä (kaikki jalopuumetsiä) ja Sipoonkorven kansallispuisto (eteläisin osa kaava-alueella). Nykyisten luonnonsuojelualueiden lisäksi kaavassa on osoitettu n. 68 hehtaarin kokoinen Porvarinlahden-Kasabergetin alueeseen liittyvä uusi suojelualue. Yleiskaavan toteutuessa luonnonsuojelualueita on kaava-alueella yht. 5 km<sup>2</sup>.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet on lisäksi merkitty kaavakarttaan (nat). Yleiskaava-alueella sijaitsee Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -kohde (FI0100065). Natura 2000 -kohde kattaa yhteensä 355 hehtaaria maa- ja vesialueita. Osa-alueet ovat Mustavuoren, Porvarinlahden, Labbackan ja Kasabergetin muodostama kokonaisuus sekä ruovikoituneet matalat merenlahdet Bruksviken, Torpviken ja Kapellviken. Porvarinlahden Natura-alue ei kuulu kokonaisuudessaan kaava-alueeseen. Osa-alueet poikkeavat lajistoltaan toisistaan.

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen voi vaarantaa alueiden luontoarvot. Tämän vuoksi yleisten töiden lautakunta esittää, että jatko suunnittelussa harkittaisiin esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittävillä alueilla kuten keskusta-alueilla,





jotta Natura- alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu.

### Luontovaikutukset

Luontovaikutusten arvioinnissa paikkatietoanalyysissä on pyritty löytämään luonnon "hot spot" -alueet eli luonnon arvokeskittymät ja arvioimaan kaavan toteutumisen vaikutuksia luontotyypeihin, lajistoon sekä ekologisten yhteyksien säilymiseen ja laatuun. Lisäksi on tarkasteltu, kuinka paljon tulevat rakentamisalueet vähentävät nykyisten metsäalueiden, maatalousalueiden sekä ranta-alueiden pinta-aloja.

Luonto muuttuu merkittävässä määrin Östersundomin rakentuessa. Luontovaikutukset ilmenevät sekä rakentamisen aikana, että sen jälkeen kaavan toteuduttua. Elinympäristöt pirstoutuvat. Syntyy esteitä lajien leviämislle, häiriötä eläimille, veden likaantumista ja melua. Virkistyskäyttö lisääntyy ja aiheuttaa maaston kulumista, eroosiota, roskaantumista ja vieraslajien leviämistä.

Suurimmat muutokset kohdistuvat metsäalueisiin. Alueelle tyypilliset havumetsät vähenevät ja niiden metsälajiston elinolosuhteet heikkenevät. Metsien pinta-ala vähenee noin 25 neliökilometristä noin 14 neliökilometriin. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti rauhallisista metsäisistä elinympäristöistä riippuvaisiin lajeihin kuten kehrääjä, huuhkaja, kaakkuri ja pyy. Alueen rehevät merenlahdet, jotka ovat suurimmaksi osaksi Natura-aluetta, säästytävät pitkälti rakentamiselta – vaikutukset kosteikko- ja vesiluontoon ovat suhteellisen vähäisiä.

Kaava-alueelle jää kolme pinta-alaltaan yli 100 hehtaarin luontokokonaisuutta: Sipoonkorven kansallispuiston eteläosa ja siihen liittyvät luontoalueet, Landbon itäinen viheralue sekä Mustavuoren-Kasabergetin suojelualueiden ja luontoalueen muodostama kokonaisuus.

Kaava-alueelle varattu viheryhteys Mustavuoren alueelta Kasabergetin kautta Sipoonkorven metsäalueelle toimii ekologisena yhteytenä erityisesti metsälajistolle. Se muodostaa yhteyden Itä-Helsingin kulttuuripuiston ja Vuosaaren ulkoilupuiston vihersormista Sipoonkorpeen. Ekologisen yhteyden toimivuus tulee turvata rakentamalla etupainotteisesti alueen reittiverkosto sekä isompien teiden ylitys vihersiltoina tai alikulkuina. Porvoonväylä muodostaa esteen eläimistön liikkumiselle jo nyt, mutta estevaikutusta voidaan vähentää kaavaehdotuksessa esitettävien kolmen vihersillan tai -alikulun avulla.



Ekologisen yhteyden laatu on tärkeä Mutarsin kohdalla, mm. Krapuoja on tärkeä pienvesiyhteys lähiympäristöineen. Tämän ekologisen yhteyden laatuun ja riittävään leveyteen on kiinnitettävä jatkosuunnittelussa riittävästi huomiota. Muilta osin Östersundomin nykyinen ekologinen verkosto muuttuu oleellisesti. Pohjois-eteläsuuntaiset viheryhteydet alueen purolaaksoissa jäävät kaavan toteutuessa kapeiksi ja muuttuvat luonteeltaan rakennetuiksi virkistysyhteyksiksi.

#### Maankäytön vaikutuksia kaava-alueen Natura-alueisiin

Natura-arvioinnin johtopäätösten mukaan Sipoonkorven Natura-alueeseen ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia. Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueen silikaattikallioihin arvioidaan kohdistuvan kohtalaisen haitallisia vaikutuksia varovaisuusperiaatteen mukaan. Silikaattikallioita on erityisesti Mustavuori-Labbackan alueella. Lisääntyvä ulkoilu lisää kulumista myös boreaaliset lehdot luontotyypillä, mutta vaikutuksien ei arvioida nousevan merkittävän haitan kynnyksen yli. Boreaalisia lehtoja esiintyy erityisesti Mustavuoren lehdon pohjoisosissa sekä Karlviken-lahden metsänreunoilla. Vesi- ja kahlaajalintulajistoon ei aiheudu merkittävää haittaa.

Natura-arvioinnin mukaan merkittävän haitan kynnyks ylittyy kolmen lintulajin osalta: pyy, kehrääjä ja ruisrääkkä. Haitalliset vaikutukset kohdistuvat lajien elinympäristöihin Natura-alueen ulkopuolella. Kehräjä vaatii laajan rauhallisen reviirin. Soveltuvat ympäristöt supistuvat ja liikkumisesta aiheutuu lisäksi häiriötä. Lemmikkieläimet ja liikkuminen maapesän lähellä ovat kohtalokkaita pesinnän onnistumiselle. Ruisrääkän rauhalliset, laaja-alaiset elinympäristöt supistuvat ja liikkumisesta aiheutuva häiriö vaikuttavat merkittävästi. Pyy elinympäristöt supistuvat.

Kaavaehdotusta laadittaessa merkittäviä luontoarvoja ja yhdyskuntarakenteen tavoitteita on sovitettu yhteen. Yleiskaavaa on muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita.

Koska Natura-arviointi osoittaa kaavaehdotuksen merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, voidaan kaavaehdotus hyväksyä tai vahvistaa, jos valtioneuvosto yleisistunnossa päättää, että kaava on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Uudenmaan ELY-keskus laatii parhaillaan kaavaehdotuksesta ns.



Natura-lausuntoa, jonka perusteella punnitaan ovatko Natura-alueille arvioidut haitat niin merkittäviä, että kaavaehdotukselle haetaan edellä mainittua valtioneuvoston poikkeamispäätöstä.

Natura-alueiden matalien, umpeenkasvavien merenlahtien ekologista tilaa voisi kohentaa ruovikoita niittämällä ja ruoppaamalla yhtenäisiin ruovikoihin allikoita ja kanavia. Virkistyskäyttöä ohjaamalla muun muassa reittejä ja rakenteita lisäämällä sekä lintupiiloja ja -torneja rakentamalla pystyttäisiin Natura-alueiden eliöstölle kohdistuva mahdollinen häiriö minimoimaan. Lieventämistoimenpiteet tulisi tehdä ennen tai viimeistään samanaikaisesti alueen asuntotuotannon kanssa. Tässä korostuu jälleen Östersundomin viherrakenteen suunnitelman tärkeys.

Kaavakarttaan on Natura-alueiden rantavyöhykkeelle jätetty suojavyöhyke, jonka merkintä on ulkoilualue. Kaavakartan yleisissä määräyksissä edellytetään lisäksi, että suojeltujen kosteikoiden reunoilla tulee turvata luontotyyppien säilyminen. Myös suojeltujen kosteikoiden reunoille osoitettu seudullisen rantareitin määräys edellyttää, että tarkemmassa suunnittelussa on otettava maiseman ja luonnon erityispiirteet huomioon.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa Östersundomin yhteistä yleiskaavaehdotusta edellä esitetyin huomautuksin.

#### Käsittely

31.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijän muutos: Muutetaan lausuntoehdotuksen alaotsikon "Massojen hallinta" alla olevan toisen kappaleen toinen virke kuulumaan seuraavasti: "Tavoitteena on ekotehokas olevien maiden materiaalikierto ja alueellinen omavaraisuus."

Yleisten töiden lautakunnan yksimielisesti ilman äänestystä tekemät muutokset ja lisäykset:

Lisätään lausuntoehdotuksen otsikon "et1-alueet" alla olevan toisen kappaleen loppuun seuraavat virkkeet: "Länkärin ja Kurängenin väliin esitetty maa-aineksenotto-/ylijäämämaiden läjitysalue jättäisi alleen mm. arvokkaita vanhoja metsiä, metsälehmusesiintymän sekä lähteikön, ja rajoittuisi suoraan Sipoonkorven kansallispuistoon, johon sillä olisi todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tämän vuoksi tehdä erittäin perusteellisesti."

Poistetaan otsikon "Viheralueet" alla olevan kappaleen ensimmäinen virke: "Yleiskaavaehdotuksen viheraluemerkinnät ovat selkeät ja niihin



liittyvät määräykset tarkentavat alueen käyttötarkoitusta" ja korvataan se virkkeellä: "Yleiskaavaehdotuksen viheraluemerkinnät ovat osin liian yleispiirteisiä turvaamaan ekologisia yhteyksiä."

Lisätään saman otsikon alla olevan toisen kappaleen toiseksi virkkeeksi: "Viher- ja virkistysyhteydet tulee esittää kaavassa erillisillä kaavamerkinnöillä ekologisten yhteyksien säilymisen takia."

Korvataan otsikon "Virkistysalue" alla oleva ensimmäinen kappale seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan kaavaehdotuksessa on kirkkaanvihreällä kaavamerkinnällä osoitettu useita sellaisia, mm. purolaaksoihin ja niiden viereisille harjanteille sijoituvia ekologisia yhteyksiä, joiden toimivuuden turvaaminen edellyttää niiden säilyttämistä mahdollisimman luonnonmukaisina, mitä näille alueille ehdotuksessa esitetty kaavamääräys ei kykene takaamaan. Nämä alueet tulisikin esittää kaavassa omalla kaavamerkinnällä, joka turvaa niiden laadun säilymisen. Arvokkaimpien osien kohdalla kyseeseen voi tulla myös SL-merkintä."

Korvataan otsikon "Virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alue, Gränö" alla oleva ensimmäinen kappale seuraavasti: "Granön saari on merkitty virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueeksi. Granö tulisi joko kaavoittaa samalla tarkkuudella kuin muu osa kaavaehdotuksen alueesta, merkitä kaavan selvitysalueeksi tai jättää kokonaan lopullisen kaavan ulkopuolelle. Samalla tarkkuudella kaavoittaminen tarkoittaisi sitä, että kaavakartalla tulisi mm. osoittaa SL-varauksina ja luo-merkinnöillä alueen arvokkaat luontoalueet, joista tärkeimmät on tunnistettu Itä-Uudenmaan liiton maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden (MALU) selvityksessä, ja sitä täydentäneissä Sipoon kunnan selvityksissä."

Korvataan saman otsikon alla oleva kolmas kappale seuraavasti: "Granön länsirannalle esitetyn venesatamavaruksen kokoluokkaa tulisi harkita koska se kasvattaisi huomattavasti huvi- ja muuta veneilyä Vuosaaren suursataman edustan jo ennestäänkin vilkkailla ja ahtailla sisääntuloväylillä, ja muodostaisi näin huomattavan onnettomuusrisikin. Granön ja mantereen välille esitetty silta/pengerteyhteys olisi vähintään 650m pitkä ja tulisi rakentaa niin, että suuretkin purjeveneet pystyisivät edelleen käyttämään Granön ja mantereen välistä kulkevaa suojaväylää. Näiden seikkojen vuoksi ajoneuvoyhteys Granöhön olisi jo kustannussyistä epärealistinen."

Korvataan otsikon "Viheryhteystarve" alla oleva kappale seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunta katsoo, että kaavaan tulee taajamarakenteen sisällä merkitä kaavamerkinnällä "viheryhteystarve" ainoastaan ne kaupunkirakenteen sisään sijoittuvat viheralueet, jotka



kykenevät toimimaan luonnonalueita yhdistävinä ekologisina yhteyksinä. Muut luonnon- tai ulkoilualueita toisiinsa kaupunkirakenteen läpi yhdistävät reitit kuten kävely- ja puistokadut, asuinalueiden puutarhakadut, pyöräteiden runkoreitit yms. tulee osoittaa merkinnällä "virkistysreitti".

Lisäys äänestyksen jälkeen:

Lisätään otsikon "Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekologiseen verkostoon ja maisemaan" alle seuraava viimeinen kappale:

"Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen voi vaarantaa alueiden luontoarvot. Tämän vuoksi yleisten töiden lautakunta esittää, että jatkosuunnittelussa harkittaisiin esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittävillä alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura- alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu."

Vastaehdotus: Pörrö Sahlberg

Kannattajat: Henrik Nyholm

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Otsikon "Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekologiseen verkostoon ja maisemaan" lisätään viimeinen kappale: Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen voi vaarantaa alueiden luontoarvot. Tämän vuoksi yleisten töiden lautakunta esittää, että jatkosuunnittelussa harkittaisiin esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittävillä alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura- alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu.

Jaa-äännet: 4

Maria Landén, Eija Paananen, Dennis Pasterstein, Maija Wirén

Ei-äännet: 5

Antti Möller, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Mariam Rguibi, Pörrö Sahlberg

Tyhjä: 0

Poissa: 0



Äänin 5-4 lautakunta hyväksyi Pörrö Sahlbergin vastaehdotuksen.

17.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti  
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838  
nina.mouhu(a)hel.fi  
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939  
silja.hurskainen(a)hel.fi

Suomenkielinen työväenopisto 31.3.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Östersundom –toimikunta pyytää lausuntoa Suomenkieliseltä työväenopistolta yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta.

Suomenkielinen työväenopisto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Työväenopiston toiminta on lähipalvelua. Se on vapaata sivistystyötä. Sen tarkoituksena on antaa kaupunkilaisille mahdollisuuksia omaehtoiseen oppimiseen ja kehittymiseen ihmisen omista oppimistarpeista lähtien.

Östersundomissa ei tällä hetkellä ole opiston opetusta. Opistolla ei ole mahdollisuuksia rakentaa sinne opetustiloja.

Yleiskaavan mukaan kaupunkirakennetta tiivistetään kaikkialla, erityisesti raideliikenteen solmukohdissa ja merkittävien pysäkkien läheisyydessä. Östersundomiin ei ole suunnitteilla raideliikennettä – ellei sinne jatketa Vuosaaresta metrorataa - mutta se on melko syrjässä, joten östersundomilaisten sivistystarpeiden tyydyttämiseksi sinne on syytä saada opiston opetusta.

Työväenopiston näkökulmasta olisi tärkeää saada sinne yhteiskäytössä olevia opetustiloja yhdessä Kulttuurikeskuksen, Nuorisoasiainkeskuksen, Kaupungin kirjaston, mahdollisten palvelukeskusten ja opetusviraston kanssa yhteistyössä. Tällöin saadaan opetusta lähelle kaupunkilaisia myös uusille alueille.

Työväenopiston toiminen ja näkyminen eri kaupunginosissa pitää alueita elinvoimaisina, turvallisina ja vireinä myös ilta-aikana. Opiston toiminta pitää myös alueiden asukkaita vireinä ja innovatiivisina.

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



Opetus toteutetaan alueiden peruskouluilla ja muissa oppilaitoksissa tuntiperustaisella vuokralla, joten kouluja uusille alueille rakennettaessa pitää ottaa huomioon opiston ja muiden iltakäyttäjien tarpeet.

Lisätiedot

Hannele Koli-Siiteri, asiakaspalveluosaston osastopäällikkö, puhelin: 310 88521  
hannele.koli-siiteri(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 26.03.2015 § 57

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Östersundomin yhteisen yleiskaavan keskeisenä perusteena on raideliikenteen varaan rakennettava tiivis ja matala rakentaminen. Yleiskaava-alueesta muodostuu seudulle uusi taajama-alue keskuksineen. Tavoitteissa yhdistyvät pientaloasuminen ja kaupunkimainen ympäristö sekä hyvä joukkoliikenteen ja lähipalveluiden palvelutaso.

Merkitykseltään seudulliseksi keskuksiksi on merkitty Sakarinmäki. Seudullisesti merkittävänä liikenteen solmukohtana kehitetään Sakarinmäen lisäksi Länsisalmea. Muut keskuksat ovat merkitykseltään paikallisia.

Liikuntapalvelut ja arkiliikkuminen

Toukokuussa 2011 liikuntavirasto antoi lausunnon Östersundom-toimikunnalle yleiskaavan valmisteluaineistosta. Tuolloin esitettiin toiveet seuraavista liikuntaa palvelevista tilavarauksista:

- Keskisuuri uimahalli, 350 000 kävijää vuosittain,
- uimahallin yhteyteen maauimala 150 000 kävijää vuosittain,
- sisämonitoimihalli, 12 000 kem2, 600 000 kävijää vuosittain,
- sisäpallotuhalli, katsomo 5000 katsojalle, tilat mm. salibandyille, koripallolle, käsipalloilulle ja voimistelulle
- jäähalli, 2 rataa, liikuntasuoritteita 150 000
- pikaluisteluhalli tai jääpallotuhalli jos hankkeet eivät toteudu niille aiemmin ajatelluilla sijoituspaikoilla nykyisessä kaupunkirakenteessa,
- mahdollinen sisävelodromi.

Yleiskaavassa ja myöhemmässä suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee esittää riittävästi tilavarauksia sekä yksityisen että julkisen sektorin tuottamiin liikuntamahdollisuuksiin. Yksityisten toimijoiden toimesta alueelle mitä suuremmalla todennäköisyydellä tulee erilaisia



liikunnan suorituspaikkoja. Tällaisia ovat esim. kuntokeskukset, mailapelihallit, agilityhalli, skeittihalli, keilahalli, kylpylä tai lasten kaupallinen sisäliikunta.

Arkiliikunnan edistäminen kaavoituksen keinoin on välttämätöntä. Östersudomin tulevia aluekeskuksia tulee kehittää siten, että ne houkuttelevat liikkumaan jalan ja polkupyörällä. Liikuntavirasto osallistuu aktiivisesti kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden suunnitteluun ja hoitamiseen muun muassa ulkoilureittien osalta.

#### Liikuntapuistot ja lähiliikuntapaikat

Liikuntalautakunta näkee, että alueelle tulee varata liikuntatoimen käyttöön seuraavat ulkoliikuntapaikat:

- Iso liikuntapuisto, jossa katsomo 5000:lle, kolme täysmittaista kenttää, lähiliikuntaa sekä pienkenttiä, koripallo, lentopallo, tennis, jääkiekko ja beachvolley,
- liikuntapuistossa talvisin yleisöluisteluun tekojäärata,
- kaksi ns. paikallista liikuntapuistoa (esimerkkinä Kontulan liikuntapuiston mitoitus),
- skeitti- ja parkourpuisto,
- koulujen ja päiväkotien yhteyteen pienpelikenttiä sekä lähiliikuntapaikkoja.

#### Maastoliikunta

Alueen ratsastukseen soveltuvat olosuhteet tulee säilyttää ja kaava-alueella tulee olla ratsastuskeskuksia, jossa on myös maastoratsastusreittejä. Husön ratsastuskeskuksen toimintaedellytykset tulee säilyttää. Yhden ratsastuskeskuksen yhteyteen tulee sijoittaa kansainväliset mitat täyttävä maneesi, kilpailutoimintaa varten riittävät lämmittely- ja jaloittelutarhat sekä riittävä pysäköintivarausta sekä yleisölle että hevosautoille.

Tilavarauksina suunnittelussa tulee huomioida myös seuraavat maastoliikunnan tarpeet:

- Koiraurheilukeskus (vinttikoirarata, agility, palvelukoirakoulutus),
- lumiparkki,
- retkihiihtokeskus,
- viherkäytäviä hyödyntävät ja liikuntaan houkuttelevat ulkoilureitit,
- virkistyskalastuksen tarpeet.

Vapaa-ajan toiminnot tulevat tulevaisuudessa yhä tärkeämmiksi ja niille on siksi suotava merkittävä sija tulevaisuuden kaupunkirakentamisessa. Yhteydet vapaa-ajanviettopaikkoihin tulevat vähintään yhtä tärkeiksi kuin yhteydet työpaikan ja asunnon välillä.





## Yleiskaavaratkaisu

Liikunnan olosuhteiden edistäminen on toteutettu varmistamalla viheralueiden riittävyys ja yhteneväisyys sekä mahdollistamalla tilaa vievien sisäliikuntapalveluiden sijoittuminen alueelle. Aasukkaiden arkiliikuntatottumuksia tulevissa asutustiivistymissä edistää helposti saavutettavissa oleva lähiliikuntapalveluverkko. Yleiskaavassa esitetään selkeä viheraluejärjestelmä, joka käsittää retkeily- ja ulkoilualueita, lähipuistoja sekä merenrantapuistoja ja viherreittejä.

Liikuntapalveluille on merkittävä tilavaraus Salmenkallion metroaseman yhteydessä. Tämä urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus mahdollistaa liikuntapalveluiden laajamittaisen kehittämisen sekä sisä- että ulkotiloissa. Liikuntalautakunta pitää suunnitelmassa ehdotettua metrolinjausta hyvänä liikenneratkaisuna alueelle. Salmenkallion aseman sijoittaminen suuria ihmismääriä vetävän liikuntapuiston välittömään läheisyyteen on kestävä kehitystä ajatellen tärkeää, sillä näin minimoidaan liityntäliikenteen ja yksityisautoilun kasvun tarve.

## Merelliset alueet ja palvelut

Östersundomilla tulee olla kiinteä suhde mereen. Julkiset rannat, rantakadut ja venesatamat ovat merkittävässä roolissa. Kaava-alueella tulee kehittää venesatamia muuallekin kuin Granön saarelle. Venesatamien yhteydessä tulee olla riittävä määrä talvisäilytysalueita. Esim. moottoritien melualueelta tulisi etsiä suuri veneiden ja matkailuvaunujen talvisäilytysalue. Kaava-alueelle tulisi myös varata tilaa Rastilan leirintäalueen kokoiselle leirintäalueelle.

Granö on merkitty virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueeksi, joka varataan yleiseen virkistyskäyttöön sekä loma-, matkailu- ja veneilytoimintaan. Saaren laajempi virkistyskäyttö edellyttää ajoneuvoliikenteen siltaa, joka on yleiskaavassa esitetty yhteystarpeena.

Gränön kehittäminen on suotavaa, mutta alueella tulee huomioida yleisemminkin veneilyyn ja veteen liittyvän virkistystoiminnan tarpeet. Liikuntalautakunta esittää toiveena, että yleiskaava-alueella olisi:

- Suuri veneiden ja matkailuvaunujen talvisäilytysalue,
- paikallisia venesatamia, jossa riittävästi parkkipaikkoja, veneenlaskuluiska ja septitankin tyhjennysmahdollisuus
- vesiliikennelaitureita
- melontakeskus,
- pienempiä uimarantoja,
- talviuintipaikkoja,
- kelluva uimala.



Liikuntalautakunta pitää Talosaaren kärkeen esitettyä uimarantaa erittäin suotavana ja toivoo, että uimarantaa päästään kehittämään etupainotteisesti yleiskaavan tullessa lainvoimaiseksi.

#### Viherverkosto ja ulkoilu

Viheralueiden ja puistojen lisäksi yksityisillä piha-alueilla on merkittävä vaikutus siihen, millaiseksi lähiliikuntaverkosto muodostuu.

Liikuntalautakunta puoltaa yleiskaavaehdotusta edellä esitetyn huomautuksin.

#### Esittelijä

liikuntajohtaja  
Anssi Rauramo

#### Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

#### Ympäristölautakunta 24.03.2015 § 118

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

#### Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Östersundomin alueella on paljon luontoarvoja, joista tiukinta lain suojaa nauttivat Natura-alueet. Kaavaehdotus vaikuttaa eniten Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien alueeseen.

Luonnonsuojelulain 66 §:n mukaan suunnitelmaa ei saa hyväksyä, mikäli arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa sen merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000-verkostoon.

Kaavaehdotuksen Natura-arvion mukaan kaavaratkaisu todennäköisesti aiheuttaa merkittävää haittaa kolmelle alueen suojeluperusteena olevalle lintudirektiivin liitteen I lintulajille pyylle, kehrääjälle ja ruisrääkälle. Ympäristölautakunnan mielestä yhteistä yleiskaavaa ei siten tule hyväksyä ennen kuin voidaan osoittaa, että maankäyttöratkaisuista ei aiheudu Natura-arvoja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Uudenmaan ELY-keskus on 28.5.2014 päättänyt, että Östersundomin metroraidetöihin sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Ympäristölautakunta toteaa, että



linjausvaihtoehtojen muodostamisessa ja vaikutusten kokonaisarvioinnissa on erityisen tärkeää ottaa huomioon metroasemiin kytkeytyvien rakentamisalueiden vaikutukset luontoarvoihin ja tulvariskialueisiin, mihin Östersundomin yleiskaavatyön yhteydessä tehty Natura-arviointi antaa hyvän lähtökohdan.

Ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta haasteellisinta on luoda kestävä joukkoliikennejärjestelmä. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus on arvioiden mukaan jäämässä huomattavan alhaiseksi.

Puronvarsilaaksot ovat merkittäviä sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa että viherkäytävänä. Hulevesien viivyttäminen ja tulvien hallinta vaatii riittävät tilavaraukset. Virkistysalueiden kaavamerkintä- ja määräyksiä pitäisi tarkentaa siten, että ne turvaavat paremmin alueiden luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien säilymisen.

#### Vaikutukset Natura-alueeseen ja tulvariskien arviointi

Östersundomin alueella on paljon luontoarvoja, joista tiukinta lain suojaa nauttivat Natura-alueet: Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet etelässä, Sipoonkorpi pohjoisessa ja Sipoonjoen vesistö idässä. Näistä alueista kaavaehdotus vaikuttaa eniten Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien alueeseen.

Luonnonsuojelulain mukaisessa Natura-arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen omien vaikutusten lisäksi sen yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Suurin Mustavuoren-Östersundomin Natura-alueeseen jo vaikuttanut hanke on Vuosaaren sataman rakentaminen. Sataman pohjoispuolelle suunnitellaan myös Vuosaaren C-voimalaitosta ja laaditaan sen mukaista asemakaavan muutosta. Aiemmat Natura-alueeseen vaikuttaneet hankkeet alentavat uutta hanketta arvioitaessa merkittävän haitan kynnystä.

Vuosaaren sataman rakentamisen ja toiminnan aloituksen aikana vuosina 2001–2011 toteutettiin mittava linnustonseuranta, joka kattoi koko Natura-alueen ja sen lisäksi lähialueita. Natura-alueen linnusto kesti, osin ennakkoarvioita paremmin, sataman aiheuttamat muutokset. Myöskään muilta osin sataman ei ole todettu aiheuttaneen merkittävää haittaa Natura-alueelle. Tämä ei kuitenkaan poista edellä mainittua yhteisvaikutusefektiiä, jonka mukaan merkittävän haitan kynnyks on alentunut uuden hankkeen kohdalla.

Luonnos- ja ehdotusvaiheen Natura-arvion tekijänä on ollut eri konsultti. Molemmat Natura-arviot ovat huolellisesti tehtyjä ja niiden johtopäätökset samansuuntaisia.



Kaavaluonnoksen laadinnan alkuvaiheessa asutuksen painopisteen ja raideratkaisun vaihtoehtoja ei tarkasteltu riittävän perusteellisesti, vaan päädyttiin valitsemaan riskialttiit perusratkaisut. Natura-konsultin esittämiä parannusehdotuksia ei otettu huomioon keskeisissä kysymyksissä. ELY-keskus totesi poikkeuksellisesti kaavaluonnoslausunnossaan jo ennen Natura-arviointia, että merkittävän haitan syntyminen on todennäköistä.

Ehdotusvaiheessa kaavaan on tehty muutoksia. Ekologisia käytäviä on lavennettu, ja Salmenkalliossa vaikeimpien haittavaikutusten lieventämiseksi on varattu laaja uusi luonnonsuojelualue Natura-alueen suojavyöhykkeeksi. Ongelmana on kuitenkin sama perusratkaisu: liian lähelle Natura-aluetta sijoittuva metrolinjaus ja siihen tukeutuva rakentaminen.

Natura-arvion mukaan kaavamuutoksista ja lieventävistä toimenpiteistä huolimatta kaavaratkaisu todennäköisesti aiheuttaa merkittävää haittaa pyylle, kehrääjälle ja ruisrääkälle.

Yleiskaavaehdotuksen metroasemien sijaintipaikoista ja niiden mukaisista taajama-alueista Salmenkallio on myös osaksi ja Östersundom merkittävältä osin tulvariskialueella. Näin mittava rakentaminen alaville paikoille vaatii laajamittaista stabilointia ja esirakentamista tulvan kannalta turvalliseen korkeuteen. Maansiirroilla ja paksuilla louhepatjoilla on luonto- ja maisemavaikutuksia, asemakaavatasolla myös todennäköisesti sellaisia vaikutuksia Natura-luontotyyppisiin, joita ei yleiskaavan Natura-arvioissa ole voitu täysipainoisesti ottaa huomioon ja jotka edellyttävät vaativia teknisiä ratkaisuja kosteikkojen vesitasapainon ylläpitämiseksi.

Östersundomin alueen kaavoituksessa tulisi selvittää, olisiko rakentamisen painopistettä mahdollista siirtää kauemmas Natura-alueilta ja niiden kanssa osin päällekkäisiltä tulvariskialueilta. Näin vähennettäisiin myös suojeltaville luontotyypeille ja lajeille aiheutuvia haittoja.

Kaavaehdotus sisältää suuria juridisia ja ekologisia riskejä. Sen vieminen eteenpäin päätöksenteossa ei ole kuntien kokonaisedun mukaista. Natura-alueille on syytä jättää kaikissa kaavaratkaisuissa riittävä suoja. Ympäristölautakunnan mielestä kaavaehdotusta tulisi siis muuttaa siten, että maankäyttöratkaisuista ei aiheudu Natura-arvoja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

## Ilmastovaikutukset

Kaupunginvaltuuston vuonna 2012 hyväksymässä kaupungin ympäristöpolitiikassa on asetettu tavoitteeksi hiilineutraali Helsinki



vuonna 2050. Yhteisessä yleiskaavassa on esitetty hyviä tavoitteita uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyen. Tavoitteena on rakentaa ekotehokkain pohjoinen kaupunki. Vaikutusten arviointi ei kuitenkaan täysin vastaa siihen, kuinka hyvin kaavaratkaisu kokonaisvaltaisesti tukee Helsingin omien ilmastotavoitteiden ja kaavassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Östersundom on valtaosin rakentamatonta aluetta. Siten alueelle on täydet edellytykset suunnitella yhdyskuntarakennetta, joka liikennetarkaisujen, rakennuskannan ja energiaratkaisujen osalta hillitsee ilmastomuutosta. Ympäristölautakunta katsoo, että yleiskaavalla on merkittävä rooli energiatehokkuuden edistämisessä. Östersundom tulee kokonaisuudessaan osoittaa alueeksi, jolla tähdätään mahdollisimman suureen energiaomavaraisuuteen ja hiilineutraalisuuteen. Lisäksi alueella tulee tavoitella hillinnän ohella myös ilmastomuutoksen kokonaisvaltaista sopeutumista esimerkiksi viherinfran ja hulevesien käsittelyn keinoin.

Liikkuminen muodostaa merkittävän osan yhdyskuntarakenteen hiilijalanjäljestä. Liikkumisen ilmastopäästöihin vaikuttavat keskeisesti alue- ja yhdyskuntarakenteen ratkaisut sekä se millaiseksi liikkuminen näiden pohjalta muodostuu. Östersundomin alueella kokonaishiilijalanjälkeen vaikuttaa eniten liikenne, josta henkilöautoliikenne aiheuttaa suurimman osan. Raideyhteyden perustuvasta taajamarakenteesta huolimatta joukkoliikenteen käyttöaste jää pieneksi ja alle tavoitteiden.

Maankäytön suunnittelussa tulee aina ottaa huomioon uusiutuvan energian käytön mahdollistaminen ja rakentamisen materiaalivalinnoista aiheutuvat päästöt. Tämän lisäksi tulee huomioida rakennusten sijoittelun, muodon ja suuntauksen vaikutukset energiankulutukseen. Nämä tavoitteet tulisi sisällyttää yleiskaavaan.

Yleiskaavan tavoitteena on Östersundomin alueen profiloituminen aurinkosähkön tuotannon ja hyödyntämisen koalueeksi. Myös tiiveimmin rakennettaville alueille suunniteltu paikallisen, uusiutuviin energiantuotantomuotoihin pohjautuvan kaukolämmön hyödyntäminen on ympäristön kannalta myönteinen osaratkaisu.

Yleiskaavaluonnoksessa ei ole osoitettu alueita tuulivoimatuotannolle, mutta tuulivoiman sijoittamista ei myöskään rajoiteta. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaluonnoksessa Helsinkiin ei ole osoitettu maakunnallisesti merkittäviä tuulivoima-alueita. Paikallisia tuulivoima-alueita voidaan varata kuitenkin kuntakaavoituksessa.

Uusien alueiden rakentaminen pienentää väistämättä nykyisten hiilinielujen määrää. Eniten hiilidioksidia sitovat metsät. Yleiskaavassa



tulee esittää arvio alue hiilinielujen pienenemisestä ja siitä, kuinka sitä voidaan kompensoida.

### Liikennejärjestelmä

Östersundomin alueen joukkoliikenneyhteydet tulevat perustumaan raideyhteyteen tukeutuvaan järjestelmään. Uudenmaan ELY-keskus on 28.5.2014 päättänyt, että Östersundomin metroraidetehkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Perusteena oli, että alueella on mm. monia luontoarvoiltaan merkittäviä kohteita, joihin yhteys voi vaikuttaa. ELY-keskus piti perusteluissaan tärkeänä, että YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeen toteuttamatta jättämisen lisäksi erilaisia linjausvaihtoehtoja ja liikennemuotoyhdistelmiä. Ympäristölautakunta toteaa, että linjausvaihtoehtojen muodostamisessa ja vaikutusten kokonaisarviointissa on erityisen tärkeää ottaa huomioon metroasemiin kytkeytyvien rakentamisalueiden vaikutukset luontoarvoihin ja tulvariskialueisiin, mihin Östersundomin yleiskaavatyön yhteydessä tehty Natura-arviointi antaa hyvän lähtökohdan.

Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti kaupungin tulisi pyrkiä ohjaamaan liikkumistarpeen kasvu kokonaisuudessaan kestäviin kulkumuotoihin. Östersundomin joukkoliikennejärjestelmä perustuu metroratkaisuun. Kuitenkin vain 20 % alueen arkimatkaliikenteestä suuntautuu Helsingin keskustaan. Metrolinjaa täydentäviä pikaraitioiteita ei ole listattu HLJ 2015 luonnoksen vuosina 2026–2040 toteutettaviin hankkeisiin, joten niiden toteutuminen siirtynee hyvin pitkälle.

Östersundomin alueen joukkoliikenteen käyttösuuden arvioidaan jäävän pienemmäksi kuin mitä se on Helsingissä nykyisin keskimäärin. Helsingiläiset tekevät matkoistaan 32 % joukkoliikenteellä ja 22 % henkilöautolla. Östersundomissa arvioidaan joukkoliikenteen tulevaksi kulkutapaosuudeksi ainoastaan 20–27 %. Ympäristölautakunnan mielestä uusilla alueilla joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn tavoitteelliset kulkutapaosuudet tulee asettaa huomattavasti keskimääräistä korkeammiksi, jotta hiilineutraaliustavoite vuonna 2050 voidaan saavuttaa. Tutkimusten mukaan erityisesti vapaa-ajanmatkat ovat viime vuosina kasvaneet ja tulevat jatkossa yhä kasvamaan, joten virkistys- ja vapaa-ajanmatkojen aiheuttamaa liikkumistarvetta ja suuntautumista tulisi arvioida tarkemmin.

Yleiskaavaehdotuksessa keskusten, taajama-alueiden ja vähittäiskaupan suuryksiköiden toteuttaminen sidotaan kaavamääräyksellä raideliikenteen toteuttamiseen. Uusien taajama-alueiden joukkoliikenne todennäköisesti kuitenkin alkuvaiheessa



hoidetaan linja-autoliikenteellä, kunnes raideliikenteen rata valmistuu ja liikennöinti alkaa. Tällöin on riskinä, että väliaikaisratkaisut kestävät pitkään. Myös väliaikaisratkaisujen vaikutukset liikennejärjestelmään ja päästöihin tulee selvittää.

Östersundomin alueen tiiveimmin rakennettavat alueet sijaitsevat pääosin suunnitellun metroradan asemien läheisyydessä. Kuitenkin erityisesti Porvoonväylän pohjoispuolella on alueita, joiden osalta on vaarana, että liikkuminen tulee perustumaan henkilöautoliikenteeseen. Matka raideliikenteen asemalle on pitkä, ja pientalorakentaminen ei luo toimintaedellytyksiä tehokkaalle joukkoliikenteelle. Asiantuntija-arvioiden mukaan liityntäbussien vuoroväli ei tule vähäisestä asukastiheydestä johtuen olemaan tiheää, vaan bussien vuoroväliksi on arvioitu 20 minuuttia. Tämä ei ohjaa joukkoliikenteen käyttöön vaan lisää henkilöautoriippuvuutta.

Liityntäpysäköintijärjestelyjä ei ole osoitettu yleiskaavakartalla. Kaavoituksessa tulisi kuitenkin varmistaa, että riittävä liityntäpysäköintikapasiteetti voidaan sijoittaa asemien tiiviiksi rakentuvaan lähiympäristöön. Erityisesti Sakarinmäellä, mutta myös muilla asemilla on suuri merkitys liityntä- ja vaihtopaikkana. Liityntäpaikkoja tarvitaan paitsi Sipoon ja Porvoon suunnasta saapuville myös riittämättömästä liityntäbussitarjonnasta johtuen alueen asukkaille. Liityntäpysäköintipaikoille tulee osoittaa myös riittävät ja turvalliset pyöräpysäköintitilat.

#### Melu, ilmanlaatu ja hiljaisuus

Vaikutusten arvioinnissa on alustavasti arvioitu Östersundomin alueen pääväylien ennusteliikenteen mukaisia melualueita. Arvioinnissa on hyvin tunnistettu myös satamaradan tavarajunaliikenteestä sekä metron ja pikaraitioteiden liikenteestä aiheutuva ilmaääni-, tärinä- ja runkomeluriski. Näiden selvittämisestä ja torjunnasta on annettu kaavamääräys, jolla varmistetaan haittojen torjunta jatkosuunnittelussa.

Liikennemäärät alueen suurimmilla väylillä, erityisesti pääkaduksi osoitetulla Uudella Porvoontielle, tulevat kasvamaan merkittävästi. Tiivis asuminen on osoitettu liikennealueiden välittömään läheisyyteen, missä sekä ilmanlaatu- että meluhaitat ovat luonnollisesti suurimmat. Katujen ja maanteiden varret on meluntorjunnan kannalta paras rakentaa tiiviisti ja yhteen kytkettynä. Tällöin on vaarana, että ilmanlaatu heikentyy, mikäli väylistä muodostuu kuilumaisia. Katukuilumaisissa ympäristöissä on riski typpidioksidin raja-arvopitoisuuden ylittymiselle.

Vuosaaren satamatoiminnot aiheuttavat melua sataman lähiympäristöön. Vuosaaren satamassa varaudutaan toiminnan



kasvuun useilla eri sektoreilla. On mahdollista, että satamatoiminnasta aiheutuva melu voi tulevaisuudessa rajoittaa sen lähialueen maankäyttöä etenkin Kantarnäsin suunnalla. Samalla tulevissa maankäyttöratkaisuissa tulee huomioida, ettei niillä suljeta pois mahdollisuutta kehittää satamatoimintaa.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan alueidenkäytössä tulee edistää hiljaisten alueiden säilymistä. Kaavaehdotuksesta hiljaisten alueiden tarkastelu puuttuu ja ehdotusta on tarpeen tältä osin täydentää. Uuden alueen suunnittelu tarjoaa hyvät mahdollisuudet huomioida hiljaiset ja äänimaisemaltaan rauhalliset alueet jo suunnittelun alkuvaiheessa ja samalla varmistaa niiden säilymisen.

### Viherkäytävät

Puronvarsilaaksot on yleiskaavaehdotuksessa merkitty pohjoiseteläsuuntaisina Sipoonkorvesta merenrantaan johtavina viherkäytävinä. Purot ja norot tulee säilyttää avoimina vesiuomina. Niillä on merkitystä myös sekä ekologisina käytävinä että hulevesireitteinä. Vihervyöhykkeet purojen reunoilla on kuitenkin paikoin merkitty hyvin kapeiksi. Vyöhykkeiden tilavarauksien riittävyys tulisikin vielä tarkistaa, jotta hulevesien hallinta ja luonnontilaisten purovesistöjen virkistyskäyttöarvojen säilyminen voidaan turvata myös jatkossa.

Talosaaren halki esitetty katulinjaus tulisi muuttaa ulkoilureitiksi. Esitetty tieyhteys haittaisi Talosaaren käyttämistä metsäisenä virkistysalueena ja ratsutilaa. Riittävä tieyhteys on jo nyt olemassa Uuden Porvoontien kautta.

### Maa-aineksen otto- ja käsittelyalueet

Yleiskaava-alueella pyritään massatasapainoon ja omavaraisuuteen kiviaineshuollon osalta, mikä on hyvä asia luonnonvarojen käytön minimoimisen ja ilmastopäästöjen kannalta. Kaavassa esitetään kolme vaihtoehtoista maa-aineksen otto- ja käsittelyaluetta, jotka kaikki sijoittuvat yleiskaavatyössä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiksi tunnistetuille alueille.

Louhinnalla on suoria vaikutuksia maa- ja kallioperään. Hältingbergetin maa-aineksen otto- ja käsittelyalue sijoittuu Hältingträsk-lammen valuma-alueelle. Kaavan mukaisella toiminnalla olisi todennäköisesti erittäin kielteisiä vaikutuksia herkkään suolampeen. Hältingträsk-lammen ympäristö on myös merkittävä virkistyspaikka jo nykyisellään. Norrbergetin maa-aineksen otto- ja käsittelyalue sijoittuu hyvin lähelle Sipoonkorven kansallispuistossa ja kaavaehdotuksessa





luonnonsuojelualueella sijaitsevaa Storträsk-järveä, jonka virkistysarvo on erittäin merkittävä.

Maa-aineksen otto- ja käsittelyalueiden ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee painottaa vaikutuksia valuma-alueisiin sekä luonto- ja virkistysarvoihin. Lisäksi tulee huomioida asuinalueille sekä itse toiminnasta että liikenteestä aiheutuvat haitat.

#### Käsittely

24.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 7 jälkeen lisäys:

Virkistysalueiden kaavamerkintä- ja määräyksiä pitäisi tarkentaa siten, että ne turvaavat paremmin alueiden luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien säilymisen.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 30 jälkeen: Ribbingön ja Granön (Sipoo) välille esitetty ajoneuvoliikenteen yhteystarvemerkinä pitää poistaa.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti:

Kappaleen 35 jälkeen omaksi kappaleekseen:

Talosaaren halki esitetty katulinjaus tulisi muuttaa ulkoilureitiksi. Esitetty tieyhteys häittäisi Talosaaren käyttämistä metsäisenä virkistysalueena ja ratsutilaa. Riittävä tieyhteys on jo nyt olemassa Uuden Porvoontien kautta.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 37 loppuun lisäyksenä:

Sipoonkorven suojelualueiden eteläosan maankäyttöä tulee rakentamisen ja maanlajitusalueiden sijoittamisen osalta selvittää uudestaan, jotta säilyvien metsien määrä voidaan lisätä.

Pientalovaltaista asutusta sekä maa-aineksen otto- ja käsittelyaluetta on esitetty arvometsiin ja Hältingträsketin valuma-alueelle. Alue on todettu erityisen arvokkaaksi mm. Uudenmaan 4.

vaihemaakuntakaavan zonaton-analyysissä ja se on maakunnallisesti arvokas lintualue. Alueelle pitäisi laajentaa ulkoilualuumerkintää tai käyttää luo- tai SL-merkintää. Alueen halki esitetty uusi tieyhteys tulisi poistaa.



Kannattajat: Leo Stranius

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus:

Kappaleen 35 jälkeen omaksi kappaleekseen:

Talosaaren halki esitetty katulinjaus tulisi muuttaa ulkoilureitiksi. Esitetty tieyhteys haittaisi Talosaaren käyttämistä metsäisenä virkistysalueena ja ratsutilaa. Riittävä tieyhteys on jo nyt olemassa Uuden Porvoontien kautta.

Jaa-äännet: 2

Miriikka Laakkonen, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 5

Alviina Alametsä, Joonas Haavisto, Sirpa Norvio, Timo Pyhälä, Leo Stranius

Tyhjä: 2

Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleen 30 jälkeen: Ribbingön ja Granön (Sipoo) välille esitetty ajoneuvoliikenteen yhteystarvemerkintä pitää poistaa.

Jaa-äännet: 4

Joonas Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 3

Alviina Alametsä, Timo Pyhälä, Leo Stranius

Tyhjä: 2

Miriikka Laakkonen, Sirpa Norvio

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleen 37 loppuun lisäyksenä:

Sipoonkorven suojelualueiden eteläosan maankäyttöä tulee rakentamisen ja maanlajitusalueiden sijoittamisen osalta selvittää uudelleen, jotta säilyvien metsien määrä voidaan lisätä.

Pientalovaltaista asutusta sekä maa-aineksen otto- ja käsittelyaluetta on esitetty arvometsiin ja Hältingträsketin valuma-alueelle. Alue on todettu erityisen arvokkaaksi mm. Uudenmaan 4.

vaihemaakuntakaavan zonation-analyysissä ja se on maakunnallisesti



arvokas lintualue. Alueelle pitäisi laajentaa ulkoilualuumerkintää tai käyttää luo- tai SL-merkintää. Alueen halki esitetty uusi tieyhteys tulisi poistaa.

Jaa-äännet: 5

Joona Haavisto, Miriikka Laakkonen, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 3

Alviina Alametsä, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 1

Sirpa Norvio

03.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö  
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080  
juha.korhonen(a)hel.fi

Raimo Pakarinen (luonto ja virkistys), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534  
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Suvi Haaparanta (liikenne), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32061  
suvi.haaparanta(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 24.03.2015 § 28

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 9.1.2015

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta antoi lausunnon Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta. Yleiskaava on Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteinen.

Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteen laajeneminen itään. Tavoitteena on 70 000 – 100 000 asukkaan pientalovaltainen kaupunki. Yleiskaava-alue on nyt harvaanasuttua maaseutua. Muutokset maisemassa tulevat olemaan merkittäviä. Raideliikennelinjaukset, liikennejärjestelmien infrastruktuuri ja rakentaminen muuttavat alueen rakennetuksi kaupunkiympäristöksi.

Östersundomin alueella on pitkä asutushistoria. Varhaisin asuminen asettui rannoille ja saarille. Pronssikautiset hautaröykkiöt ovat paikoilla,



joista oli hyvät näköyhteydet merelle. Maanviljelyalueet, rannikko ja saaristo sekä metsäalueet ovat limittyneet toisiinsa. Merkittävät kartanoympäristöt, huvilat ja vanhat kylät ja tiet ovat alueen historiallisesti arvokasta kerrostumaa. Maisema ja luonto sekä rakennettu kulttuuriympäristö luovat vahvan alueellisen ja paikallisen identiteetin, minkä tulee olla alueen suunnittelun lähtökohtana.

”Liitosalueen rakennettu kulttuuriympäristö” (2008) on toiminut kaavan valmistelun tausta-aineistona. Kaavakartassa on esitetty valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja maakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset kohteet kohdemerkinnällä. Östersundomin kirkko on kirkkolaililla suojeltu. Yleiskaavan liitekartassa (6. Kulttuuriympäristön suojelu- ja arvokohteet) on esitetty kootusti muinaisjäännökset sekä eri inventoinneissa arvotetut kulttuuriympäristön arvokohteet ja -alueet. Kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue on esitetty liitekartassa vaakarasterilla. Lisäksi em. liitekartassa on esitetty historialliset tielinjaukset, joista Kappelintie, Vikkulantie ja Sotungintie on merkitty yleiskaavaehdotukseen vanhoina, säilytettävänä tielinjauksina.

Björkuddenin huvila ja sen ympäristö on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Björkuddenin arvot konkretisoituvat rakennuksissa, viherympäristössä, niemen maisemallisessa asemassa ja sen suhteessa laajempaan merenlahtien muodostamaan maisemaan. Alueen maankäyttö on suunniteltava siten, että se on sopusoinnussa paikan historiallisten ominaispiirteiden ja niiden jatkuvuuden turvaamisen kanssa.

Kaavakartalle on merkitty Karhusaaresta Björkuddenin niemen länsipuolelle sijoittuva kevyen liikenteen siltayhteys. Kaupunginmuseon johtokunta pitää sillan rakentamista huvilaympäristöön sopimattomana. Johtokunta esittää, että siltayhteydestä Björkuddenin välittömässä läheisyydessä luovutaan.

Yleiskaavassa vain Björkudden-niemen kärki on merkitty kaavamääräyksellä: Taajama-alue, jonka ominaispiirteet säilytetään. RKY-2009 alue on laajempi, joten ominaispiirteet säilyttävän merkinnän tulisi laajuudeltaan vastata RKY-rajasta. Jatkossa tulee turvata asemakaavamääräyksin RKY-2009 kohteiden, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvojen säilyminen.

Museoviraston muinaisjäänösrekisterin kiinteistä muinaisjäänöksistä yleiskaavakartalla on esitetty RKY -alueina vain ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoitteet Mustavuorella ja Östersundomin historiallinen kylätontti Östersundomin kartanokohteeseen kuuluvana.



Muut muinaismuistolain suojaamat kohteet on huomioitu yleisissä määräyksissä seuraavasti: "Muinaismuistolain suojaamia sekä rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita koskevista suunnitelmista on kuultava museonviranomaisia. Kohteet on esitetty yleiskaavassa tai selostuksen liitekartoissa". Hautaröykkiöt, historialliset tiet ja kylätontit ja muut kohteet on esitetty liitekartassa 6 pisteinä ja aluerajauksina. Tärkeimmät kohteet on mainittu kaavaselostuksessa.

Useimmilla edelleen käytössä olevilla historiallisilla kylätonteilla, joissa ei ole rajoitettu muinaismuistolain perusteella vallitsevaa maankäyttöä, tulee maankäyttö muuttumaan voimakkaasti yleiskaavaehdotuksen mukaan. Tämä tulee ottaa huomioon muuttuvilla maankäyttöalueilla jatkosuunnittelussa. Sama koskee autioituneita kylätontteja, jotka ovat muinaismuistolain suojaamia. Hautaröykkiöiden kohdalle on myös osoitettu voimakasta rakentamista. Arkeologisia selvityksiä ja kaivauksia edellytetään tehtävän näissä tapauksissa alemmilla kaavatasoilla. Muinaismuistolain 15 § velvoittaa rakennushankkeiden toteuttajan kustantamaan tästä mahdollisesti aiheutuvat muinaisjäännöksen tutkimukset.

Kaupunginmuseon johtokunnalla ei ole muuta huomautettavaa Östersundomin yleiskaavaehdotuksesta.

Esittelijä

museonjohtaja  
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483  
sari.saresto(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 19.03.2015 § 65

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Östersundom-toimikunnan lausuntopyyntö

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi seuraavan lausunnon Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta:

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa on esitetty kaupunkirakenteen voimakasta laajentamista Helsingin uudelle itäiselle kaupunginosalle. Alue muutetaan entisestä harvaan rakennetusta maaseudusta moderniksi urbaaniksi kaupunkiympäristöksi, jolle on luonteenomaista rakennettavien alueiden rajoittuminen laajoihin



monimuotoisiin, osin jopa pirstaleisiin, vesistö- ja viheralueisiin. Kaavaehdotuksessa korostetaan joukko- ja yksityisajoneuvoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräliikenteen reittien tasapainoista kehittämistä.

Jotta näiden edellä mainittujen liikennemuotojen ympärivuotinen ja -vuorokautinen turvallinen sujuvuus voidaan taata, tulee kaavaehdotuksen jatkotyössä varata niiden sekä myös viheralueiden hoitoa ja kunnossapitoa varten teknisen huollon varikkoalue siten, että sieltä voidaan tarvittaessa hoitaa myös vesistöön liittyvät työtehtävät. Kaavoituksessa tulee huomioida yhdessä Staran kanssa huoltoliikenteen ja huoltotoimenpiteiden sujuva ja helppo toiminta.

#### Esittelijän perustelut

Östersundom-toimikunta on pyytänyt rakentamispalvelulta (jäljempänä Stara) lausuntoa Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksen laadintaa on ohjannut ympäröivien kuntien edustajista koostunut Östersundom-toimikunta, jonka jäseninä ovat toimineet Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikkö Mikko Aho, Vantaan kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine sekä Sipoon vs. kehitysjohtaja Pekka Söyriälä. Vaikka hallinnollisesti kaavaehdotus on laadittu erillään Helsingin uudesta yleiskaavasta, josta teknisen palvelun lautakunta juuri antoi oman lausuntonsa, voidaan se nähdä osana Helsingin maankäytön kokonaisratkaisua. Kaava-alueen pinta-ala on 44,5 km<sup>2</sup>, josta maa-aluetta on noin 37,0 km<sup>2</sup>. Rakentamisalueita kaavaehdotuksessa on 20,4 km<sup>2</sup>, viheralueita 12,0 km<sup>2</sup> ja luonnonsuojelualueita 5,0 km<sup>2</sup>. Asukasmääräksi on arvioitu 70 000 - 100 000 uutta asukasta riippuen asumisväljyyden kehityksestä.

Östersundomin alue on tähän asti pääosin maaseutumaista ja harvaan rakennettua. Suurin osa suunnittelualueesta on asemakaavoittamatonta. Staran toiminta Östersundomissa on alueen Helsinkiin liittämisen jälkeen ollut yleisten alueiden osalta toistaiseksi erittäin vähäistä. Staran Vuosaaren Itäreimarintien toimipiste on ollut näiden toimintojen tukikohtana. Sieltä käsin on myös tarkoitus alkuvaiheessa hoitaa lähivuosien Staralle mahdollisesti tulevat lisätehtävät.

Itämetron suunniteltu ulottuminen alueen itäreunaan, Majvikiin, parantaa oleellisesti alueen saavutettavuutta. Yleiskaavaehdotus painottaakin joukkoliikenteen huomattavaa lisäämistä, koska maantieja katuverkon liikenteenvälityskyky ylittyy nykyisellä verkolla ilman ohjaavia toimenpiteitä. Suunnitelman tavoitteena on saavuttaa henkilöauto-, joukkoliikenne sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen kulkumuotojen välinen tasapainoinen jakauma. Jotta näiden kaikkien kulkumuotojen ympärivuotinen ja -vuorokautinen turvallinen sujuvuus



voidaan taata, tulee kaavaehdotuksen jatkotyössä varata niiden sekä myös viheralueiden hoitoa ja kunnossapitoa varten riittävä varikkoalue sopivan keskeisellä sijainnilla. Östersundomin yleiskaavaehdotus tuo vahvasti esille alueen merellisen leiman, missä ranta-alueiden virkistyskäyttö korostuu. Staran toimintaan kuuluu myös rantojen ja merialueen hoito ja puhdistus, joka voitaneen hoitaa tulevaisuudessa Staran meri- ja saaristoalueiden tukikohdasta nykyisellä kalustolla.

Yleiskaavaehdotuksen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää teknisen palvelun lautakunnan alaisten toimijoiden olemassa olevia resursseja ja asiantuntijuutta, jotta uusi Östersundomin alue olisi myös yleisten alueiden osalta toimiva, turvallinen ja viihtyisä.

#### Käsittely

19.03.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan päätettiin ehdotukseen lisätä 3. kappaleen viimeinen lause: "Kaavoituksessa tulee huomioida yhdessä Staran kanssa huoltoliikenteen ja huoltotoimenpiteiden sujuva ja helppo toiminta."

#### Esittelijä

toimitusjohtaja  
Timo Martiskainen

#### Lisätiedot

Jyrki Määttänen, toimitilapäällikkö, puhelin: 310 38569  
jyrki.maattanen(a)hel.fi

Nuorisoasiainkeskus Nuorisotoimenjohtaja 18.3.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Östersundom-toimikunta pyytää nuorisoasiainkeskuksen lausuntoa Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta. Toimikuntaan kuuluu Helsingin, Sipoon ja Vantaan edustajia. Kaavaehdotusaineiston lisäksi lausuntopyyntö koskee kaavaluonnosvaiheen valmisteluaineistoa, jonka perusteella Östersundom –toimikunta päätti 7.5.2012, että yleiskaavaehdotusta valmistellaan 9.2.2012 päivätyn vaihtoehto B:n pohjalta.

Nuorisoasiainkeskus esittää asiasta seuraavan lausunnon:



Östersundomin yleiskaavan päätarkoitus on sijoittaa merkittävä uusien kaupunginosien kokonaisuus Helsingin yhteyteen. Kuten yleiskaavan selostuksessa mainitaan, kaavaluonnos on nimenomaan edelleen luonnos. Kyseessä on uusien kaupunginosien suunnittelu kolmen kunnan yhteisenä työskentelynä. Suunnittelussa ja rakentamisessa on runsaasti uusia mahdollisuuksia, mutta samalla koko prosessi on pitkä ja hyvin monivaiheinen. Erinomaista on, että kaavasunnitelmat ovat kaikissa vaiheissa avoimia julkiselle keskustelulle ja nuortenkin kansalaisten vaikuttamiselle.

Yleiskaavan keskeiset periaatteet ovat nuorisoasiainkeskuksen mielestä oikeaan osuneita. Metroon ja sitä tukevaan poikittaiseen raideliikenteeseen perustuva joukkoliikenne on kestävä ratkaisu. Yhteyksiä on suunniteltu Vantaalle, Sipooseen ja Vuosaareen.

Östersundomin alueen rakentamisen suunnittelu on vaiheistettu siten, että ensin rakennetaan metro. Sen jälkeen ja osin samanaikaisesti aletaan rakentaa metroasemien lähellä sijaitsevia alueita, joista tehdään rakentamistehokkuudeltaan korkeimpia. Asemien yhteyteen suunnitellaan niin julkiset peruspalvelut kuin yksityisetkin toiminnot. Seuraavassa vaiheessa aletaan vähitellen rakentaa muita alueita asema-alueiden ulkopuolelta. Näitä linjauksia tukevat puhtaaseen ympäristöön ja teknologiaan perustuvat tekniset Clean tech –valinnat. Myös pientaloihin painottuva uusi alue on oikea valinta. Matala mittakaava tuo inhimillisyyttä ja ihmisen kokoisia ratkaisuja.

Yhtenä periaatteena yleiskaavan suunnittelussa on lähiliikkumisen perustaminen kävelyyn ja pyöräilyyn. Niille tuotetaan tiheät ja turvalliset väylät asemien ja taajamien välillä. Alueen kevyen liikenteen väylästä kytketään jatkossa sekä Helsingin että Vantaan laajoihin pyörätieverkostoihin. Tämä tukee nuorten liikkumista luontevasti kodin, koulujen, harrastusten ja muiden toimintojen välillä. Lisäksi metro luo nopean ja selkeän yhteyden Helsingin keskustaan.

Östersundomin osa-alueet profiloituvat ja nuorisoasiainkeskuksen on otettava tämä huomioon toimintojensa suunnittelussa. Esimerkiksi Sakarinmäestä tulee koulujen ja oppilaitosten keskittymä. Östersundomin keskus on keskellä aluetta liikenneväylien risteyskohdassa. Näistä taajamista voisi löytyä sopivaa kumppanuutta tai Nk:lle toiminnan mahdollisuuksia. Linjana voisi olla yhteisiin tiloihin suuntautuminen ja yhteistä toimintaa.

Nuorisoasiainkeskuksen näkemyksen mukaan Östersundomin osayleiskaavan yksi parhaista piirteistä on, että alueella säilytetään nuorten kannalta merkittävä luonnonläheisyys ja pienimuotoisuus suuren ja tiiviin Helsingin välittömässä läheisyydessä. Luontoarvot ovat





alueella merkittäviä: lukuisat viherkäytävät, laajat ja monimuotoiset ranta-alueet sekä saaret. Lapsille ja nuorille soveltuvia luontoympäristöön liittyviä toimintoja voisi rakentaa vaikkapa alueen pohjoisosan luontotoimintakeskuksen kanssa.

Lisäksi Östersundomiin suunnitellut merkittävät perusasteen ja toisen asteen koulut tarjoavat hyvät mahdollisuudet alueen nuorille opiskella oman alueensa kouluissa ilman pitkiä koulumatkoja Helsingin tai Vantaan kouluihin.

Kaiken kaikkiaan Östersundomin yleiskaavan luonnos on mainio avaus uudenlaisen Helsingin asuinalueen suunnitteluun. Luonnoksessa esille nostetut suunnittelun periaatteet ovat nuorisoasiainkeskuksen mielestä kannatettavia ja nuorten kannalta suotuisia. Hyvänä ja välttämättömänä periaatteena voidaan pitää sitä, että kaavasuunnittelun etenemisen kaikissa vaiheissa varmistetaan nuorten kiinteä mukanaolo ja pidetään nuoret mukana myös kaavan toteutuksessa Helsingin yleiskaavan mallin mukaisesti.

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036  
harri.taponen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.02.2015 § 29

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta:

Jatkosuunnittelussa on huomioitava pelastuslaitoksen mahdollinen tarve sijoittaa uusi toimipiste alueelle tehokkaan pelastustoiminnan mahdollistamiseksi. Alue muutetaan maaseudusta kaupungiksi, jolloin alueen riskit muuttuvat ja kasvavat väestömäärän ja liikenteen lisääntyessä.

Esittelijä

pelastuskomentaja  
Simo Wecksten

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236  
katja.seppala(a)hel.fi

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



01.06.2015

Kaj/5

## § 598

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 21 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntolautakunta	21.5.2015
kaupunkisuunnittelulautakunta	19.5.2015

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024  
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024  
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

---

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

FI0680001200062637

#### Alvno

FI02012566



## § 599

### Iltakouluasia: Strategiaohjelman 2013-2016 seuranta

HEL 2015-006140 T 00 01 01

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä saadun selvityksen tiedoksi.

#### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257  
marko.karvinen(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Strategiaohjelman 2013-16 hankeseuranta 220515.pdf
- 2 Strategiaohjelma 2013 - 2016 mittarien seuranta 220515.pdf

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymän strategiaohjelman 2013–2016 toimenpiteiden toteutus ja priorisointi tapahtuu osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua talousarvion laatimisen yhteydessä kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvioehdotuksen raamin puitteissa.

Osana kaupunginvaltuuston hyväksymän strategiaohjelman 2013–2016 täytäntöönpanopäätöstä 20.5.2013 kaupunginhallitus kehotti talous- ja suunnittelukeskusta raportoimaan strategiaohjelman toteutuksen etenemisestä ja valmistelemaan kaupunginhallituksen iltakoululle esityksen mittareiden seurannasta.

Esityslistan liitteenä 1 on strategiaohjelman täytäntöönpanopäätöksen toimenpiteiden etenemisen tilannekatsaus.

Esityslistan liitteenä 2 on mittarit, jotka sisältyvät strategiaohjelmaan 2013–2016 (s. 31-33). Mittareita on viimeksi käsitelty kaupunginvaltuuston seminaarissa 29.–30.1.2015.



Strategiaohjelman kaupunkitasoinen mittaaminen tapahtuu kahdella tasolla: (1) vuosittain talousarvion seurannassa mm. virasto- ja liikelaitoskohtaisilla tunnusluvuilla ja tavoitteilla ja (2) strategiakauden aikana liitteen 2 strategiaohjelman mittareilla.

Kokouksessa kuullaan selostus strategiaohjelman toimenpiteiden etenemisestä ja mittaristosta.

**Esittelijä**

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

**Lisätiedot**

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257  
marko.karvinen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Strategiaohjelman 2013-16 hankeseuranta 220515.pdf
- 2 Strategiaohjelma 2013 - 2016 mittarien seuranta 220515.pdf

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Tiedoksi**

Kaupunginkanslia



## § 600

### Iltakouluasia: Tulevaisuuden koulu

HEL 2014-002175 T 00 00 02

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi liitteenä olevan raportin Ilmiömäinen Helsinki - Tulevaisuuden koulun suuntaviivat 2015–2020.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

#### Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683  
maria.nyfors(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Ilmiömäinen Helsinki - Tulevaisuuden koulun suuntaviivat 2015-2020

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Koulun toimintaympäristössä on digitalisaation myötä tapahtunut valtavia muutoksia, ja tulevaisuuden koulua on kehitettävä kokonaisvaltaisesti kohti uudenlaista toimintakulttuuria. Digitalisaatio muuttaa toimintatapoja, tiedonhallintaa ja vuorovaikutusta. Hierarkkisten organisaatioiden rinnalle nousevat erilaiset verkostot ja niiden kautta edustuksellisen demokratian oheen monimuotoistuva osallisuus. Ammatteja ja työtä häviää, uudentyyppisiä ammatteja syntyy.

Tietoteknologian perusteiden ymmärtäminen ja digitalisoituvassa yhteiskunnassa toimimisen taidot on otettava haltuun koulussa ennen jatko-opintoihin ja työelämään siirtymistä. Koulussa siirrytään tietopainotteisuudesta tulevaisuuden kannalta keskeisten taitojen ja oppimisen palon synnyttämiseen. Tieto on ajantasaisena käytettävissä yhä nopeammin ja kattavammin. Digitalisaatio tukee oppimisessa tiedon hallintaa ja tuottamista, yhteisöllistä tiedonrakentamista,



vuorovaikutustaitoja ja oppimaan oppimista. Tiedon kriittisen arvioinnin merkitys kasvaa.

Samanaikaisesti digitalisaation kanssa väestö monimuotoistuu ja sen ikärakenne muuttuu. Eriarvoistuminen kasvaa ja näkyy helsinkiläistenkin lasten ja nuorten hyvinvoinnissa, vaikka valtaosa heistä voi paremmin kuin ennen. Koulutuksessa on huolehdittava hyvinvoinnista ja yhdenvertaisuudesta.

Koulutusjärjestelmässä on meneillään rakenteellisia ja sisällöllisiä muutoksia: uudet opetussuunnitelmat ja tutkintojen perusteet otetaan käyttöön, ylioppilaskirjoitukset sähköistyvät ja kuntien valtionrahoitusosuudet pienenevät. Valtakunnallisesti etsitään uusia keinoja tasa-arvon varmistamiseksi ja oppimistulosten ja -motivaation parantamiseksi. Uudet tutkintojen perusteet ja opetussuunnitelmat tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden toimintakulttuurin muuttamiseen.

Sivistystointia johtava apulaiskaupunginjohtaja on viime vuoden alussa asettanut Tulevaisuuden koulu -nimisen työryhmän kehittämään kaupungin ylläpitämien peruskoulujen, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten oppimisympäristöjä vastaamaan tulevaisuuden koulun tarpeita. Työryhmän tehtävänä on ollut määritellä tavoitteet kaupungin koulujen ja oppilaitosten oppimisympäristöille vuonna 2020 ja tehdä ehdotukset siitä, mitä toimenpiteitä tulevaisuuden koulun kehittäminen edellyttää vuosina 2015–2019. Työryhmän toimeksianto piti sisällään koulujen ja oppilaitosten pedagogiset, teknologiset ja fyysiset oppimisympäristöt.

Työryhmä on saanut työnsä päätökseen maaliskuussa ja luovuttanut liitteenä olevan loppuraportin apulaiskaupunginjohtajalle 30.3.2015. Tulevaisuuden koululle on raportissa asetettu kolme tavoitetta:

1. Oppimisen iloa ja yhdessä tekemistä
2. Hyvinvoiva, itseensä luottava ja tulevaisuustaitoinen lapsi ja nuori
3. Digitalisaatio oppimisen ja koulutuksen edistäjänä

Tavoitteet on raportissa avattu tiekartan muotoon, ja jokainen niistä pitää sisällään useita toimenpiteitä.

Tulevaisuuden koulun tavoitteet ja toimenpiteet kytketään opetusvirastossa kaupungin strategian toimeenpanoon ja osaksi vuotuista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa. Etenemistä seurataan opetuslautakunnan asettaminen vuotuisin tavoittein. Digitalisaation ja tietoteknologian käytön edistämiseksi laaditaan erillinen digistrategia. Toimenpiteet kytketään osaksi koulujen opetussuunnitelmatyötä ja tutkintojen perusteita. Toimenpiteet ja



01.06.2015

Sj/1

tulokset kirjataan toimintasuunnitelmiin ja -kertomuksiin. Opetusvirasto laatii tavoitteiden toteutumisesta väliarvion vuonna 2017.

Opetustoimen johtaja Liisa Pohjolainen esittelee tulevaisuuden koulun suuntaviivoja kaupunginhallituksen kokouksessa.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

**Lisätiedot**

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683  
maria.nyfors(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Ilmiömäinen Helsinki - Tulevaisuuden koulun suuntaviivat 2015-2020

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätöshistoria**

Sivistystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 17.03.2014 § 7

HEL 2014-002175 T 00 00 02

**Päätös**

Sivistystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja päätti asettaa Tulevaisuuden koulu -nimisen työryhmän kehittämään kaupungin ylläpitämien peruskoulujen, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten oppimisympäristöjä vastaamaan tulevaisuuden koulun tarpeita.

**Työryhmän tavoite**

Työryhmän tarkoituksena on määritellä tavoitteet kaupungin koulujen ja oppilaitosten oppimisympäristöille vuonna 2020 ja tehdä ehdotukset siitä, mitä toimenpiteitä tulevaisuuden koulun kehittäminen edellyttää vuosina 2015 - 2019. Työryhmän toimeksianto pitää sisällään koulujen ja oppilaitosten pedagogiset, teknologiset ja fyysiset oppimisympäristöt.

**Työryhmän jäsenet**

Opetusvirasto:

Rauno Jarnila (puheenjohtaja), opetustoimen johtaja  
Marjo Kyllönen, linjanjohtaja  
Liisa Pohjolainen, linjanjohtaja

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



01.06.2015

Sj/1

Niclas Grönholm, linjedirektör  
Liisa Lind (sihteeri), mediakeskuksen johtaja

Kaupunginkanslia:

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri

Työryhmään kutsutaan asiantuntijoiksi professori Hannele Niemi Helsingin yliopistosta ja tutkimus- ja kehittämisjohtaja Jyrki Kasvi tietoyhteiskunnan kehittämisskeskuksesta. Työryhmä voi lisäksi kuulla asiantuntijoina opetushallinnon, kaupunginkanslian ja kiinteistöviraston tilakeskuksen edustajia sekä muita yhteistyötahoja.

Työryhmän tulee järjestää työnsä aikana yhteinen tilaisuus Ruuti-ydinryhmän kanssa ja myös muutoin kuulla koulujen oppilaita.

#### Työryhmän keskeiset tehtävät

Työryhmän tehtävänä on

1

kehittää kaupungin peruskoulujen, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten pedagogiikkaa ja teknologiaa vastaamaan tulevaisuuden koulun tarpeita.

2

luoda tulevaisuuden koulun fyysisten tilojen suunnittelun ja suunnitteluprosessin konsepti uusien asuinalueiden kouluille ja koulujen perusparannuksiin.

Työryhmän tulee saada työnsä valmiiksi 31.12.2014 mennessä. Työryhmän toiminnassa on noudatettava kaupunginhallituksen 10.5.2010 antamaa ohjetta tilapäisistä toimielimistä. Työryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkiota.

#### Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683  
maria.nyfors(a)hel.fi





01.06.2015

## MUUTOKSENHAKUOHJEET

### 1

#### MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 573, 574, 577, 580, 585, 586, 587, 589, 592, 593, 597, 598, 599 ja 600 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

### 2

#### VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 575, 576, 578 ja 579 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

#### Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

#### Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

#### Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä



01.06.2015

- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

### Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi  
Postiosoite: Radanrakentajantie 5  
00520 HELSINKI  
Faksinumero: 029 56 42079  
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5  
Puhelinnumero: 029 56 42000

### Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, jolla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä



01.06.2015

- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

### Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

### Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

## 3

### VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 581 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

#### Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Yleiskaavan, asemakaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa



01.06.2015

- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

### Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen, asianosaisen ja muun valittamaan oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

### Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

### Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi  
Postiosoite: Radanrakentajantie 5  
00520 HELSINKI  
Faksinumero: 029 56 42079  
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5  
Puhelinnumero: 029 56 42000

### Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.



01.06.2015

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai ehyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

### Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

### Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: 09 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinnumero: 09 310 13701



01.06.2015

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

#### 4

### OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 582, 583, 584, 588, 590, 591 ja 594 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

#### Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

#### Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

#### Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: [helsinki.kirjaamo@hel.fi](mailto:helsinki.kirjaamo@hel.fi)

Postiosoite: PL 10  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783



01.06.2015

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13  
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)  
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)  
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)  
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)  
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

### Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

### Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

## 5

### VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 596 §.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta hallintovalituksella.

### Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

### Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.



01.06.2015

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Nähtäville asettamispäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä päivänä sen jälkeen.

### Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi  
Postiosoite: Radanrakentajantie 5  
00520 HELSINKI  
Faksinumero: 029 56 42079  
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5  
Puhelinnumero: 029 56 42000

### Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella,





01.06.2015

jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

### Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

### Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: 09 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinnumero: 09 310 13701

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.



01.06.2015

---

## Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki  
puheenjohtaja

Lauri Menna  
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Pilvi Torsti

Lasse Männistö

Terhi Peltokorpi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 09.06.2015.

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566